

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Ősi Község Önkormányzata

2019-2024

Egynek MINDEN nehéz, soknak SEMMI sem lehetetlen.

(gróf Széchenyi István)

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	9
Célok	10
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	12
1. Jogszabályi háttér bemutatása	12
2. Stratégiai környezet bemutatása	13
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	15
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	39
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	53
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	57
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	61
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	65
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	66
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	67
1. A HEP IT részletei	67
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	67
A beavatkozások megvalósítói	67
Jövőképünk.....	70
Az intézkedési területek részletes kifejtése	70
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	89
3. Megvalósítás	104
A megvalósítás előkészítése	104
A megvalósítás folyamata	104
Monitoring és visszacsatolás.....	105
Nyilvánosság.....	106
Érvényesülés, módosítás.....	107
4. Elfogadás módja és dátuma	107

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Ósi Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

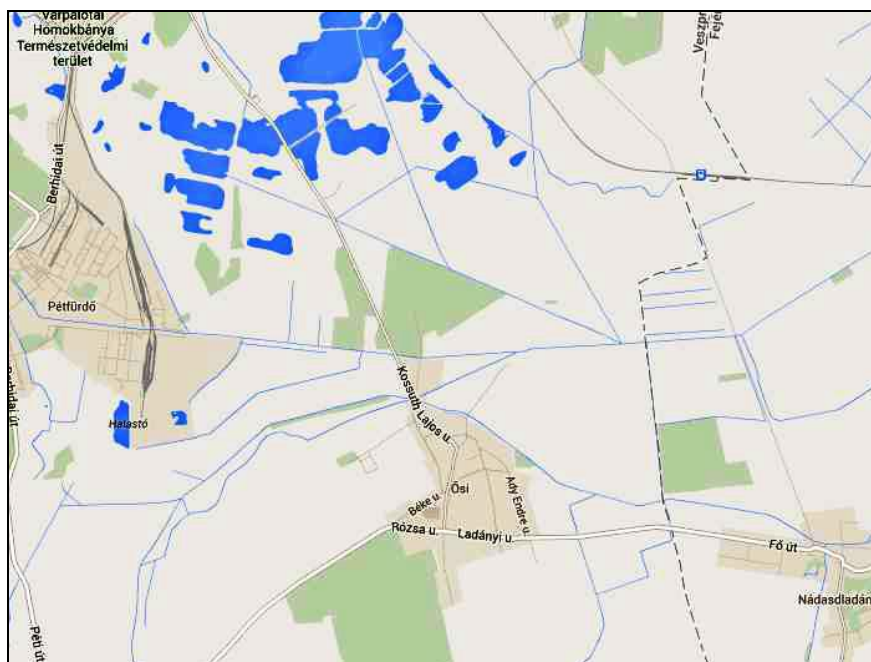
Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

A település földrajzi sajátosságai

Ósi község Veszprém megyében, a Várpalotai járás területén helyezkedik el. Területe 3587 hektár, ebből belterület 192,5 hektár, a külterület 3394,5 hektár. A falu északról Várpalotával, keletről Nadasdládánnyal, északnyugatról Pétfürdővel, délnyugatról Berhidával határos.

A két megye határán lévő település kelet-nyugat irányból a 7202 sz. országos közúton, illetve a 72106 számú várpalotai bekötőúton közelíthető meg. Határainak északi harmadát a hajdani Sárrét tőzeges része alkotja, dél felé enyhén dombos, foltokban szőlő, szántóföld és ligetes erdő borítja. A falu északi részén a Séd folyó (Séd-Malom-csatorna, a Séd-Nádor csatorna) és a Péti víz, délen pedig a Buhim patak folyik át. A település déli részének nagy részét a Buhim völgy teszi ki, mely enyhén dombos, illetve erdővel borított, helyenként mocsaras terület. Északról és nyugatról félkörívben iparvidék, a déli és keleti irányból mezőgazdasági övezet veszi körül.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

A település története

Településünk az írásos dokumentumok alapján több mint ezer éves, de a falu határában feltárt bronzkori, római, gepida és avar leletek tanúsága szerint az őskor óta szinte mindig éltek itt emberek, a község területe évezredek óta kedvező feltételeket biztosított az itt élők számára. A római korban villagazdaság létesült és egy jelentős katonai útvonal haladt át a településen.

A terület a honfoglaláskor Eöse vezér birtoka lett, akiről a nevét kapta.

Ősiről szóló első írásos emlékek 1009-ből származnak, mikor István király a falut a veszprémi püspökségnek adta. Ebből az időből tudjuk az első nevét a falunak: *Villa Euse*, mely nevet a püspökségi iratok szerint 1082-ben kapta. 1430-ban átnevezik a falut *Eusy* névre. Ekkoriban is a megye jobban lakott településeihez tartozott. Kis részben volt birtokosa a veszprémi káptalan is. 1469-től egy rövid időre Fejér vármegyéhez tartozott, 1474-ben azonban újból a veszprémi püspök fennhatósága alá került.

A feljegyzések szerint a község 1488-ban 50 forintot adózott, 54 jobbágycsalád és 14 prediális nemes lakta. Ezt követően rövid időn belül négyszer is átnevezik a falut: 1564-ben *Hessy*, 1572-ben *Essy*, 1576-ban *Ossy*, 1581-ben pedig az *Essehy* nevet kapta.

A török időkben Ősi sokat szenvedett Palota végvár közelsége miatt. Hol egyik, hol másik sereg sarcolta meg, többször is elnéptelenedett.

Két vallási felekezet alakult ki, a római katolikus és a református, mindkét felekezetnek anyaegyháza volt. Ekkoriban harc bontakozott ki a falu református és katolikus vallású lakói között, mert a település egyetlen templomában nem engedték meg a református istentiszteleteket. A 18. század közepén megépítették a református templomot, így a vitáknak vége szakadt és ekkor kapta a falu a végleges Ősi nevet is. A község lakossága mindvégig magyar, a létfenntartás forrása a földművelés, szőlőtermesztés. Az üzemszerű gazdálkodást 1720-ban kezdték meg Ősiben a veszprémi püspökség birtokán, négy majort építettek (Belső-major, Bírórét-puszta, Birkás-major, és Sziget-major), 78 cselédlakást létesítettek. Kézművesek 1802-ben tűntek fel először a faluban, többnyire takácsok, bognárok, kádárok és molnárok. A község szélén lévő vizes területeken malmok és kenderúsztatók voltak. A jobbágyfelszabadítás után 306 kisbirtokosa, két nagybirtokosa, 18 iparosa volt a falunak. A településnek ebben az időben jó borát, szénáját, nádját, vízi malmát dicsérték. Ősi lakosainak száma 1881-ben 1879 fő, ebben az évben 315 ház áll a faluban.

Az 1890-es évek elején a lakosság fő megélhetési formája még a földművelés volt. Az 1900-as népszámlálás idején 1770 lakosa volt a 62 kat. hold területű Ősi községnek. Erdőgazdálkodás, vízgazdálkodás is folyt, állattartásban az uralkodó tenyésztési irány a szarvasmarhatartás volt.

Az 1930-as években a lakosság egy része az iparban keresett megélhetési forrást, számukra a pétéfürdői, berhidai, várpalotai üzemek kínáltak munkalehetőséget.

A község legközelebbi történelmileg jelentősebb fordulópontját a második világháború hozta, mikor a terepviszonyok és a stratégiai helyzete (péti műbenzin gyár közelsége) miatt jelentős katonai célponttá vált. A település ekkoriban naponta többször is gazdát cserélt, melynek következtében a falu jelentős károkat szenvedett. A falu határának közelében húzódott a Margit-vonal, amit a németek óriási erővel védtek. A szövetségesek szőnyegbombázásai nyomán a falu és a duzzasztómű (650 hektár öntözését oldotta meg) szinte teljesen megsemmisült.

A II. világháború után a község lakott területe megnőtt, sokan költöztek a környékbeli ipari üzemek dolgozóiként a faluba. Az 1950-es években a falu újjáépült, és az emberek visszatelepődtek. Az 1960-as években épültek új útjai, iskolái és óvodája is. A négy régi utca a hetvenes évekre kilencre egészült ki. A lakóházak száma 600 körül alakult. Az 50-es évek elején a lakosság 34 %-a már az iparból élt, a fiatalok a hatvanas évektől szinte csak az iparban, a környező települések gyáraiban, bányáiban helyezkedtek el. A 60-as 70-es években a településfejlesztés keretében kultúrházat és könyvtárat építettek, nyolc tantermes iskolát, orvosi rendelőt, pedagógus és orvosi szolgálati lakásokat, több üzletet. Új falurészek épültek.

A 80-as évek közepén került kiépítésre az ivóvíz-vezeték rendszer, a 90-es évek közepén földgáz-vezeték rendszer, majd a földkábeles telefonhálózat valósult meg. Az 1990-es években ismét jelentős fejlesztések valósultak meg a településen. Megkezdődött az óvodát és az általános iskolát magába foglaló Oktatási Központ építése.

Az 1993. évben megkezdett Sportcsarnok építés anyagi források hiányában „pályalefedés” szintjén megkezdte, azonban 2016. évre általános iskolai tornateremmel kiegészítve „Sportközpont”-tá bővült.

Az 1990-es években jelentős fejlesztések történtek a település életében: az iskola kibővítésén túl a szennyvízcsatorna-rendszer is kiépült. A „Japán hitelből” történt környezetvédelmi beruházás azonban súlyos terhet jelentettek az önkormányzat számára. Az évről-évre növekvő törlesztő részleteket 2010-ben már képtelen volt fizetni a falu, ezért az önkormányzattal szemben adósságrendezési eljárás indult. Az eljárás 2013-ban eredményesen lezárult, a község pénzügyi helyzete stabilizálódott.

A település folyamatosan fejlődik, megújulnak közterületei, útjai, közintézményei, színvonalas játszótér épül. Napjainkra Ősi nyugodt, vidám, hangulatos településsé fejlődött.

Oktatás-nevelés Ősiben

Ősiben az iskoláztatás gyökerei 1612-ig nyúlnak vissza. A kezdetben felekezeti (római katolikus és református) alapon szerveződött iskolákat 1948-ban államosították és összevonták. 1961-től egy új, akkoriban igen korszerűnek számító, nyolc tantermes iskolaépületben kaptak helyet az itt élő gyerekek. A község nyugati szélén épült Ősi Állami Általános Iskola a rendszerváltozásig működött. Az Ősi Állami Óvoda (majd később Ősi Napközi Otthonos Óvoda) szintén 1961-ben kezdte meg működését a megszüntetett katolikus iskola régi, kibővített épületében. A hatékony nevelő-oktató munka és a gazdaságosabb működtetés érdekében a település döntéshozói - a nyolcvanas évek elején – egy korszerű közoktatási intézmény-komplexum létesítését határozták el. Az óvodát és az általános iskolát magában foglaló Ősi Oktatási Központ – az 1990-es évek elejétől kezdődően – több lépcsőben jött létre. Elsőként a régi iskolaépület bővítésével 300 fő étkeztetését biztosító modern főzőkonyha és 60 férőhelyes étkező készült el. Majd az új épületszárny emeleti részén iskolakönyvtárat, tantermeket és irodákat alakítottak ki.

Ezt követte 1993-ban az iskolai testnevelést is szolgáló sportcsarnok építése, mely a romló gazdasági helyzet következtében a „pályalefedés szintjén” megrekedt.

Az új óvoda megépítését a régi, közel kétszáz éves, óvodaként használt épület összedőlése tette szükségessé. Központi és megyei források segítségével 1999. decemberében átadásra került a korszerű, minden igényt kielégítő 75 férőhelyes napközi-otthonos óvodai épületszárny. A három csoportos óvoda négy csoportossá alakult, melyből egy csoport egységes óvoda-bölcsődeként működött.

Jogszábeli változások 2012 szeptemberében a többcélú, közös igazgatású intézmény (Ősi Oktatási Központ Általános Iskola és Óvoda) egységei különváltak. Az Ősi Általános Iskola fenntartója a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ lett.

2018. évtől az óvoda a bölcsődei ellátás biztosítása érdekében ismét három óvodai csoporttal, és egy mini bölcsőde csoporttal működik.

A település lakosságának bemutatása

Ősi lakónépességének alakulását a z 1. táblázat tartalmazza a 2012-2017. évek vonatkozásában. A lakónépességet úgy értjük, mint az adott területen lakóhellyel rendelkező, de másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen a területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma.

A KSH január 1-jei adatai alapján Ősi község lakónépessége az elmúlt öt év során több mint 100 fővel, folyamatosan csökkent (2012-ben 2.065 fő, 2013-ban 2.043 fő, 2014-ben 1.992 fő, 2015-ben 1.984, 2016-ban 1.961 fő, 2017-ben 1955 fő volt).

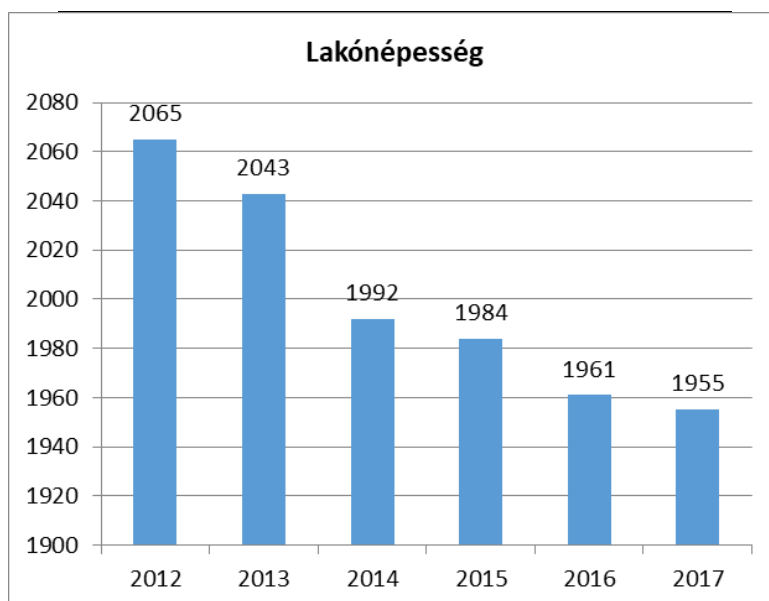
A nemek aránya évek óta szinte azonos, 2016-ban mindössze 6 fővel több férfi élt a településen, mint nő.

2016-ban az állandó népesség kor szerinti eloszlását az 2.1 sz. táblázatban részletezzük, amelynek alapján megállapítható, hogy az aktív, kereső korban lévő (18-59 éves) lakosok 59,99%-os arányt képviselnek (1.249 fő).

1. táblázat Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő	Változás
2012	2065	bázis év
2013	2043	98,9%
2014	1992	97,5%
2015	1984	99,6%
2016	1961	98,8%
2017	1955	99,7%

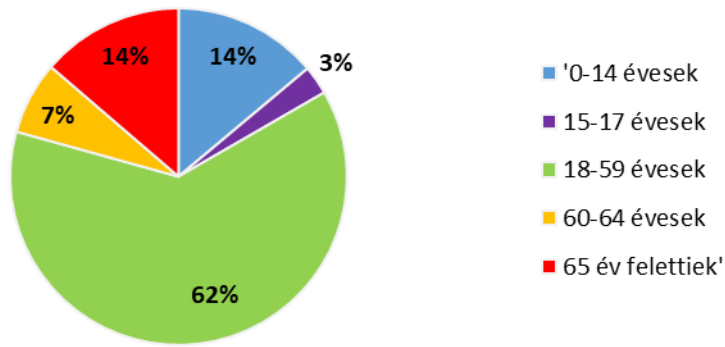
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

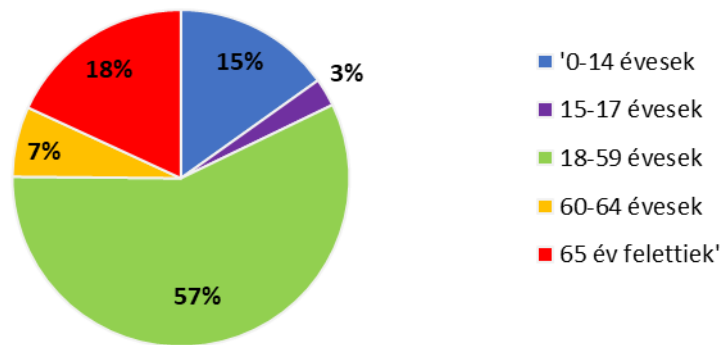
2.1. sz. táblázat Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (a 2016-os év adatai)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
Állandó népesség száma	1 044	1 038	2 082	50,14%	49,86%
0-2 évesek			60	2,88%	
0-14 éves	145	157	302	6,96%	7,54%
15-17 éves	29	28	57	1,39%	1,34%
18-59 éves	654	595	1 249	31,41%	28,58%
60-64 éves	73	70	143	3,51%	3,36%
65 év feletti	143	188	331	6,87%	9,03%

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

A 60 év felettek száma 474 fő mely az állandó lakosok 22,77 %-át teszi ki (ez az arány 2011. évben 20,23% volt).

A 18 évnél fiatalabb lakosság létszáma 359 főre változott a 2011. évi 397 fővel szemben (az arány 2011. évben 18,46%, 2016. évben 17,23 %), mely megfelel az országos átlagnak. Megfigyelhető tehát, hogy a település lakosain belül növekedést mutat az időskorúak számának aránya, mely Magyarország népességének alakulására is jellemző tendencia.

Az öregedési index azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alattira mennyi 65 éven felüli fő jut. Ez az index Ősi népessége esetében 2011. év óta 100% felett van, folyamatosan emelkedik. Az emelkedés mértékére jellemző, hogy 2011. évi 101,3 %-ról 2017. évre 114,86%-ra nőtt, ami több mint 10 %-nyi különbség. Jelenleg a településre ezen mutató alapján az elöregedés, az időskorú lakosság arányának növekedése a jellemző. Mindemellett meg kell említeni, hogy a 2017. évi öregedési index (114,86%) nem éri el a Közép-Dunántúli régió és Magyarország 128,5 %-os mutatóját.

A település öregedési indexét a 3. számú táblázat mutatja be

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2010	310	313	99,0%
2011	311	307	101,3%
2012	312	304	102,63%
2013	325	292	111,30%
2014	330	295	111,86%
2015	330	293	112,63%
2016	331	302	109,60%
2017	340	296	114,86%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

További, lakosság szám alakulást meghatározó fontos mutató a belföldi vándorlások száma (4. számú táblázat) és természetes szaporodás (5. számú táblázat).

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó jellegű odavándorlás	Elvándorlás	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma
2012	40	52	-12	-5,6
2013	35	65	-30	-14,2
2014	42	58	-16	-7,66
2015	53	56	-3	-1,44
2016	63	50	13	6,24
2017	na.	na.	0	na.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A belföldi vándorlások adatai arról tájékoztatnak, hogy milyen az adott település vonzereje. Ha az egyenleg pozitív, akkor az odaköltözés, ha negatív, akkor az elvándorlás jellemző. Az 1990-től bekövetkezett gazdasági struktúraváltás és racionalizáció következtében sorra zártak be a Várpalotai kistérség nehézipari üzemei, szénbányái. A leépítések, a fokozódó munkanélküliség elsőként a városi lakosságot érintette. A megélhetési gondok elől vidékre költöző családok betelepülésével Ősi község gyarapodni kezdett. A beköltöző – főként fiatal családoknak köszönhetően – néhány év alatt megváltozott a település korösszetétele is, így nem csupán gyarapodni, de fiatalodni is kezdett a falu. A beköltözők többsége többgyermekes család volt, melyekre jellemző az alacsony iskolázottság, az ebből eredő magas munkanélküliségi ráta, a kilátástalan anyagi helyzet és a rossz szociális és kulturális környezet. Ezek a családok a falusias életmódhoz kapcsolódó gazdálkodási, kertművelési kompetenciákkal nem rendelkeztek.

A 90-es évek végétől azonban a beköltözés lelassult, majd ismét az elköltözés vált dominánssá. A migráció irányváltását elsősorban a városokba települt multinacionális cégek (IBM, Panasonic, Tesco, Penny, stb.) növekvő munkaerő igénye indukálta, illetve ezen munkahelyek könnyebb megközelíthetősége, a bejárás biztosítottasága. A nehéz anyagi helyzetben lévő családok, (valamint a munkalehetőséget kereső fiatalok) egy része elvándorolt a településről.

Az elvándorlás aránya 2016. évig magasabb, mint a településre költözőké. Így a település lakossága az elmúlt évek során fokozatosan csökkent. Az elvándorlási tendencia 2016. évtől megállt, illetve megfordult. Bár a település lakónépsége csökkent, a csökkenés aránya mérséklődött. Az elvándorlás csökkenése, a fiatalabb generáció településen maradása várhatóan a születések számának növekedését is maga után vonja majd.

A születések száma az országos átlagnak megfelelően az elmúlt időszakban visszaesett, az elhalálozások számához viszonyítva lényegesen kevesebb (a természetes szaporodás 2012-ban -5 fő, 2013-ban 1 fő, 2014-ben -12 fő, 2015-ben -8 fő, 2016-ban -13 fő volt.)

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Élveszületések száma	Halálozások száma	Természetes szaporodás (fő)
2012	17	22	-5
2013	21	20	1
2014	17	29	-12
2015	21	29	-8
2016	11	24	-13
2017	na.	na.	0

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Esélyegyenlőség szempontjából az adatok úgy értelmezhetők, hogy a folyamatosan idősödő népegyenlőség miatt - a gyermekek mellett – egyre nagyobb figyelmet kell fordítani az idősebb korosztály helyzetére is.

Az öregedési index emelkedésével párhuzamosan fokozottabban kell gondoskodni a településen élő idős emberek ellátásáról.

Ősi községben magukat nemzetiségi és etnikai kisebbséghez tartozónak valló lakos nem él, a településen kisebbségi önkormányzat nem működik.

Értékeink

Ősi nevezetességei

A 18. századi református templom, valamint a középkori építésű, Gyümölcsoltó Boldogasszony tiszteletére szentelt római katolikus templom. Az elmúlt három évben mindkét templom homlokzata, külső vakolata felújításra került (2011-ben a református-, 2013-ban pedig a római katolikus templom).

Hagyományos programok, rendezvények

Kiemelkedő a település civil élete, 2018. évben 2 helyi székhelyű alapítványt, és hét egyesület működik a településen, a helyi alkotóközösségeknek keretet adva, kulturális és sport célokkal, karitatív tevékenységet ellátva.

Az önkormányzat, a helyi intézmények és civil szervezetek éves terveinek figyelembe véve minden év elején az Önkormányzat elkészíti a település Rendezvénynaptárát. A hagyományos települési rendezvények között fel kell sorolni többek között Falunapot, a Szüreti felvonulást, az Adventi hétvégéket.

Ősi híres szülöttei

Erdélyi Zoltán és Kévés György Ybl díjas építészek, Kajári Gyula Munkácsy-díjas grafikus, Kubik Anna Kossuth díjas színésznő és Fekete László, a Magyarország legerősebb embere cím tulajdonosa. Meg kell említeni Lakinger Lajos válogatott labdarúgót is. Ősi Község Önkormányzata díszpolgári címet alapított, ezzel is elismerve azokat, akik kiemelkedően jelentős munkájukkal vagy életművükkel mind települési, mind országos vagy nemzetközi viszonylatban olyan általános elismerést szereztek, amely hozzájárultak a település jó hírnevének öregbítéséhez, példamutató emberi magatartásuk miatt egyébként köztisztelőben állnak (Díszpolgáraink: 1999.: Szűcs Zoltán, Baranyai Imre, 2003.: Léber Elek, 2006.: Erdélyi Zoltán, 2008.: Kubik Anna, Fekete László, Kajári Gyula, 2014: Kovács Imre)

Küldetésünk

Esélyegyenlőségi programunk elkészítése során törekszünk arra, hogy településünkön az esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód feltételeit folyamatosan biztosítsuk, fenntartsuk. Mindezt tesszük Magyarország Alaptörvényének II. és XV. cikkében foglaltakkal azonosulva azon meggyőződésből, „hogy az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.” valamint „Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.” Ósi Község Önkormányzata elkötelezett az egyenlő esélyek biztosítása iránt. Minden polgár számára lehetővé kívánja tenni, hogy megkülönböztetés nélkül dolgozhassanak, tanulhassanak és élhessenek a településen, és lehetőségeihez mérten megtesz mindent annak érdekében, hogy megakadályozza bárki áldozattá válását.

Helyi Esélyegyenlőségi Programunk elkészítésekor fontos szempont számunkra a hátrányos helyzetű csoportok: mélyszegénységben élők, romák, gyerekek, nők, idősek és fogyatékkal élők képzettségi és foglalkoztatottsági szintjének növelése, annak érdekében, hogy a településünkön élők minél nagyobb eséllyel legyenek jelen a szabad munkaerő-piacon. Előmozdítjuk Ósi község lakossága számára a közszolgáltatásokhoz, egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés megteremtését.

Értékeinkkel összhangban küldetésünk továbbá a környezeti normáknak megfelelő minőségű lakókörnyezet kialakítása a településünkön élő hátrányos helyzetű csoportok számára. A jogszabályokban meghatározott ilyen irányú kötelező feladatok ellátásán túl a település a társszervekkel, civil szerveződésekkel, egyházakkal, önszerveződésekkel, egyesülettel együttműködve közösen törekszik Ósi Község Önkormányzat érvényre juttatni az esélyegyenlőség eszméjét a társadalmi élet minden területén. Az Önkormányzat és intézményei a megkülönböztetés elleni küzdelemben vezető szerepet vállalnak és felhasználva helyzetüket és befolyásukat, ahol csak lehetséges, segítenek leküzdeni a diszkriminatív akadályokat.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Ósi Község Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

A települési önkormányzatoknak öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot kell elfogadniuk, amelyben helyzetelemzést kell készíteni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok – különös tekintettel a nők, a mélyszegénységben élők, romák, a fogyatékkal élők, a gyermekek, valamint az idősek csoportjára – oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről, illetve meg kell határozni a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

A programalkotás során gondoskodtunk a helyi esélyegyenlőségi program és az önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók anti-szegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

Az esélyegyenlőségi program időarányos megvalósulását két évente át kell tekinteni, az áttekintés alapján, szükség esetén a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni, illetve a helyzetelemzést és az intézkedési tervet az új helyzetnek megfelelően kell módosítani.

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítése során kiemelt figyelmet kell fordítani:

- az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre,
- az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, illetve az azzal szembeni fellépésre, továbbá az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,
- a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,

- olyan intézkedésekre, amelyek csökkentik a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányait, illetve javítják foglalkoztatási esélyeiket.

Az esélyegyenlőség biztosításával összefüggő fenntartói feladatok:

Az esélyegyenlőségi célok elérése érdekében a kötelezettségek meghatározása, a kötelezettségek teljesítéséért felelős személyek kijelölése.

Feladatok:

- a Program megvalósításának koordinálása,
- a Program végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása,
- a Program nyilvánosságának biztosítása,
- a Program megvalósításában érintett intézmények vezetőinek tájékoztatása,
- az esélyegyenlőségi kockázatok kezelése, intézkedési tervek készítése, értékelése, folyamatos korrekciója,
- a fejlesztési célok időrendi prioritásának kialakítása, a mérhetőséget lehetővé tevő indikátorok meghatározása,
- az eredmények nyilvánosságra hozásakor a személyes adatok védelmének maximális érvényesítése,
- a település döntéshozóinak két évente történő tájékoztatása a megvalósításáról.

A Program figyelembe veszi Ósi Község Önkormányzatának mindazon dokumentumait, melyek kitérnek az esélyegyenlőség megvalósítására így különösen:

- Ósi Gólyafészek Óvoda és Mini Bölcsőde nevelési programja és beszámolója a nevelési évről,
- Ósi Község Településfejlesztési Konceptiója,
- Ósi Község Gazdasági Programja,
- Ósi Község Településrendezési Terve
- Települési Bűnmegelőzési és Közbiztonsági Konceptió
- Sportkonceptió.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Ósi község települési szociális ellátásairól szóló 6/2015. (II. 27.) önkormányzati rendelet

A gyermekvédelmi ellátások helyi szabályozásáról szóló 13/2010. (XI. 29.) Ósi Önk. rendelet

A szociális étkeztetés igénybevételéről, az ezt illetően fizetendő térítési díjakról szóló 15/2011. (XI. 28.) önkormányzati rendelet

E rendeletek célja, hogy a szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében az Szt. és Gyvt. rendelkezéseinek megfelelően meghatározzák Ósi Község Önkormányzata által biztosított egyes szociális és gyermekvédelmi ellátások formáit, szervezetét, a szociális és gyermekvédelmi ellátásokra való jogosultság feltételeit, valamint érvényesítésének garanciáit.

Gazdasági program :

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. § bekezdése értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.

A gazdasági program, fejlesztési terv helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják.

Köznevelés-fejlesztési terv :

A helyi önkormányzati feladat-ellátási rendszerben minden községi, városi, fővárosi kerületi önkormányzatnak feladata, kötelezettsége volt, hogy gondoskodjék a településen élők részére arról, hogy az óvodai nevelés és az általános iskolai nevelés és oktatás a rendelkezésükre álljon anélkül, hogy annak igénybevétele a szülők, illetve gyermekeik részére aránytalan teherrel járna. A köznevelésről szóló törvény alapján az állam gondoskodási kötelezettsége – az óvodai nevelés kivételével – megfogalmazódik. Már nem a kormányhivatalok készítik el a feladat-ellátási intézményhálózat-működtetési és köznevelés-fejlesztési tervet, hanem az oktatásért felelős miniszter. Az oktatásért felelős miniszter az Oktatási Hivatal előterjesztése alapján a kormányhivatalok közreműködésével és a helyi önkormányzatok véleményének kikérésével és közreműködésével készíti el megyei szintű bontásban az intézményhálózat-működtetési és köznevelési-fejlesztési tervet. A települési önkormányzat kötelezettsége, hogy beszeresse a településen működő köznevelési intézmények nevelőtestületei, alkalmazotti közösségei, a szülői és diákszervezetei véleményét. Az oktatási hivatal s feladata az is, hogy a köznevelés-fejlesztési terv elkészítésekor a nemzetiséget érintő kérdésekben beszeresse az érintett települési, területi és országos nemzetiségi önkormányzatok egyetértését (Mnkt. 24. §)

Településfejlesztési koncepció és településszerkezeti terv:

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban: Étv.) alapján a települési önkormányzat településfejlesztési és településrendezési feladatokat lát el, településfejlesztési koncepció, a helyi építési szabályzat, valamint a településszerkezeti terv elkészíttetésével és azok elfogadásával látják el.

A településfejlesztési koncepció hosszú távra rendszerbe foglalja az önkormányzat településfejlesztési szándékait, ennek keretében a területi adottságok és összefüggések figyelembevételével meghatározza a település jövőképét, javaslatot tesz a helyi környezet, társadalom, gazdaság és az infrastruktúra átfogó fejlesztésére, a műszaki, az intézményi, valamint a táji, természeti és ökológiai adottságok fenntartható hasznosítására.

A településszerkezeti terv a településfejlesztési koncepcióban foglalt célok megvalósítását biztosító, a település szerkezetét, a területfelhasználást és a műszaki infrastruktúra-hálózatok elrendezését meghatározó terv.

Települési Bűnmegelőzési és Közbiztonsági Koncepció

2015. decemberében került elfogadásra. Az ebben megfogalmazott főbb célok:

- Az életminőség, az objektív biztonság és a szubjektív közbiztonságérzet javítása, a bűnözés mértékének, illetve az áldozattá, valamint az elkövetővé válás lehetőségének csökkentése.
- Az áldozati körön belül mind a gyermek- és fiatalkorú, mind az időskorú sértettek arányának csökkentése.
- Közösségi bűnmegelőzési rendszer kiépítése Ősiben, amely magába foglalja az önkormányzat, a rendőrség, a helyi intézmények, a gazdasági élet helyi szereplői és a lakossági- civil szerveződések, a lakosság széles rétegeivel történő együttműködést, a településen élők biztonságát érintő kérdésekben folyamatos, naprakész információ átadás.
- A településen kiépített térfigyelő kamerarendszer további, pályázati források minél nagyobb arányú felhasználásával történő bővítése, korszerűsítése.
- Akut problémák, krízisek gyors kezelése, rossz szubjektív közbiztonságérzet javítása szükség esetén technikai eszközökkel, és humán erőforrások útján.

Kistérségi társulási feladatellátás:

Ősi Község Önkormányzata 2003. március 31-től kezdődően a településen a Várpalotai Népjóléti Gondozási Központ bevonásával biztosítja a településen a Gyvt. 39. §-a szerinti gyermekjóléti szolgáltatás, valamint a Szt. 57. § (1) bekezdés d) pontja és 63. §-a szerinti házi segítségnyújtást.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Ősi települési esélyegyenlőségi programjának tartalmában, elveiben, és célkitűzéseiben is szorosan kapcsolódnia kell Várpalota kistérség intézkedési tervéhez, valamint a térségi esélyegyenlőséggel kapcsolatos programokhoz.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Felhasználtuk az ágazati, képviselő-testületi beszámolók megállapításait, szakemberek tapasztalatait. Természetesen azoknál az adatoknál, amelyekre nyilvántartás nincs és nem is lehet, ott a 2011. évi népszámlálás adataiból indultunk ki.

Adathiányokkal az alábbi területeken találkoztunk:

Demográfia:

- A lakónépességi adatokon belül nincs pontos nyilvántartás a fogyatékkal élőkről (milyen fogyatékossgal élnek, nemek aránya, munkaerő-piaci helyzetük, végzettségük);
- A foglalkoztatási adatokon belül nincs pontos nyilvántartás a munkanélküliek és álláskereső, valamint a közhasznú foglalkoztatottak iskolai végzettségéről.

Szociális helyzet:

- A gyermekes családok esetében csak hozzávetőleges pontossággal lehet tudni, hogy hány szülő családok, mennyi gyermeket nevelnek, mennyi a fogyatékkal élő, tartósan beteg gyereket nevelők, illetve háztartásban gyerekeken kívül mást eltartottak száma.
- 18 évesnél korábban szült anyák száma, illetve arra vonatkozó információ, hogy tanulmányaikat megszakították-e emiatt;

Egészségügy:

- Fogyatékkal élők ellátási lehetősége;
- Népegészségügyi szűrésekből, illetve védőoltásokból kimaradtak adatai;
- Egészségügyi felvilágosító tevékenységek száma és ezen belül az elért személyek száma.

Foglalkoztatás:

- A hátrányos helyzetben lévők, illetve a fogyatékkal élők foglalkoztatási mutatói tekintetében részletes adattal nem rendelkezünk;
- Szociális-, munka-rehabilitáció-, intézményi-, illetve külső szolgáltató által történő foglalkoztatás;
- Nincsenek részletes adataink a közhasznú foglalkoztatottakról, közmunka programban résztvevőkről;
- A település lakóinak jellemző foglalkoztatási ágairól;

Lakhatási helyzet:

- Nincsenek pontos adatok a lakhatás minőségét illetően.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége is. Mélyszegénységről beszélünk, ha valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt él, és szinte esélye sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjen.

A mélyszegénység összetett jelenség, okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatásbeli okok, amik súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek.

A fejlett országokban *mélyszegénységen* azt a jelenséget értjük, amikor valaki egy relatív szegénységi küszöb alatt, alapvető javakat és közszolgáltatásokat nélkülözve él, és kevés esélye van arra, hogy ebből a helyzetből önerőből kilépjen. A benne élőket jelentős hátrányok sújtják az élet szinte minden területén, hatása a lakhatási, táplálkozási követelményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. Meghatározó jellemző a családok magas gyermekszáma, a gyermekszegénység (mintegy 30 % a 0-17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakókönyezet, az érintettek több mint fele községekben él. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a hátrányos helyzetű térségekben élőket. Jelentős a mélyszegénységben élők között a romák aránya. A rendszerváltást követően a foglalkoztatáshoz szokott munkaképes korú romáknak több mint a fele veszítette el állását, s így valamennyi foglalkozási mutatójuk lényegesen rosszabb, mint a többségi népességé.

A mélyszegénységben élők számát leggyakrabban a jövedelmi szegénységgel mérik. A KSH a mediánjövedelem 40%-át tekinti mélyszegénységi küszöbértéknek, ami 2014-ben havi nettó 45 ezer Ft egy főre jutó jövedelmet jelentett. 2014-ben a magyarországi népesség 4,5 %-a számított jövedelmi mélyszegénynek.

Míg korábbi évtizedekben az öregkori szegénység volt a jellemzőbb, az 1990-es évekre a gyermekeké vált azzá. A mélyszegénység kialakulásának oka a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnése, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetek, szolgáltatásokhoz, megfelelő ellátásokhoz való hozzáférés hiánya. Az alacsony foglalkoztatási arányon túl problémát jelent a foglalkoztatási instabilitás, vagyis a megélhetés szempontjából biztosnak mondható, állandó (tényleges) munkahelyek aránya. Az országban – így Ósi községben is – a mélyszegénységben élők foglalkoztatása többnyire csak a közmunka-program keretében valósul meg.

Általában azokat a területi egységeket tekintjük mélyszegénység által sújtott településeknek és településrészeknek, ahol nagyon alacsony az iskolázottság és a foglalkozási ráta, valamint erős települési, lakóövezeti térségi koncentráció és szegregáció, az ezekből következő súlyos szociális deficit és a hátrányos társadalmi helyzet újratermelődésének nagyon nagy valószínűsége jellemzi. Az ilyen térségek lakosságánál folyamatos a lecsúszás, számukra segítség nélkül nincsen visszaút.

A mélyszegénységben élőkről, helyzetükről – tekintettel a személyiségi jogok védelmére – nagyon kevés adat áll a rendelkezésünkre. Ósiban jelenleg egyetlen roma család sem él, a mélyszegénység főként a tartósan munkanélküliek rétegét sújtja.

Míg korábban a szociális segítő területeken dolgozók egyre inkább a lakosság rohamos mértékű elszegényedéséről számolnak be, ezzel szemben a jelenlegi tapasztalat az, hogy a munkaerőpiac megerősödésével a jövedelemszerzés lehetősége kibővült a munkaképes korú lakosság számára, a családok jövedelmi helyzete stabilabbá vált, ezt az önkormányzat segélyezési esetszámai is tükrözik.

A TeIR KSH Területi Statisztikai Adatok Rendszere népszámlálási jelentésében is szerepel az a kimutatás, amely a lakosság iskolai végzettségével kapcsolatos (3.2.5. táblázat). Ez az adat számunkra azért fontos, mert az iskolai végzettség foka legtöbb esetben erősen determinálja az emberek munkához való jutásának esélyét. Eszerint az általános iskolai végzettséggel nem rendelkező lakosok aránya 2011. évben férfiak esetében 3,1 %, nők esetében 7,4 % a teljes lakosságot tekintve. Ez az arány a megyei átlaghoz viszonyítva (2011. évben 11,8%) alacsonyabb. A 2001. és 2011. év közötti tendencia erősen csökkenő, az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők száma csaknem harmadára csökkent.

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség				
Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Férfi (TS 1601)	Nő (TS 1602)	Férfi	Nő
	%	%	%	%
2001	90,7%	81,3%	9,3%	18,7%
2011	96,9%	92,6%	3,1%	7,4%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

A hátrányos helyzetben lévő családok, ill. egyének között gyakoribb a bűnelkövetések száma.

A Várpalotai Rendőrkapitányság tájékoztatása szerint Ősi községben ez csekély mértékűnek mondható. Nagy hangsúlyt helyeznek a bűn- és baleset-megelőzési tevékenységre, melynek kiemelt része a családon belüli erőszakkal elkövetett bűncselekmények területe. Ebbe a körbe tartozik a tartás elmulasztása, illetve kiskorú veszélyeztetése, amelyek száma az elmúlt évben stagnált a korábbi időszakhoz képest. A családon belüli erőszak körébe tartozó cselekmények alkalmával a családtagok elsősorban a Gyermekjóléti Szolgálatokhoz fordultak segítségért.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

Az országban a rendszerváltást követő bő egy évtized során a relatív jövedelmi szegénység a gyors növekedés után csökkenő, majd enyhén ingadozó trendet követett. A TÁRKI számításai szerint az 1990-es évek első felében – a jövedelemegyenlőtlenségek növekedésével párhuzamosan, de attól nem függetlenül – fokozatosan emelkedett a szegénységi ráta a teljes népességen belül. A mai szegénység okai nagyrészt a gazdaság rendszerváltás előtti szerkezetében gyökereznek. A tervgazdaságban sok olyan egyszerű munkahely volt, ahol általános iskolai végzettséggel is jól lehetett keresni, és olyan oktatási rendszer, ami inkább a tárgyi tudást, mint a készségeket igyekezett fejleszteni. Az akkori gazdaság igényeinek ez meg is felelt, hiszen ha valaki kitanult egy szakmát, egész életében megélt belőle, és nem volt rá szüksége, hogy átképezze magát, hiszen nagyon sok szakterületen kétkezi munkával, gyenge írás- és olvasási készséggel is boldogulni lehetett. A rendszerváltás néhány év alatt megszüntette ezeket a munkahelyeket.

Földrajzi adottságai és gazdasági lehetőségei következtében Ősiben a munkanélküliek aránya meghaladja a járási, illetve a megyei átlagot. Ősi, perifériális helyzete, a kedvezőtlen közúti megközelíthetősége, és a vasúti közlekedés hiánya miatt kevésbé vonzó a munkahelyeket teremtő új cégek, üzemek, illetve befektetők számára. A helybeli munkalehetőségek korlátai, illetve hiánya miatt település munkaképes lakosságának döntő hányada a közeli településeken (Várpalota, Pétfürdő, Berhida), az 1990-es évek végétől elsősorban a megyeszékhelyeken (Székesfehérvár, Veszprém) ill. ezek vonzáskörzetében kénytelen munkát vállalni. Az itt működő multinacionális vállalatok külön munkásjáratot biztosítanak alkalmazottaik számára.

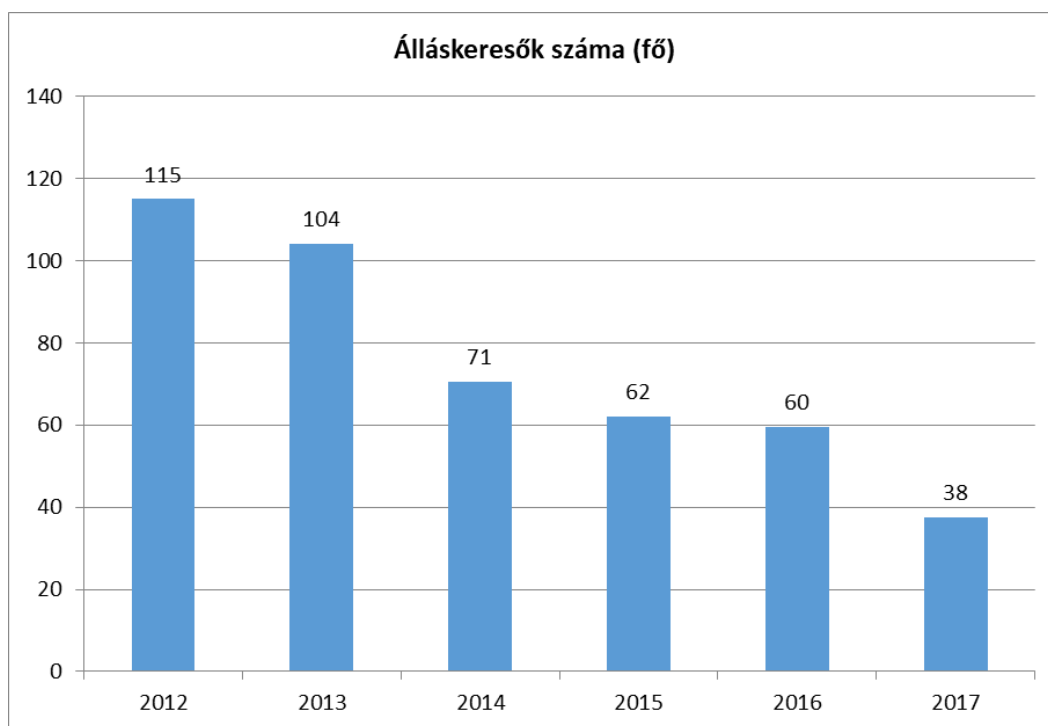
Míg korábban az alacsony iskolai végzettségűek nehezen tudtak elhelyezkedni, ma már számukra is számos munkalehetőséget nyújt a környékbeli üzemekben rendelkezésre álló bő szakképzettséget nem igénylő foglalkoztatási lehetőség.

Napjainkra az alacsony iskolai végzettség helyett az aktív munkaerőpiacon való elhelyezkedés korlátait főként a szociális hátrányok, mentális okok, szenvedélybetegségek, pszichés megbetegedések, egészségi problémák jelentik, melyek sok esetben az alacsony iskolai végzettséggel, szakképzettség hiányával járnak együtt. A tartós munkanélküliség pedig további kedvezőtlen pszichoszociális következményeket generál, egyfajta „csapdahelyzetben” tartva az e körben érintetteket.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

Ősiben a munkanélküliek aránya napjainkra az országos helyzethez mérten kedvezőbb, Várpalota kistérség többi településeinek többségéhez mérten kedvezőtlenebb képet mutat.

A statisztikai adatok alapján a településen, 2011. évben 1534 fő munkaképes korú lakosból 154 fő szerepelt nyilvántartott álláskeresőként, ez 10 %-os munkanélküliségi rátát jelentett, mely a járásban az egyik legmagasabb érték volt. 2018. december havi adatok szerint a 1449 fő munkaképes korú lakosból 38 fő szerepelt nyilvántartott álláskeresőként, ami 2,62 %-os munkanélküliségi rátát jelentett. Ez nem érte el az országos ráta mértékét, ami 3,6 %-os értéket mutatott. Megállapítható, hogy a munkanélküliség aránya jelentősen csökkent, az utóbbi öt évben folyamatos csökkenést mutat (3.2.1. számú táblázat).

3.2.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Férfi	Nő	Összesen	Férfi		Nő		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	797	726	1 523	68,5	8,6%	60,75	8,4%	129	8,5%
2013	786	709	1 495	60,75	7,7%	55	7,8%	116	7,7%
2014	769	695	1 464	35	4,6%	40	5,8%	75	5,1%
2015	763	697	1 460	28,5	3,7%	36,5	5,2%	65	4,5%
2016	756	693	1 449	28,5	3,8%	34,75	5,0%	63	4,4%
2017				23,5		24,5		48	

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

**3.2.2. számú táblázat –
Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint**

Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Fő összesen	2012	2013	2014	2015	2016	2017
		115	104	71	62	60	38
20 év alatti	Fő	1,5	0,5	2	0,5	1	1,25
	%	1,3%	0,5%	2,8%	0,8%	1,7%	3,3%
20-24 év	Fő	18,25	16,75	9,5	5,75	5,25	1,5
	%	15,9%	16,1%	13,5%	9,3%	8,8%	4,0%
25-29 év	Fő	1,5	0,5	2	0,5	1	1,25
	%	1,3%	0,5%	2,8%	0,8%	1,7%	3,3%
30-34 év	Fő	13	11,75	8,75	5	6,5	2,5
	%	11,3%	11,3%	12,4%	8,1%	10,9%	6,7%
35-39 év	Fő	12,5	6,75	4,25	7,25	4,75	2,75
	%	10,9%	6,5%	6,0%	11,7%	8,0%	7,3%
40-44 év	Fő	17,25	13,25	5,75	5,5	6	3,5
	%	15,0%	12,7%	8,2%	8,9%	10,1%	9,3%
45-49 év	Fő	13,5	13	9,75	10	8,75	4
	%	11,7%	12,5%	13,8%	16,1%	14,7%	10,7%
50-54 év	Fő	22	22,75	12,75	10,25	9,25	3,25
	%	19,1%	21,8%	18,1%	16,5%	15,5%	8,7%
55-59 év	Fő	13,25	17	13	14,75	13,25	10,25
	%	11,5%	16,3%	18,4%	23,8%	22,3%	27,3%
59 év feletti	Fő	2,25	2	2,75	2,5	3,75	7,25
	%	2,0%	1,9%	3,9%	4,0%	6,3%	19,3%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 3.2.1. táblázat adataiból megfigyelhető, hogy 2012. évtől a nők aránya folyamatosan nő a nyilvántartott álláskeresők között, bár a munkanélküliek száma folyamatos csökkenést mutat.

A 3.2.2. táblázat korcsoportonként tartalmazza a nyilvántartott álláskeresők számát. A legmagasabb arányban a munkanélküliség az 50 feletti korcsoportokban fordul elő.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

A 3.2.6. számú táblázat adatai szerint Ósi község viszonylatában nem igazolható az a tény, hogy az összes regisztrált munkanélküli és nyilvántartott álláskeresők körében jellemző az alacsony végzettség. Ez annak köszönhető, hogy a település környezetében olyan munkalehetőségek találhatók, ahol nagy igény van az alacsonyabb végzettségű, vagy nem szakképzett munkavállalókra is (3.2.6. táblázat).

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosanál alacsonyabb végzettség		Általános iskolai végzettség		8 általánosanál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	129	0,25	0,2%	48	37,1%	81	62,7%
2013	116	0,5	0,4%	42,5	36,7%	72,75	62,9%
2014	75	1	1,3%	27,75	37,0%	46,25	61,7%
2015	65	0,5	0,8%	22,75	35,0%	41,75	64,2%
2016	63	2	3,2%	27	42,7%	34,25	54,2%
2017	48	1	2,1%	22	45,8%	25	52,1%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

c) közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatás a munkaviszony egy speciális formája, támogatott „tranzitfoglalkoztatás”, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza-, illetve bekerüljön az elsődleges munkaerő-piacra. A közfoglalkoztatás átmeneti munkalehetőséget biztosít azok számára, akiknek az önálló álláskeresése hosszú ideig eredménytelen. A közfoglalkoztatási jogviszony a közfoglalkoztató és közfoglalkoztatott által kötött közfoglalkoztatási szerződéssel jön létre, amelyet írásba kell foglalni.

A közfoglalkoztatás számottevő lehetőséget jelent a halmozottan hátrányban levő, foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő, illetve álláskeresési vagy szociális ellátásra nem jogosult álláskeresők (kiemelten a megváltozott munkaképességűek, a hajléktalanok, menekültek, roma nemzetiségű álláskeresők) átmeneti jellegű, határozott időtartamú foglalkoztatására.

Az Önkormányzat a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő segélyezettek közül igyekszik mindenkit bevonni a közmunka program keretében történő foglalkoztatásba, hogy emiatt ne szűnjön meg az ellátása. Az elmúlt években többen vettek részt országos közmunkaprogramokban (Vízügyi Igazgatóság, Erdészet). Önkormányzatunk minden lehetőséget kihasznál annak érdekében, hogy közfoglalkoztatás útján minél több ősi lakost tudjon munkához juttatni.

Az önkormányzat nyilvántartásai alapján 2011-ben összesen 27 fő közfoglalkoztatottat alkalmazott közcélú munkában. Ebből két nő 35 évnél fiatalabb és hárman (egy nő és két férfi) 55 év feletti volt. Legtöbben (22-en) a 35-55 év közötti korosztályból kerültek ki: 19 férfi és 7 nő. Többnyire a rövid időszakra (60-90 nap) szóló alkalmazás volt a jellemző, elsősorban az idegymunka adott foglalkoztatási lehetőséget, napi 4-6 óras foglalkoztatás keretében. A közfoglalkoztatásban részt vevők korát megvizsgálva megállapítható, hogy több mint 80%-uk a középkorú, 35-55 éves korosztályt képviseli. Alig több mint 7 % náluk fiatalabb és 11% az 55 év feletti korosztályból került ki. Nemük szerint nagyobb részben (74%) férfiak.

Ugyanezek az adatok 2018. év vonatkozásában: Önkormányzatunk összesen 19 fő közfoglalkoztatottat alkalmazott közhasznú foglalkoztatás keretében. Ebből 2 fő nő 35 évnél fiatalabb, 6 fő 35-54 év közötti, 11 fő (5 nő és 6 férfi) 55 év feletti volt. Legtöbben (11 fő) az 55 év feletti korosztályból kerültek ki. A foglalkozás időtartama 11-1,5 hónap között változott. Elsősorban az idegymunka adott foglalkoztatási

lehetőséget (zöldterületek fenntartása), napi 8 órás foglalkoztatás keretében. A közfoglalkoztatásban részt vevők korát megvizsgálva megállapítható, hogy több mint 50%-uk az 55 év feletti korosztályból került ki. Nemük szerint a nők és férfiak aránya csaknem azonos (9 fő férfi, 10 fő nő).

Az önkormányzat a közfoglalkoztatáson belül mindig is külön figyelmet fordított a halmozottan hátrányos helyzetű lakosokra, ezért ennek alapján megállapítható, hogy e téren csak pozitív megkülönböztetésről beszélhetünk.

A közfoglalkoztatásban közel 30 fő vett részt 2011-ben, ez a szám csökkenést mutat, 2018. évben csak 19 fő volt.

E foglalkoztatási forma feladata, hogy segítse a programban résztvevők hátrányainak leküzdését és megélhetésük biztosítását. Napjainkra az önkormányzati közfoglalkoztatás egyfajta „szociális foglalkoztatássá” változott, főként a testi-lelki egészség problémáival küzdő, mentális hátrányokat elszenvedő réteg foglalkoztatásává vált. Jellemző, hogy az itt foglalkoztatottak iskolai végzettsége alacsony.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

A településen a legnagyobb foglalkoztató az Önkormányzat és intézményei. A településen többnyire kis- és középvállalkozások találhatóak meg, szintén kisebb munkaerőigénnyel. Jellemzőek a családi az egy-két fős vállalkozások. A község területén két ipari terület található. Raktározási, alkatrészgyártó, csomagoló kisüzemek működnek itt. A rendelkezésre álló ipari-szolgáltató terület elegendő a jelentkező gazdasági igényekhez, további bővítésüket nem tervezzük. Ősi külterületein folytatott mezőgazdasági tevékenység 1-2 családi gazdaságot tart el, jellemző a gabonatermelés (búza, kukorica, napraforgó), állattartás területén a szarvasmarhatartás, juhtartás a rétek, legelők kihasználásával. A háztáji kertek a családok napi friss zöldség és gyümölcs igényét elégítik ki, továbbértékesítésre való termelés nincs.

Ősi község szerencsés helyzetben van, mivel 25 kilométeres távolságon belül két megyeszékhely (Veszprém, Székesfehérvár), egy járási székhely (Várpalota), és számos potenciális munkalehetőséget biztosító vegyi üzem (Pétfürdő, Berhida, Balatonfűzfő) található. Az elmúlt évben felújításra került az Ősi – Várpalota közötti útszakasz, ez ideális közlekedési feltételt teremtett a településen élőknek Várpalota irányába is, ezen keresztül a 8 számú főút megközelítésére.

A tömegközlekedési eszközök, illetve a közeli településeken lévő nagyvállalatok, üzemek által indított különjáratok megfelelő szinten biztosítják a munkahelyekre időben való eljutást, munkaerő-igényük kielégítése érdekében.

Állami támogatású foglalkoztatási program Ősiben nincs.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

Nagyon fontos cél a fiatalok településen tartása és vonzása. A környékbeli településeken rendelkezésre álló foglalkoztatás könnyen elérhető, utazási problémák nincsenek. A község kistélepülés révén ezt megoldani nem tudja, de a Várpalotai Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya a lehetőségéhez mérten különböző képzési, továbbképzési és átképzési programokkal, foglalkozásokkal igyekszik megkönnyíteni, segíteni a fiatalok munkaerőpiacra való kerülését (idegen nyelvi képzés, számítástechnikai oktatás, ECDL vizsga, hegesztő, kisgépkézeltő, targoncakezelő képzés, stb.). Emellett felnőttképzési lehetőséget biztosít a Faller Jenő Szakképző Iskola a közeli Várpalotán.

Segítség lehet a fiatalok számára egy személyes kompetenciákat megerősítő, oktatás és foglalkoztatás közötti különbségekre felkészítő program. Abban is segíteni kellene a fiatalokat, hogy olyan munkát találjanak, amit hivatásnak tekinthetnek, olyan munkahelyet találjanak, ahová nap mint nap szívesen mennek dolgozni. Az ilyen programok megvalósítását is célul kitűző pályázatokhoz Önkormányzatunk csatlakozott konzorciumi tagként.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők számára, felzárkóztató felnőttképzést többnyire – igény szerint a térségben legközelebb – Várpalotán indítanak, melyekben a 8 osztályos végzettségen kívül érettségit, illetve szakképzettséget is lehet szerezni. Ezen kívül a két, szinte azonos távolságban elérhető megyeszékhelyen adott a továbbtanulási lehetőség. A Közép-dunántúli Regionális Munkaügyi Központ Várpalotai Kirendeltsége számos képzési, továbbképzési és átképzési programot indít elsősorban szakképzettséggel nem rendelkező tartósan munkanélküli személyek számára,

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Ősi községben roma lakosság nem él, elsősorban a mélyszegénységben élők foglalkoztatása jelent problémát. Erre a települési önkormányzat által fenntartott és működtetett intézmények keretében kerül sor, közfoglalkoztatás keretében. Az önkormányzat ezen a módon mindenki számára biztosítja lehetőséget.

A szegénységgel és társadalmi kirekesztődéssel kapcsolatos mutatószámok listáját 2001-ben határozta meg az Európai Unió, e szerint Európában szegénynek számítanak a medián jövedelmek 60%-ánál kevesebből élők. Ennek megfelelően a szegénységben élők meghatározásánál a háztartások összes nettó jövedelmét kell figyelembe venni úgy, hogy minden egyes háztartástag munkából, társadalmi juttatásból, illetve vagyonból származó jövedelmét összegezni kell, majd csökkenteni szükséges a fizetendő adókkal és járulékokkal.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén nem jellemző.

A foglalkoztatás területén való hátrányos megkülönböztetésről nincs feldolgozható adatunk, azonban köztudott, hogy vannak olyan munkaadók, akik – ha nem is nyíltan, de nem szívesen alkalmaznak roma származású, vagy fogyatékkal élő személyt. Roma lakosság Ősi községben nincs, fogyatékkal élő személyek (mozgássérültek, látás- és hallássérültek, értelmi sérültek) hátrányos megkülönböztetésére vonatkozó adatokkal nem rendelkezünk.

Nemből, életkorból fakadó hátrányos megkülönböztetésre vonatkozó adatokkal nem rendelkezünk, bár személyes interjúk kapcsán a Család és Gyermejköltségek Szolgálat családgondozói, illetve a Polgármesteri Hivatal ügyintézői előtt a kisgyermekes anyáktól, nyugdíj előtt álló személyektől erre utaló információik elhangzottak.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások rendszere 2015. évtől megváltozott. A rendszeres ellátások jelentős része a járási hivatalok (Ősi esetében a Várpalotai Járási Hivatal) hatáskörébe került át, így az aktív korúak ellátása (foglalkoztatást helyettesítő támogatás és egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás), alanyi jogú ápolási díj, közgyógyellátás is. A helyi önkormányzat kialakította saját segélyezési - települési támogatási - rendszerét, mely egyszeri és rendszeres, természetbeni és pénzbeli ellátásokat foglal magában. A települési támogatás eseti támogatásként nyújtható támogatás a napi létfenntartáshoz, az elhunyt személy eltemettetéséhez, gyógyszerköltségek fedezéséhez, rendszeres támogatásként is megállapítható gyógyszer-támogatás vagy létfenntartási célú támogatás is. A méltányos ápolási díjat a betegápolási támogatás, a lakásfenntartási támogatást a lakhatási támogatás váltotta fel.

2011-ben Ősi lakosságának 30 %-a (619 fő) részesült valamilyen szociális szolgáltatásban, mely arány a megyei átlagot magasan meghaladta. A jelenlegi támogatási hatáskörök miatt nem rendelkezünk hasonló adatokkal, azonban az alábbiakban bemutatott egyes ellátási típusokra vonatkozó TeIR-ből és önkormányzati adatgyűjtésből nyert adatok azt mutatják, hogy az egyes ellátások igénybevétele folyamatos, jelentős csökkenést mutat, arányosan a foglalkoztatási adatok javulásával.

a) *Igényelt, illetve megállapított támogatások összege, száma:*

A munkanélküliek segélyezési adatait az alábbi, 3.3.3 táblázat tartalmazza. A táblázat utolsó oszlopában az Állami Foglalkoztatási Szolgálat által kiadott településsoros adatok adott év december havi adatait tüntettük fel.

3.3.3. számú táblázat - Aktív korúak ellátása - Rendszeres szociális segélyben, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban, valamint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Rendszeres szociális segélyben részesített regisztrált munkanélküliek száma (negyedévek átlaga) - TS 1401 (2015. február 28-tól az ellátás megszűnt, vagy külön vált EGYT-re és FHT-ra)	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2015. márc. 1-től érvényes módszertan szerint (TS 5401)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek december havi száma	
	Fő	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2012	40,5		2,66%	48	37,14%
2013	38,25		2,56%	24	20,73%
2014	18,25		1,25%	18	24,00%
2015	17,75	1,92	1,22%	24	36,92%
2016	22,5	2,25	1,55%	20	31,62%
2017	13,25	na.		14	29,17%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A szociális ellátás legnagyobb részét a lakásfenntartási támogatás, a rendszeres gyermekvédelmi támogatás és az eseti típusú segélyezés adta.

Az egészségkárosodáshoz kapcsolódó, gyógyszerköltségek enyhítése céljából nyújtott támogatás a közgyógyellátás. A közgyógyellátásra vonatkozó adatokat 3.6.2. táblázat tartalmazza.

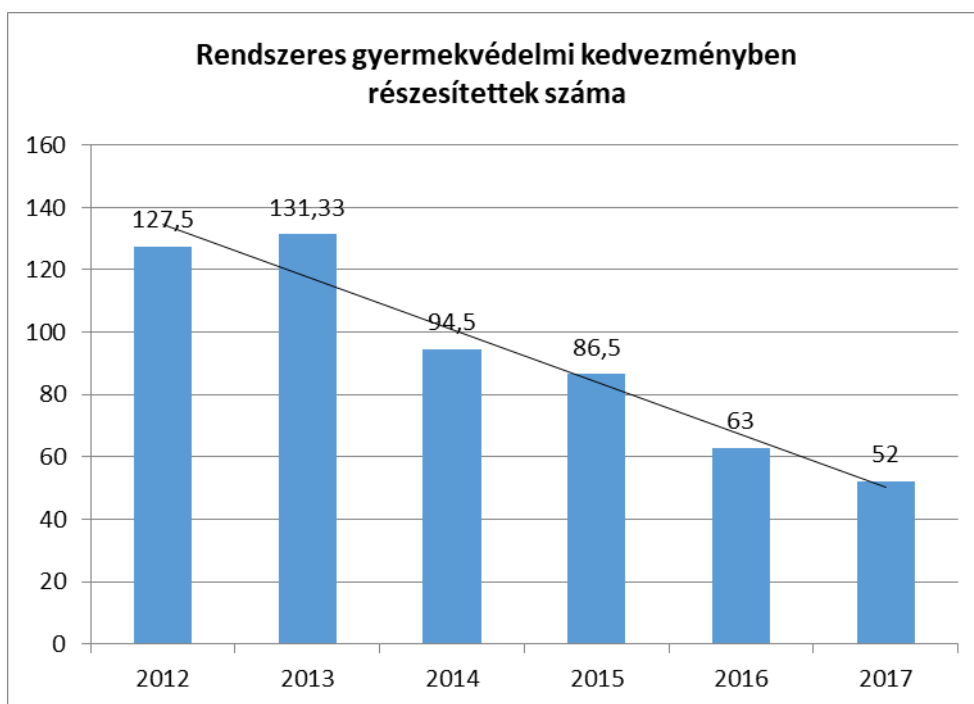
3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (TS 5601)
2012	83
2013	71
2014	71
2015	68
2016	71
2017	na.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Lakhatási támogatásban 2012. évben 147, 2017. évben már csak 50 család részesült. A részletes adatokat a 3.4.2. számú táblázat tartalmazza. 18. évét betöltött tartósan beteg hozzátartozó ápolását illetően kapott támogatást 2016. évben 5 fő, 2017. évben 4 fő. 2015. évben 2016. évben 42 fő, 2017. évben 122 fő részesült rendkívüli települési támogatásban.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő családokra vonatkozó adatokat az alábbi diagram mutatja be.

A nyilvántartott hátrányos helyzetű gyermekek száma 2017. évben 12 fő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek 4 fő volt. A hátrányos helyzetben lévő családokat általában alacsony végzettségű szülők jellemzik, melyhez tartós munkanélküliség kapcsolódik.

2012. év óta szociális tűzifa kerül kiosztásra a rászorulóknak között, ezt Ósi Község Önkormányzata a Belügyminisztérium által kiírt szociális tűzifa programból valósítja meg. E támogatásból Ósi község kapott a legtöbbet a környező települések közül. A szociális tűzifa odaítélésének és kiosztásának szigorú szabályait a Belügyminisztérium által meghatározott keretszabályok alapján és Ósi Község Képviselő-testülete rendeletben szabályozta.

A szociális alapszolgáltatásokon belül kiemeljük az alábbiakat:

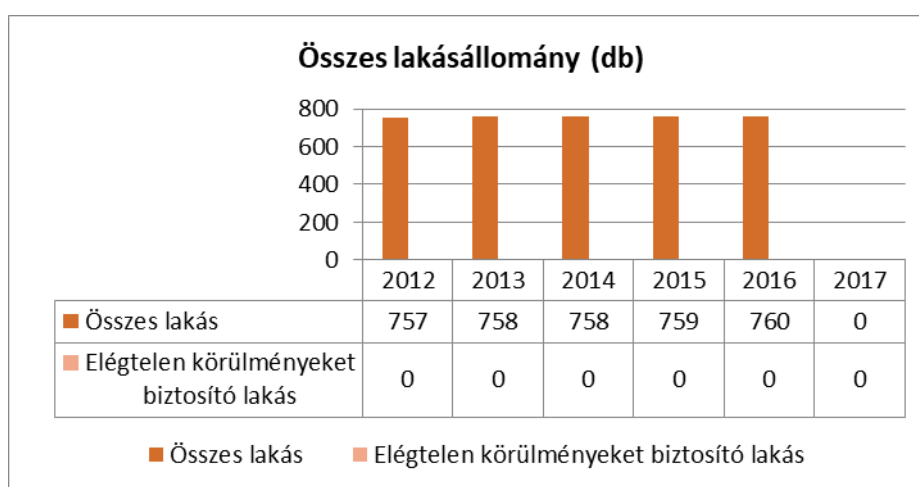
- Az étkeztetésben részesülők száma 65-69 fő között alakul. A településen két szolgáltatásnyújtó is biztosít házi segítségnyújtást, az igénybevevők számáról adattal nem rendelkezünk.
- A család és gyermekjóléti szolgáltatást a Család és Gyermekjóléti Szolgálat települési irodájában 1 fő családsegítő biztosítja. Helyben biztosított itt a pszichológusi és jogi tanácsadás.
- A gyermekek átmeneti elhelyezése 2 férőhellyel 1 fő helyettes szülő útján megoldott.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Ősi területén a 2016-os adatok szerint 760 épített lakás volt, mely szám az elmúlt öt esztendő alatt lényegesen nem gyarapodott. A lakások méretét tekintve a település jó helyzetben van: jellemző a 2-3 szoba. Ezeknek kb. 90 %-a összkomfortos. A fennmaradók nagy része komfortos. Kis hányaduk pedig félkomfortos, vagy komfort nélküli. A lakosok többsége – a hátrányos helyzetűeket is beleértve – saját tulajdonú családi házban él. A fentiekben alapján elmondható, hogy a lakáshelyzet a komfortosság szempontjából is kicsivel jobb volt a megyei átlagnál, sőt az összkomfortos lakások száma az országos átlagot is felülmúlja.

A 757 lakásból 2012-ben 147 esetében kaptak lakásfenntartási támogatást, 2016. évben ez a szám a 760 lakás vonatkozásában már csak 59. Ez egyértelműen mutatja, hogy a háztartások jövedelmi helyzete kedvező módon változott, a lakásfenntartási kiadások megfizetése kevesebb háztartás számára jelent olyan mértékű segítséget, hogy szociális támogatást igényelnének.

A lakások közmű ellátottsága Ősiben közel 100%-os: 99%-os vezetékes vízhálózattal, 96%-os csatornázottsággal ellátott. A vezetékes gáz és az elektromos ellátás is biztosított. A község úthálózatának 99%-a szilárd burkolatú. Ezen adatok alapján elmondható, hogy a község lakóépületei az országos átlagnak megfelelő lakhatósági feltételeket biztosítanak a lakóknak. Elkülönült, telepszerű lakókörnyezet, szegregátum a településen nem található.

Ugyan szegregátum nem alakult ki a településen, de a község külterületén lévő zártkert (szőlőhegy), komfort nélküli pincében élő 4-5 fő helyzete, életkörülménye megkülönböztetett figyelmet igényel. A külterületen élő lakosok számára az önkormányzat szükség esetén tétre tüzelőanyagot biztosít. Sajnos ezeknél az embereknél jellemzően előfordulnak életviteli- és alkoholproblémák is.

a) bérlakás-állomány

A településen négy önkormányzati (szolgálati) bérlakást tart fenn. Tényleges bérlakásállomány a településen nincs.

b) szociális lakhatás

Szociális bérlakást a község nem tud biztosítani.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Jelenleg a külterületeken életvitelszerűen élő lakos nincs, bár település szintű lakcímmel kb. 5 fő rendelkezik, lakhatásuk azonban lakásban megoldott.

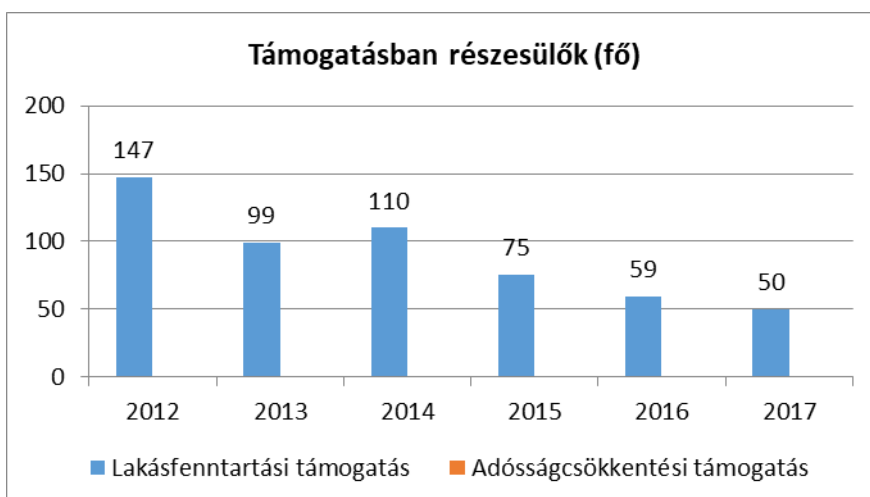
e) lakhatást segítő támogatások

Elégtelen lakhatási körülményekről, valamint veszélyeztetett lakhatási helyzetekről csak közvetve, a szociális mutatókból következtethetünk. Annak ellenére, hogy néhány kivétellel mindenki a saját tulajdonú lakással rendelkezik, megítélésünk szerint a lakosság kb. 10-15%-a rossz lakhatási körülmények között él. A hajléktalanság jelensége ismeretlen a községben, azonban, aki ilyen helyzethez közeli állapotba kerül, felvételt nyerhet a várpalotai hajléktalan szállóra. A lakhatási (korábban lakásfenntartási) támogatás természetbeni támogatás, az azt kérő által megjelölt szolgáltató részére kerül közvetlenül átutalásra, csökkentve a fogyasztó által megfizetendő kiadásokat. A lakhatási támogatás nagy segítség azon eladósodott háztartások számára, ahol a közüzemi tartozások felhalmozódása miatt kikapcsolási intézkedéseket kellene foganatosítani a szolgáltatóknak. A lakhatási támogatásban részesülő védendő fogyasztónak számít, így részére a szolgáltató kártyás (előre fizetős) mérőt köteles felszerelni, a szolgáltatás nem kapcsolható ki, tehát nem marad a háztartás áram, gáz, víz nélkül. 2017. évben 50 háztartásból 9 háztartás esetében a lakhatási támogatás előre fizetős mérő (minden esetben árammérő) feltöltése céljára került átutalásra. Látható, hogy több család esetében a magas közműtartozások miatt előrefizetős mérő került felszerelésre, a lakhatási támogatás megléte esetükben a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés feltétele.

3.4.2. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma (TS 6001)	Adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma (TS 6101)
2012	147	0
2013	99	0
2014	110	0
2015	75	0
2016	59	0
2017	50	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) eladósodottság

A lakosság eladósodottságáról pontos adatokkal nem rendelkezünk, s az adósságkezelő intézkedések számát sem tudjuk. A 2001-2010 közötti időszak szociális mutatóiból közvetve érzékeljük azonban, hogy a családok jelentős részét súlyosan érinti az eladósodottság (közüzemi díjtartozás, devizahitel, stb.).

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A külterületeken elhelyezkedő lakáscélú ingatlanok településünkön nincsenek, a nem lakóövezetben (zártkertben, un. Szőlőhegyen) lévő állapotáról, jellegéről nincs pontos információnk, azonban az itt elhelyezkedő pince-épületeknek semmilyen közműszolgáltatása nincs. Komfort nélküli lakóház már nincs a településen, továbbá alacsony komfortfokozatú lakásokról is csak kevés esetben tudunk beszámolni. Ősiben a kiépített áramszolgáltatáson kívül teljes körű a közműszolgáltatás is, az utak legnagyobb része szilárd burkolatúak.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

Telep, szegregátum Ősi községben nincs.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

Tekintettel arra, hogy Ősiben tényleges szegregációval nem találkozunk, ezért nem releváns a telepek külön életkori megoszlásáról, foglalkoztatottsági helyzetéről, segélyezettekről, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek arányára vonatkozó adatok kifejtése.

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

Szegregációval veszélyeztetett területek nincsenek. A nem lakóövezetben – un. Szőlőhegyen - élő mintegy 4-5 fő lakos sorsát, helyzetét is figyelemmel kíséri az önkormányzat.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

E fejezet jogszabályi környezetét az alábbiakban foglaljuk össze. Elsőként kiemeljük az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvényt, mely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a háziiorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról
- a fogorvosi alapellátásról,
- az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról
- a védőnői ellátásról
- az iskola-egészségügyi ellátásról.

Ősi Község Önkormányzata Képviselő-testületének az egészségügyi alapellátási körzeteinek kialakításáról 14/2016. (XI.25.) önkormányzati rendelete rendelkezik arról, hogy

- Ősi község teljes közigazgatási területe egy vegyes, háziiorvosi és házi gyermekorvosi egészségügyi alapellátást biztosító körzetet alkot
- a háziiorvosi, házi gyermekorvosi alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátást az önkormányzat Várpalotai Kistérség Többcélú Társulása útján, a várpalotai központi ügyelet keretében látja el
- Ősi község teljes közigazgatási területe egy védőnői körzetet alkot.

- Ósi község teljes közigazgatási területe egy fogorvosi alapellátási körzetet alkot

A rendelési időn túli fogorvosi ügyelet és székhelye a veszprémi Csolnoky Ferenc Kórház Szájsebészete. Az iskola-egészségügyi ellátás tekintetében Ósi község közigazgatási területe egy körzetet alkot.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzat biztosítja. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magába foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat. Az alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában. Szociális alapszolgáltatások: házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás. Ósi Község Önkormányzata az alapszolgáltatások közül az étkeztetés, házi segítségnyújtás és családsegítés megszervezése kötelező. A szakosított ellátások körébe tartoznak az ápolást, gondozást, rehabilitációs ellátást nyújtó intézmények, lakóotthon, támogatott lakhatás, melyek bentlakásos intézmények. Ilyen ellátást Önkormányzatunk nem tart fenn, más fenntartó sem működtet Ósi község területén.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A faluban jelenleg egy körzeti orvosi rendelő található, a József Attila u. 56. szám alatti Egészségházban, ahol a háziorvos és a védőnő teljesít szolgálatot, végez ellátást. A háziorvosi rendelés - hasonlóképpen, mint a térség további három településén - vegyes körzetként működik: egyidejűleg ellátja a felnőtteket és a gyermekeket is.

A háziorvos rendelési ideje:

Hétfő: 08.30 – 12.00

Kedd: 12.00 - 16.00

Szerda: 12.00 - 15.00

Csütörtök: 08.30 - 11.30

Péntek: 08.30 - 11.30

Kedden a rendelés utolsó 1 órája, hétfőn, csütörtökön és pénteken az utolsó fél órája az előrejegyzett betegeknek van fenntartva. Sürgősségi esetben a háziorvos mobil és vezetékes telefonon is hívható.

16.00 óra után, reggel 08.00 óráig a Központi Orvosi Ügyelet érhető el Várpalotán.

Helyben biztosított továbbá a család és nővédelmi gondozás, 1 fő védőnő alkalmazásával. A tanácsadásokat egy fő védőnő tartja az Egészségház épületében. E mellett a feladatok mellett a védőnő ellátja a helyi nevelési és oktatási intézmények védőnői feladatait is. 2017. évben a védőnő által gondozott családok száma 99 család, 25 fő várandós gondozását látta el.

Várandós és nővédelmi tanácsadás: Kedd: 13.00 – 15.00

Csecsemő és kisgyermek tanácsadás: Kedd: 13.00 – 14.00

Fogászati ellátás a várpalotai 4. sz. vegyes fogászati körzetben történik, melynek rendelési helye Várpalota, a Mártírok u. 1. szám alatt található. A fogászati ügyelet rendelési időn túl és hétvégeként a Veszprémi Kórházban lévő szájsebészeten érhető el.

A község egészségügyi szakellátás az Ósától 8 km távolságra lévő Várpalotán (belgyógyászati – kardiológiai, diabetológia -, neurológiai, szemészeti, fizioterápiás, gyógytorna, fül-orr-gégészet, audiológia, pszichiátria, ortopédia, urológia, onkológia, pulmonológia, tüdőgondozó szakrendelések érhetőek el itt. További szakrendelések Veszprémben hozzáférhetőek (25 km), így a lakosság - bizonyos esetekben - a megyeszékhelyre kénytelen beutazni, hogy megfelelő szakellátást kaphasson.

A központi (felnőtt illetve gyermek) háziorvosi ügyeleti ellátásáról az Önkormányzat Kistérségi Társulási Megállapodás keretében gondoskodik. Munkanapokon 16:00 órától másnap reggel 8:00 óráig, munkaszüneti és ünnepnapokon reggel 8:00 órától a következő munkanap reggel 8:00 óráig vehető igénybe Várpalotán.

Sürgősségi ügyeletet, s baleseti ambulancia is csak a megyeszékhelyen érhető el, ahova saját utazási eszköz, vagy mentő igénybevételével lehet eljutni. A sürgősségi betegellátás hatékonyságának fokozása, a párhuzamos hívások számának csökkentése, valamint az azonnali elérhetőség biztonságának javítása érdekében az Országos Mentőszolgálattal közös, gyorsan elérhető sürgősségi hívószámán lehet segítséget kérni. Egy hívás kezdeményezésével az ügyelet és a mentőszolgálat egy időben elérhető. Bejelentéskor a mentésirányítás dönt a riasztandó sürgősségi egységről.

Fogyatékos személyek rehabilitációját, habilitációját biztosító intézmény nem található 25 km-es körzetben. A legközelebbi Veszprémben érhető el.

A településen nem biztosítottak az alábbi szolgáltatások, intézkedések, melyeket az egészségügyi törvény kötelezően előír:

1. az életminőség javítását és egészségfejlesztést szolgáló intézmények, intézkedések,
2. az ifjúság egészségügyi gondozás speciális feladatainak ellátása.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A népegészségügyi és koragyermekkor kötelező szűrések egy része csak a megyeszékhelyen érhető el. A kötelező, valamint a kampányszerűen végzett védőoltások beadásának ideje, hozzájutási joga, az országosan egységes rendelkezésekhez, szabályozásokhoz igazodik.

A településen minden évben helyben megtörténik szűrőbusz segítségével a tüdőszűrés.

A várpalotai szakrendelőben van lehetőség a szűrések egy részét (pl. méhnyak-szűréseket), további ingyenes szűrések (pl. emlőszűrés) Veszprémben férhető hozzá a Veszprém Megyei Cholnoky Ferenc Kórházban.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Fejlesztő és rehabilitációs ellátás a településen nem elérhető. E szolgáltatásokat Várpalotán, Veszprémben, Zircen vehetik igénybe az arra rászorulóknak.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A közétkeztetésben az étrend kialakításánál az életkornak megfelelő tápanyagszükségletre (napi energia- és tápanyagbevitel a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendeletben foglalt előírások figyelembe vételével történik.

Az étrend kialakításánál minőségi szempontjai a következők:

- naponta biztosítandó élelmiszerek, élelmiszercsoportok, változatosság
- tejtermékekre vonatkozó rendelkezések
- sűrítésre és zsiradék felhasználásra vonatkozó rendelkezések
- folyadékpótlásra vonatkozó rendelkezések
- magas zsírtartalmú nyersanyagokra vonatkozó rendelkezések
- sótartalomra vonatkozó rendelkezések
- felhasznált élelmiszerek, élelmiszercsoportok gyakoriságára vonatkozó rendelkezések,
- kerülendő élelmiszerek és élelmiszercsoportok
- nyersanyag-kiszabat.

Ősiben a gyermekek és a szociálisan rászorultak részére az önkormányzat által fenntartott, korszerű 300 adagos, főzőkonyha biztosítja az étkeztetést. Az iskolás tanulók számára 40 férőhelyes étterem áll a rendelkezésre. A konyhán biztosított a speciális étkezési igényű gyermekek étkeztetése is (glutén-, tej-, laktózmentes étkezést vesznek igénybe). Az alacsony jövedelemmel rendelkező családokban élő gyermek gyakran reggeli nélkül érkeznek az iskolába, sokszor az iskolai menza biztosítja a jóllakottság érzését.

A szülőknek és a pedagógusoknak együtt kell tenni azért, hogy már a korai gyermekkorban kialakuljon az egészséges táplálkozás szokása és igénye. Együtt kell keresni a megoldást, a gyermekeket a táplálkozás terén fenyegető legnagyobb veszéllyel az elhízással szemben, mely a későbbiekben mind mozgásszervi, mind belgyógyászati kórképnél szerepet játszik.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Ősi községet évtizedek óta igen gazdag sportélet jellemzi. Diák és felnőtt sportolóink, labdarúgó és kézilabda csapataink kimagasló eredményeket értek el a területi, a megyei, sőt az országos szinten megrendezett vetélkedőkön.

1992-ben Önkormányzatunk egy tornacsarnok beruházását kezdeményezte, melyet 30-40 %-os készülségi fokig sikerült megvalósítani, 2015-ig nem nyílt lehetőség ennek befejezésére. 2016. évre a Magyar Állam segítségével a megkezdett beruházás tovább bővült egy tornaterem épülettel és befejeződött a vizesblokkok, öltözők építése. Az épület nem fűthető részében lévő fedett kézilabda-pálya kültéri burkolatot kapott.

Az Ősi Sportközpont nagy lehetőségeket jelent a sportolni vágyó felnőtt lakosság számára, a fitnessz edzések megfelelő tere. Fontos, hogy az egészséges életmód részeként valamennyi korosztály számára lehetőség nyíljon az új létesítményben.

Az Önkormányzat Sportkoncepciójában megfogalmazta, hogy a testi és lelki egészséghez való jog érvényesülése érdekében a minél szélesebb réteg számára szeretne sportolási, mozgási lehetőséget nyújtani. A lakosság folyamatosan romló egészségi állapotának javításában fokozott önkormányzati szerepvállalásra van szükség. A sportélet egész területén szükséges a társadalmi jelleg erősítése, a családok bevonásával a helyi sportélet és lakosság kapcsolatának erősítése. Ezen célok megvalósítása a helyben működő sportszervezeteken keresztül és különböző, testi és lelki egészség fejlesztését szolgáló pályázati lehetőség útján valósulhat meg a jövőben, hiszen nagy gond, hogy e célra csak kevés saját forrás áll rendelkezésre.

A Petőfi Sportkör labdarúgó csapata a megyei II. osztályban szerepel. Különös figyelmet fordítanak az utánpótlás „kinevelésére”. Az Andreotti Egyesület női kézilabda csapata évek óta kimagasló eredményeket ér el a megyei kézilabdatornán. A településen 2016. év óta ismét lehetőség van karate edzésre, a Főnix Dojo Ősi Csapat a legkisebbekkel alakult meg, az általános iskolás gyermekekhez mára már az apukák, felnőttek is csatlakoztak. A csapat szép eredményeket ért el magyarországi és szlovákiai nemzetközi versenyeken is.

Az úszás lehetősége Balatonfűzfőn, vagy Székesfehérváron biztosított.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A Várpalotai székhelyen működő Térségi Népjóléti Központ által üzemeltetett Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás szolgálat és a környékbeli támogató szolgálatok megszűntek.

Ezen szolgáltatások működésének kiesésével egyre nagyobb jelentőséggel bír a személyes gondoskodást nyújtó alapellátások közül a házi segítségnyújtás szolgáltatás, amelyet a Térségi Népjóléti Gondozási Központon kívül Ősi községben a Református Egyházközség is működtet. A házi segítségnyújtást igénybe vevők életvitele minőségi változáson mehet keresztül.

A Várpalotai Kistérség Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciójában célként fogalmazódott meg, hogy az intézményi struktúra fejlesztése során a szociális és gyermekvédelmi ellátásokban korszerű, modern integráció valósuljon meg. Fontos prioritás, hogy a települési önkormányzatok, illetve a lakosság helyi szükségleteire és igényeire, de térségi szemlélettel, problémaorientáltan határozza meg az ellátórendszer korszerűsítését, fejlesztését.

Ezzel összhangban kell az esélyegyenlőségi tervben megfogalmazni Ősi község szociális helyzetére vonatkozó feladatait. A szolgáltatástervezési koncepcióban a célok elérése érdekében a kistérségi önkormányzatok és a szociális szolgáltató intézményrendszer a helyi sajátosságok figyelembevételével alakítja ellátórendszerét.

Mindenekelőtt:

- biztosítani szükséges a szociális szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést,
- megszüntetni a hiányosságokat, a szociális szolgáltatásokkal való lefedettséget, a területi egyenlőtlenségek mérséklését kívánja előmozdítani,
- szükséges a lakosság számára hozzáférhetővé tenni a helyben nem működő szociális szolgáltatásokat,
- elősegíteni a szociális és gyermekvédelmi törvény által bevezetésre kerülő új típusú szolgáltatásokat,
- Várpalotán és a térség településein a szociális szolgáltatásoknak egy olyan rendszere működjön, amely minőségi és egyben differenciált is.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény taglalja az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítési területeit. A törvény kiemelten foglalkozik a szociális biztonsággal összefüggésben a diszkrimináció tilalmával.

Az egyenlő bánásmód szociális védelemre vonatkozó szabályozásának alapjait elsősorban az Európai Unió idevonatkozó irányelvei képezik. A rendelkezés célja, hogy a kötelező szociális biztonsági rendszerek által fedezett kockázatok - pl.: *anyaság, munkanélküliség, betegség, rokkantság, halál, stb.* - valamint a szociális biztonsági rendszereket kiegészítő szociális segélyezés keretében nyújtott ellátások igénylése és folyósítása során sikerüljön érvényre juttatni az egyenlő bánásmód elvét.

A 2003. évi törvény úgy rendelkezik, hogy az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a szociális és gyermekvédelmi pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása során szektor semlegesesen, függetlenül annak kötelező voltától vagy önkéntességétől.

Ahogy az országban, a térségben, így Ósiben is a legnagyobb gazdasági, társadalmi és szociális problémát a munkanélküliség növekedése okozza. A lakosság anyagi társadalmi veszteségei egyre jobban ellehetetlenítik az itt élő embereket. A jövőt tekintve elhelyezkedési esélyük és szociális helyzetük jelentősen romlik. Az önkormányzati források várhatóan tovább csökkennek, így az önkormányzati szociális ellátó rendszer nehezen tudja kielégíteni az igények és szükségletek megfelelő színvonalú kielégítését.

Az Szt. és a Gyvt. értelmében a lakosság szociális ellátásának biztosítása az állam központi szerveinek és a helyi önkormányzatoknak a feladata. A lakosság szociális ellátásának a garanciáit az önkormányzatok részéről a törvényben foglalt biztosítékok tartalmazzák, melyek megtalálhatók az általános eljárási rendelkezésekben, a szociális alapellátás meghatározásában, tartalmában (kötelezően nyújtandó pénzbeli és természetbeni ellátások), a nevesített és felsorolt szociális szolgáltatásokban, valamint a személyes gondoskodás megszervezésére köteles szervek és a feladatellátáshoz lehívható normatívák meghatározásában.

Az Szt. 56. §-a kimondja:

„(1) A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják.

(2) A személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és a szakosított ellátásokat.”

A szociális törvény 57. § szerint a személyes gondoskodás keretébe tartozó ellátási formák rendszerét az alábbi ellátások alkotják:

Szociális alapszolgáltatások:

- falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás,
- étkeztetés,
- házi segítségnyújtás,
- családsegítés,
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- közösségi ellátások,
- támogató szolgáltatás,
- utcai szociális munka,
- nappali ellátás.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó szakosított ellátások:

- ápolást, gondozást nyújtó intézmény,
- rehabilitációs intézmény,
- lakóotthon [a)-c) pont együtt: tartós bentlakásos intézmény],
- átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény [a)-d) pont együtt: bentlakásos intézmény],
- az egyéb speciális szociális intézmény

Természetesen az esélyegyenlőségnek, mint alkotmányos jognak az érvényesülése és a személyre szabott ellátás biztosítása érdekében a felsorolt ellátási formákat valamennyi speciális ellátást igénylő ellátotti kör részére is biztosítani kell, figyelemmel az időskorúak, a pszichiátriai betegek, a szenvedélybetegek, a fogyatékkal élők és a hajléktalan személyekre.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Nincs tudomásunk, illetve adatunk a szolgáltatások nyújtásakor történő hátrányos megkülönböztetésről, illetve az egyenlő bánásmód követelményeinek megsértéséről.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Ósi község Önkormányzata nagy hangsúlyt fektet a hátrányos helyzetűek felzárkóztatására. Ennek érdekében a jövőben is igyekeznek minden pályázati lehetőséget megragadni. Rendszeresek az egyházi adományok: ruhanemű, tartós élelmiszer. A Máltai Szeretetszolgálat kiemelkedően sok segítséget nyújt a hátrányos helyzetűek számára.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

A település közösségi élete egyben színes és mozgalmas is. Magas színvonalon, igen aktívan, egymást segítve tevékenykednek a civil szervezetek („Ősiért!” Közhasznú Egyesület, Szépkorúak Nyugdíjas Klub, Ósi Gólyahír Tánc Egyesület, Máltai Szeretetszolgálat Ósi Csoportja, Andreotti Sport Egyesület, Ósi Petőfi Sportkör, Ósi Polgárőrsége Egyesület, Baba-Mama Klub, Ósi Dalkör Kulturális Egyesület, ezen belül Ósi Kovács Imre Alkotóműhelye, Vadrózsa Citerazenekar Egyesület, Ósi Gyermekéért Alapítvány, Harangszó Alapítvány,). Példaértékű együttműködésről számolhatunk be az önkormányzat és a civilek között, ennek fő kapcsolódási pontjai a helyi rendezvények mellett többek között a Művelődési Ház, illetve az Ósi, Kossuth L. u. 117. szám alatti önkormányzati épületben kialakított közösségi tér, Ósi Könyvtári Szolgáltató Hely, Sportközpont. Sokan szívesen vesznek részt településszépítő-, ill. takarító akciókban is. Ósi közösségi életében az önkormányzat által szervezett falunapokon és egyéb idegenforgalmi szempontból kiemelt programokon kívül legfontosabb szerepet a lentebb ismertetett, pár aktív civil szervezet játszik. E szervezetek többnyire az önkormányzattal karöltve, közösen szervezik meg a programjaikat: partnerként tekintenek a jól működő és aktívan tevékenykedő civil szervezetekre. Pénzügyi támogatásukra az Önkormányzat igyekszik évek óta körülbelül azonos összegű költségvetési keretet biztosítani, ez azonban a csak hozzájárulás az egyes szervezetek működési költségeihez. Nagy segítség az adózók által felajánlható 1%-os támogatás, valamint az önerőként számító tagdíj és a tagok, valamint a lakosság egyéb jellegű támogatása (pl.: önkéntes munka, természetbeni támogatás, stb.).

Aktív civil szervezetek:

1. Harangszó Alapítvány

Alapvető célja az, hogy adományok gyűjtésével segítse a „maroknyi” Ósi Református gyülekezetet abban, hogy a Templom és Parókia műemlék jellegű épületeinek állagmegóvása – esetleg külső-belső – renoválása folyamatosan biztosítható legyen.

2005.12.12.-én került helyére a „rég-új” toronydísz, a templom homlokzatának festése, tető javítás és csapadékvíz elvezető csatorna felújítása, villámhárító elhelyezése. Megvalósult a templomi padok teljes felújítása a földszinten, a talajvíz elleni védelem, szigetelések, hangosítás, gázfűtés bevezetése parókiára, torony díszvilágítása.

2. Ósi Gyermekekért Alapítvány

Az alapítvány célja az Ósi községben élő gyermekek nevelési, tanulási feltételeinek, körülményeinek megteremtéséhez támogatás nyújtása.

3. "Ósiért!" Közhasznú Egyesület

Az „Ósiért!” Közhasznú Egyesület 2007-ben alakult, egy lelkes kis csapattal, akik úgy gondolták, szeretnének tenni községünk szebbé, jobbá tételében. Legfontosabb feladatuknak a kultúrát és a hagyományőrzést tartják. Célja, hogy a község lakosainak – mind a gyermekeknek, mind pedig a felnőtteknek – igényes, a hagyományokat előtérbe helyező családi programokat szervezzenek. Programjaikkal és tevékenységükkel szeretnék nemcsak a településen élőket, hanem a közeli falvakban, városokban élő embereket is közelebb hozni egymáshoz, megtartani az elszármazottak és a település közötti „köldökzsinort”. Tevékenyen részt vállalnak a kulturális örökség megőrzésében, ahol előtérbe helyezik a község történetét, hagyományait bemutató programokat, igényes szórakoztató és ismeretterjesztő programok szervezését, kiállítások szervezését, diák pályázatok meghirdetését.

A természet-, állat- és környezetvédelmi tevékenységük során szeretnék felhívni a figyelmet a környezetükben élő védett állatok védelmére, környezetük megóvására – elsősorban a községben nagy számmal letelepedő, település címerállataként is megjelenő fehér golyákra – rendezvényekkel, összejövetelekkel, kirándulásokkal.

Gyermek- és ifjúságvédelmi, érdekképviselő magában foglaló munkájuk keretén belül olyan ifjúsági tevékenységeket szerveznek, melyek segítik a fiatalok egészséges életszemléletének kialakulását, helyes társadalmi magatartását és európai beilleszkedését.

Felvállalják az egészségmegőrzést, betegségmegelőzést, rehabilitációt – mely keretén belül felvilágosító előadások szervezését, az egészségügyi gondokkal küzdő állampolgárok problémáinak megismertetését szeretnék megvalósítani.

Hosszú éveken keresztül megrendezték a Fogathajtó Vetélkedőt, ami mind nagyobb látogatói létszámmal kerül megrendezésre. Az ide látogatók megismerkedhetnek különböző típusú fogatokkal, lovakkal, a lótarás szabályaival, ezzel a gyönyörű, régmúlta visszatekintő sporttal.

Az „Ósiért!” Közhasznú Egyesület szorosan együttműködik a községben működő civil szervezetekkel, az Önkormányzattal, az Óvodával és az Általános Iskolával. Így különböző játszóházakat, vetélkedőket szerveznek a község gyermekei és felnőtt lakosai részére.

A 2010-ben megtartott rendezvényük az „Egy nap Magyarországért – Trianon gyógyítása” elnevezésű interaktív emlékműsort, az „Aki bújt, aki nem...” Ósi Játék- és Sportfesztivált és az Ósi Advent elnevezésű programsorozatokat. Mindegyik rendezvény hagyományosan évente megrendezésre kerül a mai napig is. Rendezvényeik nagy része hagyományteremtő céllal kerül megrendezésre, és a jövőben is meg kívánják valósítani őket.

Folyamatosan figyelemmel kísérik a céljaikat szolgáló pályázati lehetőségeket.

Több, más településen működő civil szervezetekkel is szoros kapcsolatokat alakítottak ki, ezért folyamatos meghívásokat kapnak a társ-egyesületek által szervezett programokra, ahol lehetőségük van bemutatni az „Ósiért!” Közhasznú Egyesület munkáját.

4. Ősi Petőfi Sportkör

A II. világháború után már lelkes fiatalok, aknamélyítő munkások, vajúrok, és mezítlábas parasztyerekek szervezték a rongylabdás futballt.

1946-tól már vannak üzemi tornák, mezítlábas bajnokságok, falvak közötti mérkőzések, amelyek egy gyalogtúrával kezdődtek - míg átmentek a szomszéd faluba, s levezetésésként vissza. A „régidők emlékeiből” válogatva 1952-től beszélhetünk Ősi Bányász néven szervezett futballcsapatról, akik a hivatalos körzeti, majd a járási II. o. bajnokságon vettek részt. Az 1960-as években csatlakoztak hozzájuk az akkori fiatalság jeles képviselői, akik a kor szellemének és mozgalmainak megfelelően minden szervezett központi sportrendezvényre nevezve magukkal vonták a gyerekeket, felnőtteket egyaránt.

Baranyai Imre testnevelő tanár munkájának alapja az atlétika volt, amelyre alapozva - a sportok királynőjének nevezett sportági sikereken túl - beindult a labdarúgás mellé kapcsolódva a kézilabda és röplabda sportágak versenyei. Önképző szinten a sakk szakosztály az „idősebbek téli sportjaként” hamar széles teret nyert. A több mint két évtizedes jó működés a tervszerű iskolai utánpótlásképzésben keresendő. A legnépszerűbb sportág a kis- és nagypályás labdarúgás volt. Az Ősi Bányász megyei I.o-ban is szerepelt az ötvenes évek végén, majd később az Ősi Tsz. megalakulása után Ősi Petőfi SK. néven, általában a járási I. és II. o-ban játszottak az „új” katolikus templom melletti pályán (mert annak előtte a várpalotai út melletti erdőszélen játszottak, a két „folyó” - péti víz és a Séd patak között).

A pálya széléről eltűnt kerítést először fásítással, majd 1998-ban a küzdőtér körüli korláttal és labdafogóval ellátva védték meg a vandál autós-motoros örültektől, akik sok kárt okoztak a pálya talajában. Ma már jól gondozott, TAO forrásból felújított pályán edzhetnek a focisták.

A sportkör több mint 50 éves történetében meglepően kevés edzőt és elnököt „fogyasztott” el, ami igazolja a lokálpatriotizmust és a tudatos tervszerű munkát: az edzők szakértelme és lelkesedése vitte eredményre a felnőtt csapatot, míg mellette kitartó munkával nevelték az ifiket. Az Ősi futballcsapat több alkalommal nyert úgy bajnokságot, hogy indulhatott volna a megyei I. o-ban, de ez sajnos pénzügyi okok miatt nem valósult meg. 1990. óta rendszeresen működik az öregfiúk szakosztálya, amely erkölcsi és anyagi erőt biztosít a szponzorok a biztos önkormányzati támogatás mellett a község sportéletének fennmaradásában. A sportkör történetéhez mindenképpen kitörülhetetlenül hozzátartozik Ősi szülőtte, Fekete László „Erős Ember” világbajnok, aki „kiöregedett” kézilabdásként ismerkedett meg ezzel a sporttal, amelyben a világ élvonalába küzdötte fel magát, s vált közismert sportemberré. Az ő nevéhez fűződik a férfi kézilabda sportágban az NB. II bajnokság nyugati csoportjában elért 2. hely, a legrangosabb eredménye a sportkör 55 éves történetében. Sajnos a csapat megszűnt. Jelenleg a megyei II. o-ban szereplő futballcsapat áll az érdeklődés középpontjában.

A játékos keretet döntően a faluban élő fiatal és idősebb játékosok alkotják, kiegészülve néhány „idegenlégióssal”. Sok falubelinek jelent valamilyen formában hasznos és egyetlen kikapcsolódást a szürke hétköznapiakban a szurkolás is.

5. Ősi Andreotti Sport Egyesület

A 2011. évben alakult sportegyesület sikeresen működik. Az Egyesület működésének elején férfi labdarúgással illetve női kézilabdával foglalkozott. Labdarúgó csapataik kiváló eredményekkel büszkélkedhetnek még nemzetközi szinten is. Azonban előtérbe került a női kézilabda, melyben csapatuk a kezdeti pénzügyi nehézségek ellenére egyre jobb teljesítményt nyújtott. Férfi kézilabda csapat indítására is igény merült fel, ők is indultak a bajnokságon. Női kézilabda csapatuk a 2013-14. évi bajnokságon dobogós, 3. helyezést ért el. Sikerenek könyvelhetik el, hogy 2014. évben utánpótlás csapatokat tudtak versenyeztetni (9-10 éves lányokat) a Veszprém Megyei Erima Kisiskolás bajnokságban. 2014-ben férfi kézilabda csapatuk is nagy sikert ért el, hiszen a Veszprém Megyei Kézilabda Bajnokság második helyezettje lett. Női csapatuk a bronzérem megszerzése mellett több versenyen illetve kézilabda kupán diadalmaskodott, 2015. május 31-én női ezüstérmet szerzett a 2014-15-ben kiírt bajnokságban. A női csapatukból került ki Veszprém megye gólkirálya.

Az egyesület célja a kézilabda sportág népszerűsítése; az egyesület tagjai számára a sportolás biztosítása és egészséges életmódra nevelése a lehető legtágabb körökig eljutva, a legfiatalabb korosztálytól (szivacskezű) a legidősebb korosztályig tudatosítani az egészséges életmód, a belső egyensúly fontosságát, amelynek eléréséhez és fenntartásához aktív segítséget nyújt a rendszeres testmozgás.

6. Ósi Polgárőrsége Egyesület

2000 tavaszán Ósiben is megalakult a Polgárőrség. Az alapító 35 tag összefogását az akkori kedvezőtlen közbiztonsági helyzet indokolta. Az egyesület azóta folyamatosan működik, és az eltelt évek azt bizonyítják, hogy eleget tudtak tenni azoknak az elvárásoknak, amelyeket velük szemben a lakosság, a képviselőtestület és a rendőrség megfogalmazott. A fő feladatuk a bűncselekmények megelőzése, a szabálysértések visszaszorítása volt, az állandó jelenléttel, a lakosság tájékoztatásával. A polgárőrök évente 2000 órával járulnak hozzá a község nyugalmanak megőrzéséhez, oly módon, hogy rendszeresen végezték az éjszakai járőr- és figyelőszolgálatot, a rendőrségi körzeti megbízottakkal közös szolgálatokat, a sport és kulturális rendezvények biztosítását, a lakossági tájékoztatást, a gyanús személyek figyelemmel kísérését, a temetői lopások megelőzését, a postai kézbesítők nyugdíjfizetési napokon történő kíséretét, a Szomszédok Egymásért Mozgalom népszerűsítését. Az egyesület működéséhez az önkormányzat segítséget és anyagi támogatást biztosít, ezzel lehetővé vált, hogy a megkülönböztető formaruházattal és megfelelő technikai eszközökkel rendelkezzenek a polgárőrök. A helyi Polgárőr Egyesület olyan civil szervezet, amely elhatárolja magát az erőszak, az önbíráskodás, a felfegyverkezés, a félkatonai jellegű szervezeti és működési struktúrák, a politikai érdekeket szolgáló megnyilvánulások minden formájától. Mindig ügyelt arra, hogy megőrizze az ellenszolgáltatás nélküli önkéntesen végzett társadalmi tevékenység jellegét, a lakosság nyugalma, biztonsága, a közösségi és magántulajdon megóvása, a magasabb kockázati körülmények között élők segítése érdekében.

7. Szépkorúak Nyugdíjasklub

A 2009. év óta működő klub összejövetelei a nyugdíjasok, idősebb korosztály számára aktív kikapcsolódást, közösségi színteret adnak. Tagjai megalakulásuk óta folyamatosan több érdekes, ötletes programot is szerveznek Ósiben, melyből soha nem hiányzik a jókedv és a tagok életkorát meghazudtoló lendületesség. A községi hagyományoknak megfelelően pl. a bécsi teadélutánok hangulatát idéző ünnepséggel emlékeznek Erzsébet királynéra a település határában található Sissi-szobornál. Évente március hónapban rendszeres kiállításokat szerveznek, más-más téma köré felépítve (pl. kötények, botok, esküvők, stb.). A Nyugdíjasklub igyekszik megőrizni a szőlőhegyi hagyományokat, rendszeres programjuk a szőlőhegyi piknikük is. Őrzik és ápolják lakosunk, a hősi halált halt békefenntartó, Hidvégi Attila zászlós emlékét. Nincs olyan települési rendezvény, ahol a klub tagjai a lehető legnagyobb számban ne képviseltetnék magukat. Az ünnepségekre a klub tagjai rendszeresen készítenek süteményeket, ezzel is hozzájárulva azok színvonalához.

8. Ósi Kovács Alkotóműhely

Az alkotóműhely művészei rendszeresen szerveznek kiállításokat kortárs művésztársaiknak. A helyi rendezvényeken műsort adnak az érdeklődőknek. Az alkotóik országosan is elismert, rangos eredményeken való részvétellel is eredményekkel is büszkélkedhetnek. A festés mellett a tagok a vizuális kultúra több területén és más művészetekben is jeleskednek, a fotózás, a zene, kisplasztika, szobrászat mellett írók, költők is vannak a tagok között. A festőműhelyben a tanulni vágyó laikusokat is szívesen fogadják. Minden hónapban egy-egy képzőművészeti kiállítást rendeznek, melynek megnyitóján a közösség írói, költői, amatőr szavalói is bemutatkoznak.

9. Ósi Dalkör Kulturális Egyesület

Az Egyesület a Katolikus Egyházközösség keretén belül 2001-ben munkáját kezdő Kolping szervezet „utódszervezete”. Kulturális tevékenységet folytató cselekvő közösség, amelynek célja a helyi kulturális értékek felkutatása és ápolása, emellett az egyéni képességek kibontakoztatása az ének, a zeneművészet, az irodalom és a képzőművészet területén. Az Ósi Dalkör részt kíván venni település, illetve a Közép-Dunántúli Régió, valamint az országos zenei életben. Fellépéseivel, koncertjeivel, az általa rendezett programokkal támogatást kíván nyújtani a hátrányos helyzetű csoportoknak. Együttműködik a településen működő civil szervezetekkel, és az Ósi Katolikus Egyházközösséggel, részt vállal a Plébániához kötődő rendezvények szervezésében, lebonyolításában is.

10. Ősi Gólyahír Tánc Egyesület

A táncsoport tagjai a hagyományörzés fontos szereplői Ősiben. Minden rendezvényen (falunap, fogathajtó verseny, idősek napja) szívesen fellépnek, színes műsorukkal jó hangulatot teremtenek. Repertoárjukban népies táncok és operett előadások szerepelnek. Céljuk, hogy közönségüknek kellemes kikapcsolódást nyújtsanak, miközben a tagok is jól érezhetik magukat.

11. Vadrózsa Citerazenekar

A település legutóbb, 2016. évben alakult egyesülete, korábban a Gólyahír Tánc Egyesülethez kapcsolódva működtek. A citerazenekar tagjai testvérek, édesapjuk nyomdokait követve ismerkedtek meg a hangszerrel. Mint ahogy nevük is mutatja, kulturális, zenei tevékenységet folytatnak, céljuk a zenei, népzenei, hagyományok megőrzése, a citerazene hagyományainak ápolása. Évente számos rendezvényen, fesztiválon vesznek részt Magyarországon és külföldön is. Az elmúlt két évben községünkben megrendezték saját citerafesztiváljukat (Nyárbúcsúztató Népzenei Fesztivál), melyen számos hazai, de határon túli (Zenta) zenekar is fellépett. A zenei hagyományok mellett a népi hagyományok ápolása is céljuk, kiemelkedő színvonalú többek között az adventi időszakhoz kapcsolódó betlehemes műsoruk. Valamennyi települési rendezvény aktív résztvevői.

A hivatalosan működő szervezetek száma viszonylag állandó, amelyek folyamatosan tevékenykednek a faluban. Őket személyesen is ismerik a városlakók, és szívesen csatlakoznak meghirdetett programjaikhoz. Nagyon aktívak, rendszeres összejöveteleik mellett a más egyesületekkel való együttműködési készségük is magas. A klubok tagjai rendszeresen, minden rendezvényen fellépnek. A helyi polgárőrség tagjai a rendezvények alkalmával rendszeresen együttműködnek a civilekkel, önkormányzattal, rendőrséggel, stb. A szervezetek profilja, érdeklődési köre igen széleskörű, sokrétű funkciót töltenek be számos területen. Némelyek bekapcsolódtak az ország civil vérkeringésébe is azzal, hogy csatlakoztak és folyamatosan kapcsolatot tartanak saját országos szövetségükkel. Térségi, területi szinten a berhidai és várpalotai civilekkel is jó kapcsolatokat ápolnak, közös rendezvényről is beszámolhatnak.

A közművelődési lehetőség egyik alappillére a településen a **Művelődési Ház**, amely az 1958-59-es években épült. Az épületet az akkori Községi Tanács építtette. A kultúrotthon tágas, tiszta szőnyeggel, leterített asztalokkal való ellátottságából adódóan igazán megfelelt a vendéghívogató feltételeknek. Kétszáz ülőhely állt a látogatók rendelkezésére. A teremben, kezdetben falugyűléseket tartottak, filmeket vetítettek, később pedig már egyéb rendezvényeket is szerveztek. Sajnos napjainkra az épület állapota leromlott, berendezése elavult, bútorzata alig-alig használható. A legnagyobb problémát az épület tetőszerkezetének rossz állapota, és „befűthetlensége” okozza. A vizesblokk rész fűtéssel nem rendelkezik, ezért az elfagyás veszélye miatt téli időszakban alig-alig használható, de a nagyteremben sincs mód a nyílászárók rendkívüli rossz állapota miatt a jelenlegi fűtéssel 12-15 foknál magasabb hőmérséklet megteremtésére. Jelenlegi állapotában az épület kiállítások, tárlatok megrendezésére nem mondható alkalmasnak, az épület csaknem egyterű (volt mozi terem), a terem természetes fénnel rosszul megvilágított. Amennyiben felújítására lehetőség nyílna, abban az esetben megfelelő tere lenne a községben működő civil szervezetek összejöveteleinek, felkészüléseinek. A művelődési ház funkcióit részben átveszi a kisebb tégelyű rendezvények, kiállítások befogadására jobb lehetőséget nyújtó önkormányzati épületben lévő közösségi terem (Ősi, Kossuth L. u. 117.).

A **Községi Könyvtár** a következő szolgáltatásokat tudja a lakosságnak nyújtani: könyvkölcsönzés, helyben/használat, könyvtárközi kölcsönzés, számítógép-használat, online katalógus (EKMK – Corvina katalógus), internet, információkeresés adatbázisokban, információszolgáltatás, rendezvények (kiállítások, író-olvasótalálkozók, könyvbemutató...)². 2010-ben 165 beiratkozott tagot tartanak nyilván. Ez persze nem azt jelenti, hogy mindenki rendszeresen jár, de időnként megfordulnak a könyvtárban. 5852 darabból álló készletük van, amit lehetőség szerint évente bővítenek. Ez természetesen szorosan összefügg az önkormányzati költségvetéssel. A gyerekek többsége nem csak a könyvek miatt, hanem az internet használat lehetősége és a társaság végett iratkozik be, és az itt eltöltött időben próbálja a könyvtáros őket lekötöni. A

² Forrás: Eötvös Károly Megyei Könyvtár honlapja <http://www.ekmk.hu>

könyvtárban kézműves szakkörök is működnek (papírfonás, horgolás, kézimunka, stb.). Rendszeresek az író-olvasó találkozók, ismeretterjesztő előadások, zenés-verses gyermekprogramok.

A könyvtári állomány frissítését, a mai kor gyorsan változó igényeinek kielégítését célzó ellátását az Eötvös Károly Megyei Könyvtár segíti:

- Térségi könyvtári szolgáltatások nyújtásának összehangolása (térségi információs könyvtári hálózat; könyvtárközi kölcsönzési rendszer kialakítása, összehangolása, gyors szolgáltatás; térségi ellátó rendszer kiépítése; állománygyarapító terv készítésének összehangolása, közös terv készítése
- Könyvtári adatbázis, információs informatikai szolgáltatási rendszer fenntartása, azonos programok alkalmazása, internetes szolgáltatás kiépítése és működtetése
- Szakmai műhelyek létrehozása, tapasztalatcserék szervezése
- Térségi információs adatbázis létrehozása, működtetése
- Pályázatfigyelés, tanácsadás, közös pályázatkészítés, pályázati forrásgyűjtés, a megvalósítás szervezése

A közösségi élet jelentős résztvevője az Ősi Római Katolikus- és a Református Egyházközség is, ami jó kapcsolatot ápol egymással, valamint az önkormányzattal és a civil szervezetekkel egyaránt. A faluban sokan járnak templomba. A gyülekezetek elsősorban saját híveik közösségén belül szervezik a közösségi életet, de nyitottak az egész lakosság irányában is. Ide kapcsolható az Ősi Dalkör megalakulása is, amely elsőként a szentmiséken később már más rendezvényeken is vállalt szolgálatot. Együttműködésükkel hozzájárulnak a helyi ünnepek és versenyek sikeres megvalósításához, az alábbi önálló rendezvények szervezése mellett:

- Adventi időben adventi komolyzenei koncertet tartanak.
- A templom és a plébánia/parókia nyitott mindenki előtt.
- Sok szép népi vallásos hagyomány is él még, például a karácsonyhoz kapcsolódóan, így a betlehemezés szokása is. Sok helyen ezek már a múlté, de örvendetes, hogy Ősiben még élő hagyomány.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Az önkormányzat, az intézmények és a civil szervezetek rendezvényeit bárki látogathatja érdeklődési körének megfelelően. Nem jellemzőek a rendezvényeken az atrocitások, a viták.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Magas szintű helyi közösségi szolidaritásról tudunk beszámolni. A helyi civil szervezetek önkéntes munkájukkal, programjaikkal segítik, s egyben színesítik a közösség életét.

Az évtized elején – az adósságrendezés időszakában - nehéz helyzetből függetlenül - vagy talán éppen azért - civil összefogás révén fejlődött a község. Mivel az önkormányzat csak a kötelező feladatokat biztosíthatta, a közelmúltban többek között a helyi szervezetek, vállalkozók, s nem mellesleg ősi polgárok jóvoltából valósultak meg különböző programok, fejlesztések. Mintaértékű kezdeményezés volt a „Fogadj örökbe egy parkot” program. A közterületek, parkok fenntartását, virágosítását lelkes lakosok, civil szervezetek, egyházak nélkül nem tudta volna az Önkormányzat biztosítani, hiszen az adósságrendezés miatt még a közfoglalkoztatás lehetőségével sem tudtunk élni. Az Ősi közepén található Kiridó-árok például 40 esztendeig volt elhanyagolt állapotban: a belvív rendszeresen elárasztotta a környéken lévő kerteket is. Szerencsére sikerült orvosolni a problémát, a megyei védelmi bizottságtól kapott 450 ezer forint mellett önkéntes geodéziai mérések, valamint helyi vállalkozók jóvoltából. A közel 600 méter hosszú árok gépi és emberi erővel történő megtisztítása körülbelül egy hónapig tartott. Közben a község határában fekvő Séd-Nádor csatorna kotrési munkálatai is zajlottak a Vízügyi Igazgatóság által végzett munkákkal. Az iszapban lerakódott nehézfém-vegyületektől való mentesítés után a tervek szerint a községen belül található Malom-csatorna kotrása is megvalósulhat. A belvízveszély miatt a vízvezető árkok megtisztítása is folyamatos, a közmunka-programban foglalkoztatottak mellett a munkálatokban a lakosság is aktívan részt vett.

Az Önkormányzat, valamint a civilek által alapított szervezetek a településen segítik a kulturális rendezvények szervezését és a közművelődési lehetőségeket.

Év végén - Mikulás Nap és karácsony környékén - különösen megnövekszik a civil szervezetek adományozási kedve. Gyűjtési- és adományozási akciókat, ünnepeket szerveznek.

Az Ősi Polgárőrsége Egyesület is önkéntesen tevékenykedik, végzik nap-mint nap a védelmező feladatukat, ami mellett minden rendezvényen ott vannak, biztosítják a helyszínt.

Mindegyik civil szervezet az önkormányzat és vállalkozók támogatásából, valamint az 1 %-os adó visszatérítésből, tagdíjból és lakossági adományokból tartja fenn magát. A helyi vállalkozók fizetik a rájuk kivetett iparűzési adót, ami mellett nem csak a karácsonyi csomag tartalmának összeállításához járulnak hozzá természetbeni vagy pénzbeli adományokkal, hanem a falunapok költségeihez is hozzájárulnak.

Elmondások alapján megállapítható, hogy a község lakossága igen aktívan veszi ki részét a társadalmi munkából, amit az is bizonyít, hogy minden megmozduláson, rendezvényen szép számban működnek közre.

Az önkormányzat kapuja és dolgozói nyitottak, szívesen a lakosság rendelkezésére állnak a tényleges ügyfelfogadás idején túl is: bármikor, bárki jelzését fogadják és igyekeznek azt mielőbb feldolgozni.

Lehetőségeikhez mérten, bár egyre csökkenő tendenciát mutatva, a rászorulókat a helyi vállalkozások, cégek, vállalatok segítségére is számíthatnak. Többnyire karácsony időszakában jellemzőbb a helyi cégek adakozása, elsősorban pénzbeli vagy természetbeni adomány formájában. A célszemélyek, segítségre szoruló családok feltérképezése, szükségleteik felmérése elsősorban a Családsegítő Szolgálaton és a Gyermekjóléti Szolgálaton keresztül történik. A kapott pénzüsszegekből esetenként tartós élelmiszert vásárolnak, amit a dolgozók és önkéntesek segítségével osztanak ki.

Rendszeresen lehet számítani a Máltai Szeretetszolgálat karitatív segítő tevékenységére is. A településen a szervezet önálló szervezettel ugyan nem rendelkezik, de a helyi csoport immár 20 éve működik, tagjai folyamatosan végeznek gyűjtéseket, ruha- és adományosztást. Ismerve a település lakosainak problémáit, a rászoruló családokat, koordinációt vállalnak a felajánlók és a rászorultak között.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A településen nincs külön Cigány Önkormányzat, mivel egy roma nemzetiségi lakost sem tartanak nyilván.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A mélyszegénységben élők körében magas a munkanélküliek aránya, az érintettek nem képesek az elsődleges munkaerőpiacon tartósan elhelyezkedni.	A közmunka programban való foglalkoztatás segítése.
Megfelelő lakhatási körülmények bizonytalansága a magas a közmű-, és hiteltartozásokkal küzdő lakosok körében	Érintettek támogatáshoz való hozzáféréseinek segítése.
A hátrányos helyzetek generációkon át történő átörökítése.	Közmunka programban, képzéseken való részvétel, család- és gyermekjóléti szolgáltatás lehetőségeihez való hozzáférés segítése.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényben kihirdette a Gyermekek jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007, (V.31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032 Nemzet Stratégiát. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és a gyermeket gondozó családjaik nélkülözését, különösen azokét, akiknek érdekeik a megvalósítás és a hozzáférés során a legjobban sérülnek.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

A gyermeknek joga van az emberi méltósága tiszteletben tartásához, a bántalmazással- fizikai szexuális vagy lelki erőszakkal – az elhanyagolással és az információs ártalommal szembeni védelemhez.

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek, helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény előírásait betartva, és a törvény szellemével megegyező módon a gyermek minden felett álló érdekeit tartjuk szem előtt, továbbá a családba történő nevelkedését segítjük elő. Amennyiben ez nem lehetséges, úgy a jogszabály előírja, hogy a családjából bármely okból kikerült gyermek biztonságát, gondozását, nevelését más módon kell biztosítani.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

Veszélyeztetettség fogalma: A veszélyeztetettség olyan magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza. Az 1997. évi XXXI. tv. (Gyvt.) 68. §-a alapján, ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembe veszi.

A védelembe vétel okai mindig összetettek, többségében komplex problémamegoldásra van szükség, mely csak az érintett szakemberek összefogásával (egymás támogatásával) valósulhat meg. Ennek érdekében a már jól működő szakmai tevékenységeket – a jelzőrendszeri tagokkal kialakított partneri viszony erősítésével – tovább kell fejleszteni. Az egyes ügyekben az okok láncolata jelentkezik, amelyek együttesen vezetnek a hatósági intézkedésekhez, de ezek között is mindig vannak meghatározó okok. A védelembe vett családok többségében rossz szociális körülmények között él, a gyermekekkel szembeni rossz bánásmód megnyilvánul az elhanyagolásban. Egyes esetekben a gyermekek fizikai-lelki bántalmazást szenvednek, valamint gyakran szemtanúi a szülők veszekedésének.

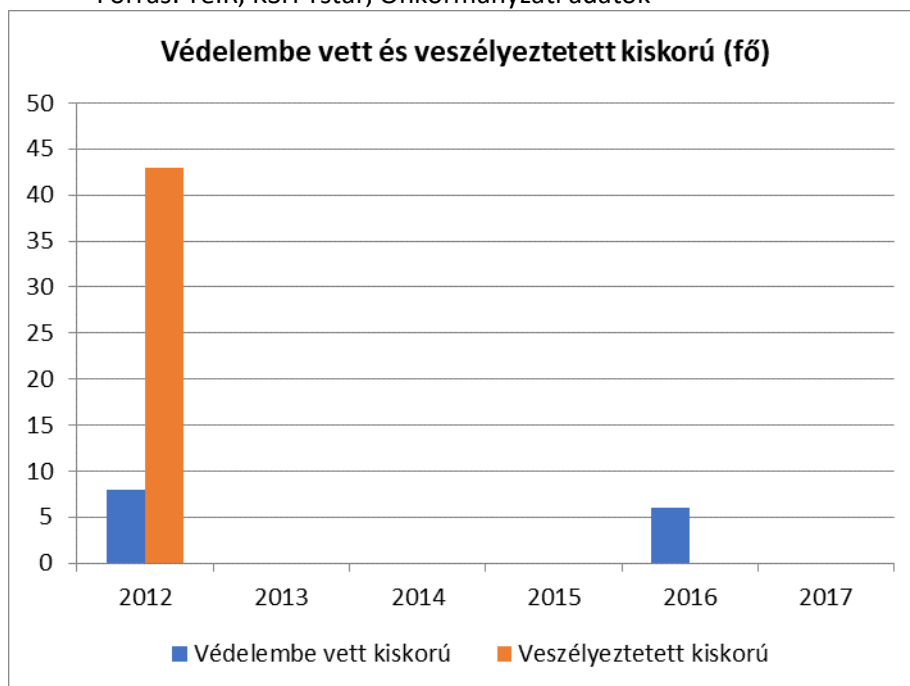
A védelembe vétel a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében tett hatósági intézkedés. A védelembe vétel kezdeményezése hivatalból, gyermekvédelmi, védőnői szolgálaton, oktatási, egészségügyi intézményen, vagy állampolgári bejelentésen keresztül történhet. Ezen hatósági intézkedést alapos, közös munka előz meg a gyermekek védelmét szolgáló jelzőrendszer tagjaival (védőnői szolgálat, háziorvos, köznevelési intézmények). A hatósági intézkedéssel/védelembevétel, ideiglenes hatályú elhelyezés/érintett gyermekek legnagyobb része a szülőnek felróható magatartási okból kerül a hatóság és a család- és gyermekjóléti szolgálat figyelmébe. A védelembe vételi eljárásnál vizsgálatra kerül, hogy a védelembe vétel elkerülhető-e. Amennyiben a hatósági intézkedés nem indokolt, úgy a gyermekjóléti szolgálat alapellátás keretében gondozza tovább a gyermeket. Amennyiben az alapellátás keretében végzett családgondozás eredménytelen marad, a gyermekvédelembe vételére kerül sor. Az ezt megelőző tárgyalás keretein belül a gyermek ellátásának segítésére, a szülő gondozási tevékenységének támogatására és a gyermek részére családgondozó kirendelésére kerül sor.

A gyermekek arányát a település lakosságában a 2.1. és 3. táblázatok, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők arányát a korábban bemutatott 4.1.2. táblázatok tartalmazzák.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 5801)
2012	127,5
2013	131,33
2014	94,5
2015	86,5
2016	63
2017	52

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

A pénzügyi ellátások meghatározó elemei a gyermekvédelmi törvénynek. A Gyermekvédelmi törvény 7. § (1) bekezdése kimondja, hogy a gyermeket kizárólag anyagi okokból fennálló veszélyeztetettség miatt nem lehet családjától elválasztani. Elmondható, hogy a gyermekes családok jövedelmi viszonyai az elmúlt évek során jelentősen javultak, látható ez a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek számából is. Figyelmet érdemel az a tény, hogy 1997 november 1-től a gyermekvédelmi törvény hatályba lépésétől a mai napig a támogatott családok közel 80 %-a ugyanaz. E családok a hátrányos szociális anyagi helyzetből kitörni képtelenek.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak - egyedülálló szülő esetében - azok a személyek, akiknek a családban az egy főre jutó havi jövedelmük nem haladta meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 145 %-át, azaz 2019-ben a 41.325,-Ft-ot. Családban élők esetében az egy főre jutó

havi jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 135 %-át azaz a 38.475,-Ft-ot, és a család a Gvyt-ben meghatározott mértékű vagyona a (egy főre jutó vagyon értéke külön-külön számítva az 570.000,-Ft-ot, együtt számítva 1.995.000,-Ft-ot) nem haladja meg. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény elsősorban nem pénzbeli támogatási forma, a jogosult gyermeket illetően évi 2 alkalommal kerül kifizetésre természetbeni támogatás, 2019. évben 6.000,-Ft összegben, hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek esetében 6.500,- Ft összegben.

Rendkívüli települési támogatással segíthetők a hirtelen, krízis helyzetbe került, létfenntartási gondokkal küzdő, létfenntartását veszélyeztető családok gyermekei.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma 2012-ban 127,5 fő volt, 2018-ban ez az érték 52 főre, kevesebb mint felére csökkent, 2012. és 2018. között folyamatos csökkenést mutat.

A rendkívüli települési támogatásban részesülő gyermekes családok száma szintén drasztikusan csökkent.

A kedvezmények arányait tekintve megállapítható, hogy a szociális kedvezményekre szoruló családok száma folyamatosan csökkent, azonban a rendszeres támogatásban részesülő családok az évek folyamán szinte állandóak.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

A Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer célja az esélyteremtés érdekében a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok felsőfokú tanulmányainak támogatása. E cél elérésének érdekében a kormány mind központi költségvetési, mind pedig önkormányzati forrásokat is mobilizál. A Bursa Hungarica többszintű támogatási rendszer, amelynek pénzügyi fedezeteként három forrás szolgál: a települési önkormányzatok által nyújtott támogatás; a megyei önkormányzatok által nyújtott támogatás és a felsőoktatási intézményi támogatás. A Bursa Hungarica ösztöndíj intézményi részének forrása a felsőoktatási intézmények költségvetésében megjelölt elkülönített forrás, melyet a felsőoktatási intézmények folyósítanak.

Bursa Hungarica „A” típusú ösztöndíj pályázati feltételei (2 tanulmányi félévre pályázható):

- lakóhely a pályázatot meghirdető települési önkormányzat területén
- hátrányos szociális helyzet
- felsőoktatási hallgatói jogviszony igazolható megléte (a pályázati kiírásban részletezett feltételeknek megfelelően)

Bursa Hungarica „B” típusú ösztöndíj pályázati feltételei (6 tanulmányi félévre pályázható):

- lakóhely a pályázatot meghirdető települési önkormányzat területén
- hátrányos szociális helyzet
- korábban még nem nyert felvételt felsőoktatási intézménybe

A Képviselő-testület az ösztöndíj pályázat elbírálásának szabályairól külön szabályzatot alkotott, a pályázatok adott évi fordulójához évről évre csatlakozik.

A szociális rászorultság feltételei:

Ósi Község Önkormányzatának a Bursa Hungarica ösztöndíjpályázatok elbírálásra vonatkozó szabályzatának vonatkozásában az a hallgató tekinthető szociálisan rászorulónak, aki esetében a vele közös háztartásban élő közeli hozzátartozóinak az egy főre jutó havi jövedelme az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét (jelenleg 28.500,- Ft-ot) nem haladja meg, illetve különösen rászorult személy esetében ennek 150 %-át (42.750,- Ft-ot).

Amennyiben a felsorolt különös rászorultság feltételei közül a pályázó esetében több is fennáll, illetve ha a benyújtott pályázatok száma és a rendelkezésre álló költségvetési keret ezt lehetővé teszi, a meghatározott jövedelemhatártól a Képviselő-testület a pályázó egyedi körülményeit mérlegelve eltérhet.

Különösen rászorultnak kell tekinteni:

- a) Akinek eltartásáról rokkantsági nyugdíjban részesülő személy gondoskodik;
- b) Aki egészségi állapotára tekintettel fogyatékosági támogatásra is jogosult vagy magasabb összegű családi pótlékban részesül;

- c) Aki árvajáradékban is részesül;
- d) Akinek eltartásáról egyedülálló szülő gondoskodik;
- e) Akinek eltartásáról gondoskodó háztartásában három vagy több gyermek nevelkedik;
- f) Aki felsőoktatási tanulmányainak folytatása idejére kollégiumi elhelyezésben nem részesül, bejárása nem megoldható, albérlet igénybe vételére kényszerül;
- g) Aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül.

A hatályos szabályzat alapján a pályázatokat előzetesen a Szociális Bizottság megtárgyalja, javaslatot tesz a Képviselő-testület felé a kérelmek elbírálására. Az ösztöndíj havi összege a helyi szabályzat szerint 1.000,- Ft-tól 5.000,- Ft-ig terjedhet.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

A gyermekek napközbeni ellátást biztosító intézményben az alapellátások keretébe tartozó szolgáltatások közül csak az étkeztetéséért állapítható meg térítési díj.

2016. év óta a bölcsődei és az óvodai gyermekétkeztetés személyi térítési díjára vonatkozó szabályok változtak, bővült a kedvezményesen étkező bölcsődés és óvodás gyermekek köre.

Nem kell térítési díjat fizetni az étkezésért, ha

- a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül
- tartósan beteg vagy fogyatékos,
- családjában tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
- családjában három vagy több gyermeket nevelnek
- nevelésbe vételét rendelte el a gyámhatóság, vagy
- családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárukkal csökkentett, azaz nettó összegének 130%-át.

A 2017. évre vonatkozó gyermekvédelmi beszámoló az alábbiak szerint tartalmazta az Ősi Önkormányzat által biztosított étkeztetésben kedvezményesen étkező gyermekek számát:

Óvodás gyermekek	
Kedvezmény típusa	Igénybe vevők (fő)
<i>Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő (ingyenes)</i>	6
<i>Tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek (ingyenes)</i>	2
<i>Olyan családban él, amelyben 3 vagy több gyermeket nevelnek (ingyenes)</i>	28
<i>Olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a nettó minimálbér 130 százalékát, azaz 89.408 forintot. (ingyenes)</i>	32
<i>Nevelésbe vették (ingyenes)</i>	12
<i>Teljes összegű térítési díjat fizet</i>	3
Iskolás gyermekek	
Kedvezmény típusa	Igénybe vevők (fő)
<i>Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő (ingyenes)</i>	25
<i>Tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek (50 %)</i>	1
<i>Olyan családban él, amelyben 3 vagy több gyermeket nevelnek (50 %)</i>	Háromszori étkezés: 21 Csak ebéd: 6 Tízórai+ebéd: 1
<i>Nevelésbe vették (ingyenes)</i>	-
<i>Teljes összegű térítési díjat fizet</i>	Háromszori étkezés: 30 Csak ebéd: 16 Tízórai+ebéd: 4 Ebéd+uzsonna: 3

2016. évtől kötelező feladat a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére a nyári gyermekétkeztetés biztosítása.

A szünidei gyermekétkeztetést a települési önkormányzatnak az általános- és középiskolai oktatásban résztvevő gyermekek részére a nyári és évközi (téli, őszi, tavaszi) szünetekben, míg a bölcsődei gondozásban és az óvodai nevelésben résztvevő gyermekek részére a már említett szünetekben a bölcsőde és óvoda zárva tartásának időtartama alatti munkanapokon kell biztosítani. Átlagosan ezt a lehetőséget évente 4 fő gyermek vette igénybe.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Ősi községben élő magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekekről nem tudunk, ez az adat nem releváns településünkön.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Településünkön nem beszélhetünk klasszikus értelemben vett szegregátumról.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 3201)	Egy védőnőre jutó gyermekek száma (0-6 éves korúak)
2012	1	142
2013	1	145
2014	1	146
2015	1	143
2016	1	142
2017	1	152

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Az egy védőnőre jutó gyermekek száma viszonylag állandó, bár 2017. évben növekedést mutat (2012-ben 142 fő, 2013-ban 145 fő, 2014-ben 146 fő, 2015-ben 143 fő, 2016-ban pedig 142 fő volt, 2017-ben 152 fő).

A település területén egy védőnő tevékenykedik.

Feladatai: Családgondozás, nővédelem, gyermekes anyák gondozása, 0-6 éves gyermekek (valamint az iskolába nem járó 7-18 évesek) gondozása, óvodai munka, iskola egészségügyi munka, Rendezvényeken végzett egészségnevelési munka. Tagja a jelzőrendszeri szolgálatnak, melynek a feladata a veszélyeztetett gyermekek felkutatása, a problémák megoldásához segítség nyújtása.

A gyermekek kötelező szűrése a védőnői tanácsadóban történik, mely a jogszabályban előírt felszereléssel rendelkezik. Az iskolai munka az oktatási intézményben végzett felvilágosító előadások megtartásával, az oltások lebonyolításából, a kötelező szűrések elvégzéséből, ezek adminisztrációjából, egészségnevelésből, tisztasági vizsgálatok végzéséből áll.

Várandós és nővédelmi tanácsadás: Kedd: 13.00 – 15.00

Csecsemő és kisgyermek tanácsadás: Kedd: 13.00 – 14.00

2017. év legfontosabb statisztikai adatai:

Területi munka:

- gondozott családok száma (2017.12.31.): 99 család
- várandós anyák száma (2017. évben): 25 fő
  - veszélyeztetett: 11 fő
  - dohányzó várandós: 0 fő
  - újonnan nyilvántartásba vett várandósok: 15 fő
- csecsemők (2017. évben) száma: 22 fő
  - veszélyeztetett: 11 fő
  - újonnan nyilvántartásba vett csecsemők: 22 fő
  - koraszülött: 3 fő
  - intézetben belüli halvaszülés: 0
  - csecsemő halálozás: 0
  - fejlődési rendellenességgel született újszülött: 1 fő
- 1-3 évesek száma: 41 fő
  - veszélyeztetett: 7 fő
- 3-6 évesek száma: 82 fő
  - veszélyeztetett: 18 fő

Tanácsadáson megjelentek száma:

	önálló védőnői	orvossal együtt
• várandós anyák:	96 fő	-----
• csecsemők:	190 fő	48 fő
• 1-3 évesek	88 fő	42 fő
• 3-6 évesek	99 fő	13 fő

Látogatások száma:

- várandós anyáknál: 61 látogatás
- csecsemőknél: 228 látogatás
- 1-3 éveseknél: 132 látogatás
- 3-6 éveseknél: 107 látogatás

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A településen egy vegyes háziorvosi körzet van, helyben a gyermekek orvosi ellátása hozzáférhető. A gyermekeket ugyanaz az orvos látja el, aki a felnőtteket is kezeli. A környező településeken több háziorvosi

praxis is működik, néhány Ósiben élő család ezen gyermekorvosokhoz viszi a gyermekeit. Betöltetlen házi gyermekorvosi praxis nincs Ósiben.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A településen 2018. évig nem működött bölcsőde. A két és három éves gyermekeket az óvoda mini csoportja fogadta, itt maximum 5 fő 2 és 3 év közötti gyermek ellátására volt lehetőség. 2018. évben az óvoda átszervezésével mini bölcsőde került kialakításra, ahol 7, ha minden gyermek betöltötte a 2. életévét, maximum 8 fő gyermek helyezhető el. Az édesanyák munka világába való mihamarabbi visszatérési igénye miatt a mini bölcsőde kihasználtsága maximális újabb bölcsődei férőhelyekre is igény lenne, ezért bölcsőde intézmény kialakítása lenne szükséges.

Családi bölcsőde, családi napközi nincs községünkben. A speciális egészségügyi-, szociális- és oktatási igényeket, így a korai fejlesztést és rehabilitációt is legközelebb Várpalotán lehetséges igénybe venni.

d) gyermekjóléti alapellátás

2016. január 1. napjától a család és gyermekjóléti intézményrendszerben változás állt be. 2015. évben a felnőtt korúak ellátását a családsegítő szolgálat végezte, a kiskorú gyermekekkel, szüleikkel, vagyis a családdal való foglalkozás a gyermekjóléti szolgálat feladata volt. 2016. évben az úgy változott, hogy a Család és Gyermekjóléti Szolgálat látja el a családsegítői feladatokat, a hatósági jogkörbe tartozó intézkedéseket a Család- és Gyermekjóléti Központ látja e.

Ósiben a gyermekjóléti alapellátást is a várpalotai szolgálat látja el. A Térségi Népjóléti Gondozási Központ tagintézményének központja a Mártírok u. 1. szám alatt működik.

A családsegítő mobiltelefonon hétfőtől csütörtökig 7.30 óra 17.00 óra, pénteken 7.30 – 12.30 óra között elérhető. Személyesen az Ósi, Kossuth L. u. 117. szám alatti irodában hétfőn 9.00-14.00, szerdán 12.00 – 16.00, pénteken 9.00-11.00 óra között elérhető.

A szolgálat irodája jól megközelíthető helyen található, a két irodahelyiség mellett várószoba, mellékhelyiség, foglalkoztató szoba áll a rendelkezésünkre. A tárgyi feltételek adottak, műszaki, informatikai berendezések rendelkezésre állnak.

A Család és Gyermekjóléti Szolgálat az általános segítő szolgáltatás keretében, megelőző tevékenységek körében figyelemmel kíséri a lakosság szociális és mentálhigiénés helyzetét, feltárja az egyén és a család életében jelentkező problémák okait és jelzi azokat az illetékes szerveknek. A családsegítő egy olyan személyes szolgáltatást nyújt, mely a szociális munka eszközeinek és módszereinek felhasználásával hozzájárul egyének és csoportok jólétének fejlődéséhez és a családban megjelenő problémákat egységben szemlélve nyújt segítséget.

Veszélyeztetettség felmerülése esetén jelzéssel él a Család és Gyermekjóléti Központ felé.

A Család és Gyermekjóléti Központban dolgozó esetmenedzserek feladata és felelőssége az együttműködésre kötelezettek (védelemben vett gyermekek) szülőkkel történő hivatalos ügyek intézése. Konkrét segítő munkát nem végeznek. A központ feladata továbbra is a speciális szolgáltatások megszervezése.

Speciális szolgáltatások:

- pszichológiai tanácsadás
- jogi segítségnyújtás
- családterápia
- fejlesztő foglalkozás
- kapcsolatfelügyelet
- mediáció
- iskolai szociális munka
- készenléti ügyelet.

A Család- és Gyermejjóléti Szolgálat ellátottainak köre gyakorlatilag mindenki, aki a településen él. A szolgáltatás mindenki számára ingyenes.

A Gyermejjóléti Szolgálat kliensei számára elérhető a jogi segítségnyújtás, havi 2 órában áll az ügyfelek rendelkezésére. Pszichológus havi tíz órában pszichológiai tanácsadással segíti a családgondozók munkáját. Sajnos a fejlesztő pedagógusi tevékenység 2017. szeptemberétől megszűnt szakember hiánya miatt. Erre a szolgáltatásra nagy szükség lenne a gyerekek felzárkóztatása érdekében, a szülők nem tudják megfizetni a magánórákat.

Kapcsolatügyelet Várpalotán a Család és Gyermejjóléti Központban működik.

A családgondozó számára a szupervíziós lehetőséget a központi intézmény, a Várpalotai Gyermejjóléti Szolgálat szupervízora biztosította.

Jelzőrendszeri értekezleten a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó személyek és szervezetek képviselői vannak jelen (iskolaigazgató, óvodavezető, védőnő, Rendőrkapitányság körzeti megbízottja, hivatali ügyintéző). A jelzőrendszer példaértékűen működik a településen.

A védőnő és a családsegítő rendszeresen jár ki közös családlátogatásokra, iskolával és óvodával szakmaközi megbeszélések heti szinten zajlanak. A családsegítőnek van lehetősége a gondozott gyermekeket megfigyelni óvodai és iskolai foglalkozások alatt, a pedagógusokkal karöltve hatékonyabban tudnak segíteni a szülőknek.

A rendőrség helyi körzeti megbízottjával, a háziorvossal rendszeres kapcsolat alakult ki.

2017. évben jelzőrendszeri értekezletre és szakmaközi megbeszélésre összesen 29 alkalommal került sor. Probléma felmerülése a jelzőrendszer tagjai írásban tettek eleget jelzési kötelezettségének.

A jelzőrendszer által adott jelzések száma 2017. évben 18 volt.

Jelzések:

Egészségügyi szolgáltatótól: 2

Szociális szolgáltatótól: 4

Óvoda, bölcsőde: 1

Iskola: 7

Pártfogó felügyelet: 0

Állampolgár: 0

Gyámhivatal: 0

Rendőrség: 2

Önkormányzat: 9

Jelzést küldő	Jelzések száma 2017.	Jelzések száma 2016.	Jelzések száma 2015.
Egészségügyi szolgáltatótól (orvos, védőnő)	2	8	4
Személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatótól	4	1	0
Napközbeni kisgyermek ellátás nyújtók	0	0	2
Közoktatási intézményből Ósi Oktatási Központ Általános Iskolából (2); Óvodából (1)	8	2	9
Rendőrségtől	2	3	3
Pártfogó felügyelői szolgálatról	0	1	1
Állampolgártól	0	2	2
Önkormányzattól	9	2	2
Összesen:	25	19	23

Míg 2012-ben a gyermekjóléti szolgáltatás keretében 26 családban élő 47 gyermek gondozását látta el a családgondozó, addig 2013. évben 43 családban 80 gyermek volt gondozott, 2014. évben 37 családban 83 gyermek volt gondozott, 2015. évben 38 családban élő 73 gyermek gondozását látta el a családgondozó, 2016. december 31-én 38 családban 73 gyermek gondozását végezte, és 15 fő egyedül élő felnőtt ember vonatkozásában végzett gondozást,

2017. évben 20 családban 24 gyermek gondozását, 12 rászoruló, egyedül élő felnőtt ember gondozását, tanácsadását látta el a családsegítő. 2 család gyermekeinek védelembe vétele megszűnt. Három gondozott család elköltözött a faluból.

Ezen belül 28 családban élő 38 gyermek esetében alapellátásban történt a gondozás.

Védelembe vett gyermekek száma 9 fő volt, ők 4 családból kerültek ki.

Helyettes szülőnél elhelyezett gyermek nem volt.

Utógondozott gyermek nem volt.

A gondozási tevékenység száma a 2012. évben 1104, 2013. évben pedig 1377, 2014. évben 1366 volt, 2015. évben 1031, 2016. évben 1656 volt, 2017. évben 2769 volt.

2017. évben a veszélyeztettség a gyermekek családjában a legtöbb esetben továbbra is

- a szülők deviáns viselkedése,
- szenvedélybetegségek,
- alkoholizáló életmód,
- negatív mintaadás,
- érzelmi kötődés hiánya,
- az életkörülmények elégtelensége,
- elhanyagolás,
- deviáns magatartás a gyermekek vonatkozásában,
- családok elszegényedése,
- kapcsolattartási problémákban

jelenik meg, melyek a kiskorúak testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődését veszélyezteti.

2017. évben a legnagyobb arányban kezelt probléma a szülők gyermeknevelési módszereinek hiánya vagy nem megfelelő gyermeknevelési módszereik, valamint életviteli problémáik volt.

54 esetben a gyermekeknél jelentkező magatartászavar, teljesítményzavar, beilleszkedési nehézség volt az oka a szolgálattal való együttműködésnek. Ez megnyilvánult a gyermekek képességeitől elmaradó tanulmányi eredményben, nem megfelelő magatartásban.

Súlyos veszélyeztető tényező a család nem megfelelő életvitele, anyagi problémák felmerülése, lakhatási problémák, nagyon sok esetben.

Egész év során lehetőségük volt tartós élelmiszerrel, ruhaadományokkal segíteni a rászoruló családokat.

A családok nem megfelelő életvitele miatti veszélyeztetettség 310 esetben jelent meg munkájuk során.

A családon belüli konfliktusok kezelésének segítése miatt a szolgálat által kezelt esetek száma 162 volt, ami csökkenést mutat.

63 esetben a szülők súlyos elhanyagoló magatartása, a családon belüli bántalmazás miatt volt szükség beavatkozásra, mely az előző évihez képest csökkenést mutat.

2017-ban a szabálysértést vagy bűncselekményt elkövetett gyermekek száma 2 fő volt, mely az előző évihez viszonyítva nem változott. A háttérben bántalmazás, garázdaság jelenik meg.

A szolgálat az év folyamán élelmiszer, ruha és bútor adományozásával nyújthatott segítséget.

A karácsonyi ünnepekhez kapcsolódóan 20 rászoruló családnak élelmiszercsomagot tudtak biztosítani.

Az alábbi táblázat a gyermekjóléti szolgálat szakmai tevékenységeinek számát mutatja:

Ssz.	Megnevezés	Szakmai tevékenység száma 2017.	Szakmai tevékenység száma 2016.	Szakmai tevékenység száma 2014.	Szakmai tevékenység száma 2015.
1.	Információnyújtás, hivatalos ügyekben való segítség	465	394	542	472
2.	Tanácsadás, közvetítés más szolgáltatásba	226	226	161	266
3.	Esetkonferencia, szakmaközi megbeszélés	26	26	50	36
4.	Családlátogatás	402	402	292	299
5.	Intézményen belüli segítő beszélgetés (szülővel, gyermekkel, illetve szülővel és gyermekkel együtt)	486	486	103	139
6.	Prevenációs célú szabadidős tevékenység (résztevő gyermekek száma)	-	-	1 alk / 65 fő 2 fő	1 alk./60 fő 4 fő
7.	Védelembé vételi tárgyaláson, elhelyezési értekezleten való részvétel	9	9	16	7
8.	Szociális válsághelyzetben lévő várandós anya gondozása	1	1	0	1

2017-ben két védelembé vett család gondozása megszűnt, alapellátás keretében gondozzák őket tovább. Megnőtt a felnőtt klasszikus családok gondozása, melyhez kiemelték az Önkormányzat által nyújtott segítség meglétét.

e) gyermekvédelem

Az eddigi általános tapasztalatok szerint az a család, ahonnan egy gyermeket kiemelnek és ideiglenes gondozásba helyeznek, már nem képes/alkalmas többé a nevelési feladatok ellátására, annak ellenére, hogy több évig családgondozásban részesültek.

Eseti gondnokság alá helyezik azokat a családokat, akiknek életvezetési gondjaik vannak, képtelenek gazdálkodni, a családot megfelelően ellátni. Segítő kezet nyújtanak nekik (pl.: együtt mennek bevásárolni), de ha nem jelennek meg a megbeszélés időpontban, a következő hónapban nem kaphatnak segítyt.

Eseti gondnokság formái, jogi szabályozása:

A gyermekek védelembé vételéhez kapcsolódóan lehetőség van a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására. Ebben az esetben kirendelt eseti gondnok gondoskodik az átutalt pénzeszegeknek a gyermek szükségleteire történő felhasználásáról (ruházat, élelmiszer, gyógyszer, tanulóbérlés, stb.), melyről pénzfelhasználási tervet készít és a felhasználásról minden hónapban elszámol.

Helyettes szülői ellátás:

A helyettes szülői gondozás a gyermekek védelmének rendszerén belül a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátás, ezen belül a gyermekek átmeneti gondozásának egyik formája.

A helyettes szülői gondozás azt jelenti, hogy a vér szerinti szülő/gondviselő kérésére átmenetileg, meghatározott ideig történik a gondozás és nevelés. A helyettes szülőnél történő elhelyezés tehát rövid tartamú (max. 12 hó) elhelyezést jelent. Ősiben egy helyettes szülő áll rendelkezésre.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A Gyermekjóléti Szolgálat által alkalmazott szakemberek hivatottak a településen élő gyermekek és családjaik krízis helyzeteiben segíteni. Az alapszolgáltatásokon kívüli lehetőségeket sajnos a község lakói helyben nem tudják igénybe venni. Ezeket a Várpalotán elérhető és krízishelyzetekben igénybe vehető szolgáltatásokat az alábbiakban soroljuk fel:

1. A várpalotai Család és Gyermekjóléti Szolgálat által alkalmazott szakemberek hivatottak a településen élő gyermekek és családjaik krízishelyzeteiben segíteni. Ez a kapacitás maximális mértékben kihasznált.
2. Pszichológiai szolgáltatást helyben tudják elérni a lakosok.
3. Jogi szolgáltatást a Révész Jogsegély Szolgálat végzi el, hetente két alkalommal.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Ősiben a sport, a szabadidős, valamint a szünidős programok mindenki számára biztosítottak, és többnyire térítésmentesen vehetők igénybe. A hozzáférhető sportágak között meg kell említeni a labdarúgást, a kézilabdát és a karatét is.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A gyermekétkeztetés a Gólyafészek Óvoda és Mini Bölcsőde konyháján előállított, korszerű követelményeknek megfelelő minőségű étkezés. A gyermekétkeztetésre az előzőekben részletesen kitértünk.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselek észrevételei

E körbe tartozó eset nem ismert.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

A hátránykompenzáló juttatások részletezését a szociális és gyermekvédelmi ellátásoknál részletesen bemutattuk.

A Térségi Gondozási Központ Család és Gyermekjóléti Szolgálatának szolgáltatásai Ősi községben helyben is igénybe vehetők. A pozitív diszkriminációt szolgálják, melyek az alábbiak:

- *Jogi-, pszichológiai szolgáltatás, fejlesztőpedagógusi munka*, melyeket már előzőekben elemeztünk.
- *Kapcsolatügyeletet* a bíróság kérhet. (Előfordul, hogy a bíróság kéri egy szakember, családgondozó jelenlétét, aki vagy az apával, vagy az anyával külön helyiségben találkozik a gyermekekkel.)
- *Családkonzultáció/családterápia*
- *Esetkonferencia*: mely nagyon hasznos a probléma meghatározásában, a családban és a gyermekek környezetében lévő erőforrások feltérképezésében és a feladatok kidolgozásában. A probléma fennállása folyamatosan elérhetővé teszi ezt a szolgáltatást, melyen a család tagjain kívül részt vesznek különböző, a családhoz kapcsolódó, őket ismerő szakemberek (pl.: ifjúságvédelmi felelős, osztályfőnök, igazgató, védőnő, gyermekorvos stb.).
- *Mediáció* szolgáltatásra is van lehetőség, mert van végzett, konfliktuskezelő mediátor alkalmazott.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint a fogyatékossgal élő gyermekek számára a közoktatási lehetőségek legközelebb csak Várpalotán férhetőek hozzá. Veszprémbe is található közoktatási intézmény, amely képességeiknek megfelelő képzést nyújt. A szülők számára sokszor komoly problémát jelent a Várpalotára, Veszprémbe történő utazás napi megszervezése. Az integráltan nem nevelhető óvodás korúak, és az eltérő képzési igényű gyermekek elsősorban Várpalotán, ill. Pétfürdőn találnak megfelelő

óvodát, vagy közoktatási intézményt, ahol kiscsoportokban, képességeiknek megfelelő fejlesztést, oktatást kapnak. Itt az utazási feltételek nagymértékben nehezítik a helyzetet.

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Az Ősi Általános Iskola és a Gólyafészek Óvoda és Mini Bölcsőde maradéktalanul be tudja fogadni a község összes 3-14 (16) éves gyermekét, 0-3 éves kor közötti gyermekek felvételi igényének többségét is. Az óvoda három csoporttal működik és a 2,5-6 (8) éves gyermekek neveléséről, és iskolai életre való felkészítéséről gondoskodik. Az Intézményvezető mellett hat főállású óvodapedagógus, egy megbízott logopédus dolgozik. A mini bölcsőde és az óvoda kihasználtsága 100 %-os.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 2401)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2801)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2701)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2601)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 2501)
2012	88	3	76	1	na.	0
2013	84	3	76	1	73	0
2014	75	4	89	1	91	0
2015	74	4	89	1	86	0
2016	86	4	89	1	86	0
2017	85	4	89	1	88	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Az Ősi Általános Iskolában minden pedagógus álláshely betöltött.

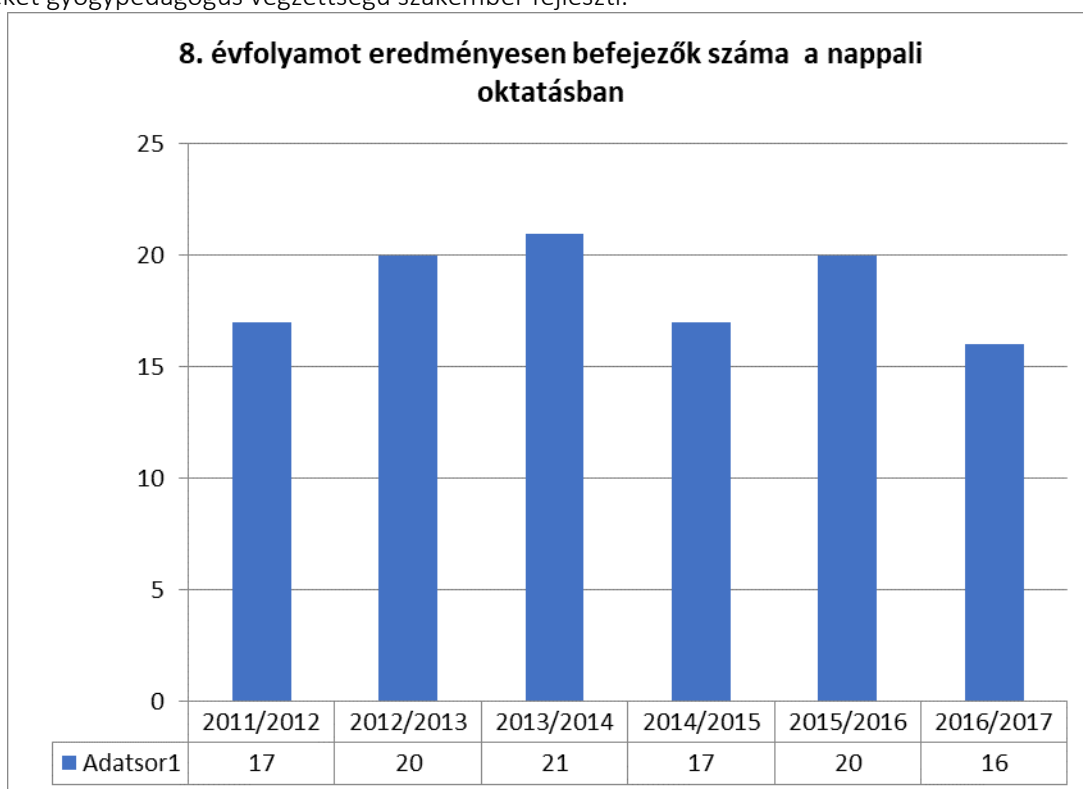
A szülők (illetve a gyermekek) igénye alapján két napközis (1-4. évfolyamokból) és egy tanulószobai (5-8. évfolyamokból) csoportot alakítottak ki.

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanulók száma, általános iskolai napközis tanulók száma

Tanév	Általános iskola 1-4. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1801)	Általános iskola 5-8. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1901)	Általános iskolások száma	Napközis általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (iskolaotthonos tanulókkal együtt) (TS 1701)	
	fő	fő	fő	fő	%
2011/2012	67	80	147	51	34,7%
2012/2013	65	76	141	51	36,2%
2013/2014	61	72	133	38	28,6%
2014/2015	65	68	133	39	29,3%
2015/2016	72	63	135	51	37,8%
2016/2017	64	55	119	43	36,1%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az Ősi Általános Iskolában is fontos családpótló és szocializáló szerepkör is hárul a napközire, valamint a tanulószobára. A sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyerekeket gyógypedagógus végzettségű szakember fejleszti.

A Gyvt. rendelkezései szerint a gyermek hátrányos helyzete állapítható meg, ha a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult és esetében az alábbi körülmények közül legalább egy fennáll:

a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor „A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról” szóló, 1993. évi III. törvény 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

A gyermek halmozottan hátrányos helyzete akkor állapítható meg, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult és aki esetében a fenti körülmények közül legalább kettő fennáll.

2018. év végén a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma az alábbiak szerint alakul: 2018. év végén a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek száma 37 fő, ebből hátrányos helyzetű 13 fő, halmozottan hátrányos helyzetű 2 fő.

Hátrányos helyzetű a szülő vagy családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége miatt 13 fő.

Halmozottan hátrányos helyzet az alacsony iskolai végzettséghez kapcsolódó lakáskörülmények miatt került megállapításra két gyermek esetében.

A családok száma, amelyben a hátrányos helyzetű gyermekek élnek 6, melyben a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek élnek 1 családban.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A településen nem vehető igénybe gyógypedagógusi, illetve iskolapszichológusi szolgáltatások. Nagy gond az iskolai szünetek időszakában a gyermekek felügyeletének biztosítása a dolgozó szülők számára, nagy szükség lenne a nyári gyermekfelügyelet megszervezésére és biztosítására.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

Az oktatás, képzés területén hátrányos megkülönböztetésről és jogellenes elkülönítésről nem érkeztek jelzések, a szakemberek igyekeznek jól kezelni és kompenzálni a felmerülő problémákat. Tudomásunk szerint az intézmények között és azokon belül sincsenek szegregációs jelenségek.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Általánosságban elmondható, hogy a gyerekek olvasása és szövegértése nem javul, sőt inkább romlik. Ez a tényező valószínűleg az internetezéssel töltött időnek tudható be, amelyet sokan az olvasástól elrabolt idővel azonosítanak. Szakvélemények sora bizonyítja, hogy az internet előtt töltött idő az olvasás egyik ellensége, ugyanis megfosztja a gyermeket az olvasással megszerezhető általános műveltségtől. A gyermeknek többféle motivációra van szüksége ahhoz, hogy kezébe könyvet vegyen és olvasson. Elsősorban a családnak kellene jó példával elől járnia, de napjainkban ez egyre ritkább. Pedig az „alapok” lerakása nagyon fontos, hiszen ha ez elmarad, a gyermek nem látja maga előtt a helyes példát és maga sem fog könyvet venni a kezébe. Másrészt koncentrációs képessége sem fejlődik, szókinca és fantáziája ellaposodik, szövegértése hiányos lesz, ezáltal a tanulás is jóval lassabban megy.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Törekszünk rá, hogy mindenkor szem előtt tartsuk az esélyegyenlőségi célcsoportok, így különösen a gyermekek valós igényeit és szükségleteit, valamint törekszünk arra, hogy a hátrányos helyzetben lévő gyermekek élethelyzetéből fakadó hátrányait kompenzáljuk. Fontos számunkra, hogy a gyermekek egyenlő eséllyel jussanak hozzá valamennyi szolgáltatásunkhoz.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Problémás családi háttér, rossz anyagi körülmények.	Szülőkkel való kapcsolatfelvétel, a szülők munkához segítése.
Nevelési problémák, „helyes” példák megismerésének hiánya.	Információs lehetőségek biztosítása a család és gyermekjóléti szolgálaton keresztül.
Generációk közötti elégtelen kapcsolatok.	Többgenerációs szabadidős programok szervezése.
A nyári szünetben nem megoldott a gyermekek felügyelete.	Nyári napközi szervezése a szünidőben.
A településen nincs bölcsőde, csak mini bölcsőde működik, nem elegendő a férőhelyek száma.	További bölcsődei férőhelyek kialakítása.

A településen lévő játszótér nem elégíti ki valamennyi korosztály igényét, főként a kamaszok számára nincs megfelelő lehetőség.	Az EU-s normáknak megfelelő kis- és nagykaszok, fiatal felnőttek számára is használható játszótér, sportpark, kondipark, pihenőpark építése.
---	--

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nők és férfiak közötti egyenlőség vizsgálatához a lehető legrészletesebb adatok, információk szükségesek az önkormányzat tevékenysége szempontjából releváns területeken és témakörökben.

A nők elleni hátrányos megkülönböztetést nem mindig könnyű észrevenni: sokszor maguk a nők tiltakoznak a leghevesebben, amikor arról esik szó, hogy az otthoni, a munkahelyi vagy a közéleti szférában személyesen ők maguk, vagy a nők általában hátrányt szenvednének el a férfiakkal képest.

Bármily nehéz is a nemek helyzetére érzékeny elemzést lehetővé tevő adatokat gyűjteni, mégis meg kell próbálni a lehető legpontosabb információkat beszerezni. A nemek közötti hátrányos megkülönböztetést néhány jogszabály tiltja ugyan (pl. Alaptörvény XV. cikk, a Munka Törvénykönyve, és természetesen az Ebktv), de a nők és férfiak között a társadalmi élet minden területére kiterjedő egyenlőtlenség természetének okainak feltárását és persze felszámolását nem írja elő jogszabály.

A nők és férfiak közötti társadalmi egyenlőtlenség minden bizonnyal a legmélyebben gyökerező, legnehezebben tetten érhető, a társadalom részéről a leginkább, a legtisztább lelkiismerettel támogatott igazságtalanság. Nem könnyű fellépni ellene.

Ősiben a nők – az ország többi településéhez hasonlóan - sok tekintetben hátrányos helyzetben vannak a férfiakkal szemben. A gyermekvállalással, gyermekneveléssel kapcsolatos feladatok, a családban betöltött szerepük miatt sokan elhelyezkedési gondokkal. A lakosság egy részénél sajnos jellemzővé vált a hibás életvitel, a rossz értékrend, és nem ritka jelenség a családon belüli erőszak sem, melynek elszenvedői, áldozatai legtöbbször a nők és a gyerekek.

Tapasztalataink szerint Ősi településen élő nők között kiemelten hátrányos helyzetben vannak

- rosszabbak foglalkoztatásának esélyeik miatt a kisgyermeket nevelő anyukák,
- az elhelyezkedési nehézségek miatt a GYES-ről visszatérő nők,
- azok, akik olyan családban élnek, ahol életvezetési az értékrendbeli problémák jelentkeznek,
- a gyermekét egyedül nevelő, illetve a több gyermeket nevelő édesanyúk.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Az egyénnek és a családnak a társadalomban elfoglalt státusza, élethelyzete több dimenzió együtteseként alakul ki. A nők helyzete igen nehéz az esélykülönbségek csökkentése érdekében. Az alacsony iskolázottság, a szemléletmód váltás hiánya többek között az oka annak, hogy a nők nehezebben találnak és kapnak munkát, mint a férfiak. Kevés a nőknek való munkalehetőség a településen.

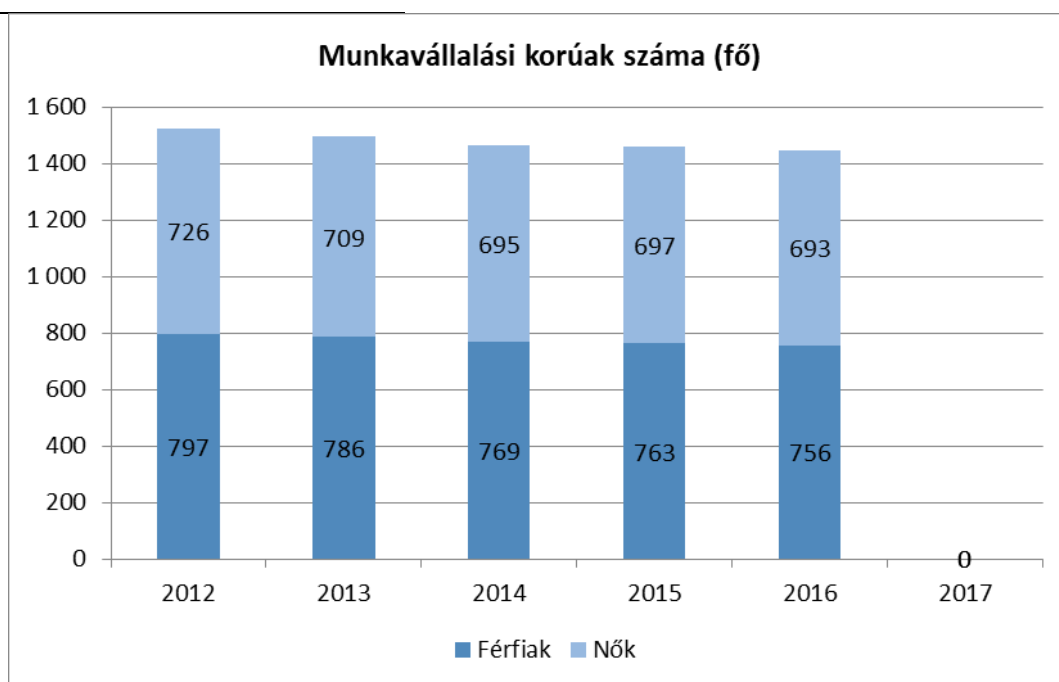
A nők munkaerő-piaci pozíciója a férfiakénál rosszabb, a piaci/munkaerő-piaci verseny éleződése számukra kedvezőtlen hatásokkal van. A külső és belső munkaerő piac a nők hátrányára rangsorolja a foglalkozásokat, munkaköröket. A felvételi és az előmeneteli diszkrimináció korlátozza az egyenlő esélyeket. Jóllehet a nők előnyben vannak az iskolázottság szempontjából, a nemek szerinti iskolázottsági és foglalkozási koncentráció korlátozza munkaerő-piaci versenyképességüket, karrieresélyüket is.

A nők foglalkoztatása esetén, általában a foglalkoztatás alsó rétegeiben találjuk meg a nőket, ahol az előmeneteli lehetőség, az elérhető jövedelem, az állásbiztonság az átlagosnál rosszabb. Ennek egyenes következménye az anyagi helyzetük romlása.

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak (TS 0803)	Nők (TS 0804)	Férfiak	Nők	Férfiak (TS 0801)	Nők (TS 0802)
2012	797	726	728	665	69	61
2013	786	709	725	654	61	55
2014	769	695	734	655	35	40
2015	763	697	734	660	29	37
2016	756	693	727	658	29	35
2017	0	0	na	na	24	25

Forrás: Teir és helyi adatgyűjtés

A táblázat adataiból kitűnik, hogy míg a munkavállalási korúak száma a településen stagnál, addig a foglalkoztatottal létszáma javuló tendenciát mutat, jelentőse csökkent a munkanélküliek száma.

A nők foglalkoztatottságát kevésbé lehet megítélni, mivel a gyermekvállalási korban lévő nők nagy része nem jelenik meg álláskeresőként a munkaerőpiacon, a munkanélküliség helyett inkább a GYES-t, GYET-et választja, így csak a harmadik gyermek 8 éves kora után jelenik meg, mint álláskereső, vagy munkanélküli ellátást igénylő személy.

Azok a nők, akik szakmát, illetve különböző végzettséget szereztek a gyermekvállalást követően, nehéz helyzetben vannak, amennyiben nincs biztos munkahelyük, esetleg magánvállalkozásuk. A gyermek, gyermekek mellett nehezen tudják ismét vállalni munkahelyükön a több műszakot, az éjszakai műszakot, a korai bejárást, a késői hazamenetelt, hiszen a gyermekeket elhelyező intézmények nyitvatartási idejéhez alkalmazkodni kell. Ha nincsenek mobilizálható nagyszülők, rokonok, akkor ez sokszor a munkahelyek feladásához vezet.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Helyileg nem megoldott a foglalkoztatást segítő képzési lehetőség. Nincs pontos adatunk arról sem, hogy Várpalotán, ill. a közeli nagyobb településeken hányan vesznek részt ilyen képzéseken.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Mint az ország más területein is tapasztalható, Ósiben is nagyon nehéz elhelyezkedni azoknak a nőknek, akik alacsony iskolai végzettséggel rendelkeznek. Nyilvánvalóan ez a körülmény is befolyásolja azt a tényt, amely szerint sokkal magasabb az egy évnél régebb óta munkát kereső nők, mint férfiak száma.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Országos jelenség, így Ósiben is elmondható az a tény, hogy az ötven év feletti nők mindenképpen hátrányos helyzetben vannak a foglalkoztatás terén. Egyidejűleg az is igaz, hogy - függetlenül attól, milyen korú - számos esetben, ugyanolyan munkakörben alkalmazott nők kevesebb bérért dolgoznak, elsősorban a környező és elérhető településeken.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A kisgyermeket nevelő nők és férfiak esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják. A kisgyermekesek munkaerő-piaci esélyeinek tekintetében elsődleges a bölcsőde. A Gólyafészek Óvoda és Mini Bölcsőde megnyugtató és magas színvonalú napközbeni ellátást biztosít a településünkön élő kisgyermekét nevelő és munkába álló édesanyák számára. A bölcsődei ellátásra való igények csak szűk körben (7 férőhely) kerülnek kielégítésre.

A szülők munkaerő-piaci esélyeinek tekintetében szintén fontos tényező az óvodai ellátás. Az előző évekhez hasonlóan településünk óvodájába 2012-ben is minden gyermek felvételt nyert, elutasítás nem volt. Az óvoda reggel 6.00-tól délután 16.00 óráig tart nyitva, igazodva ezzel a szülők igényéhez.

Családi napközi nem üzemel a településen.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya és gyermekgondozás feladatát az egészségügy – ezen belül a helyi védőnő látja el.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 3201)	Egy védőnőre jutó gyermekek száma (0-6 éves korúak)
2012	1	142
2013	1	145
2014	1	146
2015	1	143
2016	1	142
2017	1	152

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A családon belüli erőszak a nemzetközi és országos statisztikák alapján sokkal jelentősebb mértékben jelenlévő probléma, mint gondolnánk. A helyi rendőrség és bíróság számszerű adatai tükrözik, hogy a bántalmazottak milyen mértékben mernek, illetve tudnak jogi segítséget kérni.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

A településen nincs anyaothton, családok átmeneti otthona és egyéb krízishelyzetben igénybe vehető szolgálat sem. Legközelebb a megyeszékhelyen, mintegy 15 km-re működik ilyen jellegű szolgáltatás.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az Alaptörvény fent hivatkozott, XV. cikkére visszavezetve vizsgálható, hogy a helyi közéletben a nők és férfiak azonos jogai a politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében érvényesülnek-e? Az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselő. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség a politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdeket.

A helyi közéletben a nők igen aktív szerepet vállalnak. Ott vannak minden civil szervezetben (fentebb már részletesen taglaltuk ezek formáit), a segítő munkák nagy részét nők vállalják. Számítani lehet rájuk a politikai és civil életben, az önkéntességben, valamint a társadalmi munkavégzés területén is. Tény az, hogy a közösség érdekében sok nő felvállalja a segítő-, társadalmi munkát.

A jelenlegi képviselőtestület 7 tagjából 3 fő nő, tehát a nők nagy arányban vesznek részt a közéletben. Az önkormányzat intézményeiben dolgozók létszámának kb. 90%-a, a civil szervezetek (a Polgárőrség tagjainak jelentős többsége férfi, de a nők e szervezetben is képviseltetik magukat) tagjainak is jelentős százaléka nő. Az önkormányzat mindkét intézménye élén női vezető áll.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Országos és helyi szinten is egyre több a válás: a jelenlegi statisztikai adatokból az vehető ki, hogy minden második házasság válással végződik, amiből kifolyólag nagyon sok az egyszülős család. Elsősorban a nők nevelik tovább egyedül a gyermekeket, lényegesen nehezebb körülmények között.

A településen egyelőre nincs olyan civil szervezet, amely segítséget nyújtana külön a nők közéleti és magánéleti tevékenységéhez, vagy harcolna az esélyegyenlőségükért, jobb sorsukért.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A nők munkahelyre való visszatérése a 3 év alatti gyermekek felügyeletének hiánya miatt nem megoldható.	Bölcsődei férőhelyek kialakítása.
GYES-ről visszatérő nők elhelyezkedése problémás.	A munkába való visszatérés önkormányzati támogatása.
Életvezetési problémák, értékrend válsága a családon belül.	A családok életvezetésének szakmai segítése.
Magas a szegénység kockázata a gyermekét egyedül nevelő és a több - gyermeket nevelő családokban.	Az elszegényedés eseteinek felkutatása és szakmai segítséggel, támogatással való megállítása.

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

Az Európai Bizottság 2002 márciusában kiadott dokumentumában rögzíti, hogy „az idősödési politikáknak széles életpályát és a társadalomra kiterjedő közelítést kell elfogadniuk, figyelembe véve az ENSZ globális kezdeményezéseit és alapelveit”. Az idősek száma az elmúlt 40 év alatt az Európai Unióban majdnem megduplázódott, az előrejelzések szerint az idősek aránya a társadalmi korcsoportokon belül 2012-re elérte a 27%-ot. A legdinamikusabban növekvő korcsoport a „nagyon idősek” (80 évesnél idősebbek) csoportja. Jelentős nemi különbségek vannak a várható átlagos élettartamban, jellemző az idősödés elnőiesedése, amely azt eredményezi, hogy jóval több az idős nő, mint idős férfi.

Ki kell emelni az idősek fizikai, egészségi jellemzőiből, gyakori egyedülállóságából fakadó kiszolgáltatottságot, gyakran válnak családok célpontjává, kihasználják jóhiszeműségüket. Szükséges áldozattá válásuk megelőzése. Településünkön az időskorú lakosság száma 2012-2017 között folyamatosan nőtt. A nyugdíjas lakosok száma 2016. évben 508 fő, ami az összlakosság (1961 fő) kb. 26 %-át teszi ki.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 5201)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 5301)	Összes nyugdíjas
2012	235	321	556
2013	226	318	544
2014	223	300	523
2015	213	300	513
2016	210	298	508
2017			0

Forrás: TelR, KSH Tstar

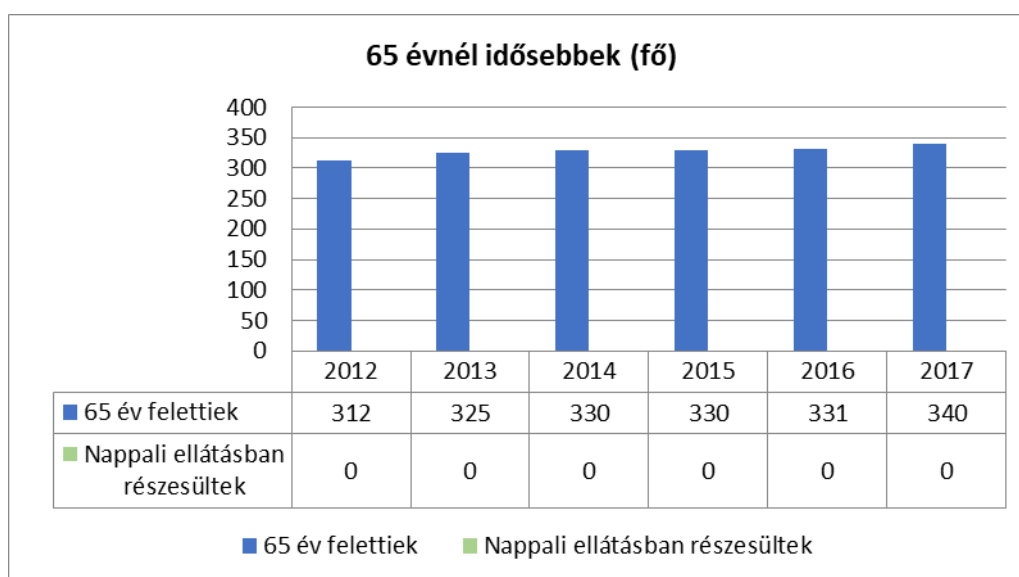
6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Megfigyelhető, hogy a település lakosain belül növekedést mutat az időskorúak számának aránya, mely Magyarország népességének alakulására is jellemző tendencia.

Az öregedési index azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alattira mennyi 65 éven felüli fő jut. Ez az index Ósi népessége esetében 2011. év óta 100% felett van, folyamatosan emelkedik. Az emelkedés mértékére jellemző, hogy 2011. évi 101,3 %-ról 2017. évre 114,86%-ra nőtt, ami több mint 10 %-nyi különbség. Jelenleg a településre ezen mutató alapján az elöregedés, az időskorú lakosság arányának növekedése a jellemző. Mindemellett meg kell említeni, hogy a 2017. évi öregedési index (114,86%) nem éri el a Közép-Dunántúli régió és Magyarország 128,5 %-os mutatóját.

A település öregedési indexét a 3. számú táblázat mutatja be.

A 65 évnél idősebbek számának alakulását 2012. és 2017. év között az alábbi ábra szemlélteti. Ki kell emelni, hogy településünkön nem megoldott az idősek nappali ellátása.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Nem áll rendelkezésünkre adat.

b) tevékeny idős kor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

A 60 éven felülieknél a gazdasági aktivitás fokozott csökkenését feltételezzük, mivel e korcsoport foglalkoztatására nincs megfelelő adat. Természetesen sokan vannak, akik családon belüli munkamegosztásból nagyrészt vállalnak, vagy a saját tulajdonukat képező mezőgazdasági földterületen munkát végeznek, és ezzel a család megélhetését elősegítik. A korosztály havi jövedelmének döntő hányadát a nyugdíj biztosítja.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz. Éppen ezért csak következtethetünk annak létezésére. Azt tudjuk a szakirodalomból, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az idősek *egészségügyi ellátásáról* – ugyanúgy, mint a település összes lakosáról egy vegyes körzetben dolgozó körzeti orvos gondoskodik. Szakellátásokat Várpalotán, vagy a megyeszékhelyen van lehetőség igénybe venni.

Ősiben az időskorúak szociális ellátásáról intézményi szinten, legközelebb Várpalotán tudnak gondoskodni. Itt három tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény található.

A *házi segítségnyújtást*, illetve gondozást a Térségi Népjóléti Gondozási Központ látja el, amelynek keretében jelenleg 18 lakosról gondoskodnak.

Szociális étkeztetésben a településen 69 fő részesült. Ezen belül 24 fő a férfi és 45 fő a nő, akik között található egyaránt időskorú és fogyatékkal élő is.

A házi orvosnak szerepe van az étkeztetés, a nappali ellátás és a házi segítségnyújtás igénylésének elbírálásában, amelyeket a fentiekben részletesen kifejtettünk. Az ellátás igénylésekor a kérelmezőnek fel kell keresnie a házi orvosát az ún. „B” lappal, amelyet az orvosa tölt ki, arra vonatkozóan, hogy az igénylő milyen mértékben képes az önálló életvitelre. (Emellett a szociális szolgáltató részéről meg kell történnie a gondozási szükséglet felmérésnek is az ellátandó otthonában). Abban az esetben, ha a gondozási szükséglet alapján az igénylő nem éri el a napi egy óra gondozási óraszámot, és/vagy az orvosa úgy nyilatkozik, hogy önálló életvitelre képes, akkor a házi gondozás iránti kérelem elutasításra kerül, amelyről a kérelmezőt az intézményvezető írásban értesíti. A fentiekben részletesen leírtuk a település idősek részére fenntartott egészségügyi és szociális szolgáltatásait.

A szociális ellátásokhoz való hozzáférés a jelentkező igények alapján jelenleg két területen akadályozott az idősek számára:

1. A szociális étkeztetés szervezett kiszállítása nem megoldott, jelenleg az Önkormányzat ezt nem tudja biztosítani, azonban a kiszállításra igény lenne.

2. Az idősek számára nincs nappali tartózkodást biztosító ellátási forma, ez csak a 3000 fő feletti lakosságszámú települések számára kötelező. A Szocvtv. 65/F. §-a szerinti nappali ellátás a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére. A családoknak nagy nehézséget jelent az, hogy felügyeletre szoruló idős családtagjaik ellátását megoldják, úgy, hogy munkahelyüket meg tudják tartani.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az idősek önszerveződő közössége rendkívül aktív, a kulturális, közösségi programokba könnyen bevonhatók, aktívak ezen a területen. Önszerveződő közösségük (Szépkorúak Nyugdíjas Klub) számára a meglévő, általuk használt közösségi tér (Közösségi terem) csak időbeli korlátozással használható. Szükség lenne a meglévő, jelenleg a helyi közösség számára csak nyári időszakban használható, felújításra szoruló Művelődési Házban megfelelő közösségi tér biztosítására.

Kulturális és közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés területén a település lakosaihoz képest az idősek nincsenek hátrányos helyzetben. A nyugdíjas kort elért személyek sok esetben kedvezményben részesülnek.

Minden esztendőben az Idősek Napján a szépkorúak köszöntésére az Önkormányzat ünnepséget szervez, aminek állandó szervezői és egyben fellépői a helyi civil szervezetek.

c) idősek informatikai jártassága

Nem rendelkezünk megfelelő adatokkal, hiteles információkkal, de általánosságban elmondható, hogy egyre több idős ember barátkozik a számítógéppel, az internettel, ami közelebb hozza számukra a világot és kis mértékben segíthet magányukon is. Az ismeretekhez való hozzájutást a legtöbbször a családon belül, a gyermekek, és az unokák biztosítják.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A településen működő Szépkorúak Nyugdíjas Klub nyújt rendszeres lehetőséget arra, hogy az idősek megtalálják a saját érdeklődésüknek megfelelő szórakozási és kikapcsolódási lehetőséget. A település minden programján aktívan részt vállalnak.

A község civil szervezetei által szervezett programok, a község könyvtára is számos programmal, kikapcsolódási lehetőséggel szolgál e korosztály számára. A falunapok és az évente rendszeresen megszervezett hagyományos rendezvények, az idősek napi ünnepség, a Falunap az időseket is megmozgatják az egész település lakosságával együtt. Ki kell emelni a könyvtárban otthonra lelt Ügyes Kezek Klubot, melynek tagjainak többsége is a nyugdíjas korúak közül kerül ki.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas az idős és az egyedül élő személyek aránya.	Az elmagányosodás megelőzése érdekében közösségi programok szervezése.
Nemzedékek közötti kapcsolatokban előforduló nehézségek.	Több generáció bevonása a közösségi programokba, ehhez szükséges közösségi tér kialakítása.
Szociális étkeztetés biztosított, de ennek házhoz való kiszállítása nem megoldott	Szociális étkezés önkormányzati kiszállításának megszervezése.
Idősek napközbeni ellátása (idősek napközije) nem megoldott.	Napközbeni ellátás önkormányzati megszervezése.
Az idős személyek gyakran válnak áldozattá.	Az idősek biztonságának javítása, az áldozattá válás lehetőségeinek megelőzése.
Az idős személyek számára nincs életkoruknak megfelelő szabadidős tevékenységhez megfelelő közösségi tér.	Meglévő művelődési ház felújítása, átalakítása oly módon, hogy megfelelő közösségi teret biztosítson valamennyi korosztály számára.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

a) *fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)*

A megváltozott munkaképességű személyek munkaerő-piaci helyzete Magyarországon az EU-hoz képest rendkívül rossz: becslések szerint csak egytizedük kerül be a munkaerő piacra - az EU: 40 %-ával szemben - annak ellenére, hogy a 20 fő felett foglalkoztató munkáltatókat törvény kötelezi a megváltozott munkaképességűek legalább 5 %-os arányú alkalmazására. Képzetségi szintjük általában nem éri el az átlagot, gazdasági aktivitásuk csupán egy hatoda a teljes népességhez mérten. Foglalkoztatási rehabilitációjukat megnehezíti, hogy az orvosi minősítő rendszer célja nem elsősorban a meglévő vagy fejleszhető képességek és készségek megállapítása, hanem a passzív ellátás alátámasztása.

Egyértelműen megállapítható, hogy a fogyatékkal élők a munkavállalók egyik leghátrányosabb helyzetű csoportját képezik: munkaerő-piaci helyzetük lényegesen rosszabb, mint a társadalom nem fogyatékos tagjaié, így a foglalkoztatásuk és munkába állásuk – a jelenleg egyébként is elégtelen munkaerő-piaci kínálatot figyelembe véve - szinte lehetetlen. Sokkal nehezebben találnak tartós foglalkoztatást biztosító munkahelyet, illetve ha valaki már gazdaságilag aktív korban válik fogyatékosná, nagyon kicsi az esélye, hogy korábbi munkahelyén tovább foglalkoztatják.

A fogyatékossgal élők (különösen a látás- és hallásfogyatékosok) a munkavállalók leghátrányosabb helyzetű csoportját képezik. Alig van példa rá, hogy fogyatékossgal élő személy, tartós foglalkoztatást biztosító munkahelyet találjon a nyílt munkaerő-piacon, de ma már a védett munkahelyek is veszélyben vannak. A foglalkoztatás a rehabilitáció, az egyenlő esélyű hozzáférés, a társadalmi integráció szempontjából kulcsfontosságú terület. Lehetővé teszi a társadalmi kapcsolatok kialakulását, a társadalomba való beilleszkedést. A dolgozó fogyatékos emberek fizetést kapnak, személyi jövedelemadót és társadalombiztosítási járulékot fizetnek, hasznos tagjai a társadalomnak.

A fogyatékkal élő emberek munkaerő-piaci elhelyezkedésének lehetőségei elsősorban a fogyatékossg ténye, másodsorban a kísérő betegségek jelenléte, harmadsorban az iskolai végzettségük alacsony mivolta miatt igen nehézkes. A jelenlegi törvényi szabályozás pedig kifejezetten arra ösztönzi a fogyatékos embert, hogy elégedjen meg csekély rokkantsági ellátásával. A nyílt munkaerőpiacon szinte lehetetlen az elhelyezkedési esélyük. Bedolgozói jogviszonyban védett munkahelyen az ősieknek szintén nehéz elhelyezkedni, mert a legközelebbi lehetőség Várpalotán adódik, ahol pedig nagyszámú túljelentkezés tapasztalható. Ha el is tudnak helyezkedni, a munkájukért kapott járandóság közel sem biztosít elég jövedelmet a megélhetésükhöz. Látássérültek tekintetében alig van néhány fő, akik munkahellyel rendelkeznek. Ők a nyílt munkaerőpiacon, illetve bedolgozói jogviszonyban védett munkahelyen dolgoznak. A munkájukért kapott járandóság azonban nem biztosít elég jövedelmet a megélhetésükhöz.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkoztatás területén - a nőkhöz hasonlóan - elmondható, hogy országos és helyi szinten is tapasztalható megkülönböztetés. A munkáltatók sok esetben már a hirdetésekben is közzéteszik erre vonatkozó kívánásaikat.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről településünkön. A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő esélyekkel indulhassanak a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is. Tapasztalataink szerint elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeni. A munkáltató előítélete mellett a közlekedési eszközök használata is nehezíti helyzetüket. A fogyatékos személyek elszigeteltek a társadalomban, így családjaik is jobban elkülönülnek a környezetüktől, ami értelmi fogyatékossg esetén még jelentősebb.

A fogyatékkal élők, a településünkön működő civil szervezettől (Mozgássérültek Egyesületétől) és az önkormányzat polgármesteri hivatalától minden információt megkapnak ahhoz, hogy a számukra jogszabály szerint járó pénzbeli és természetbeni ellátásokról tudomást szerezzenek. Elszigeteltségük miatt rendkívül

fontos, hogy minél több információs csatornán keresztül (pl. a település hivatalos honlapjának tervezett akadálymentesítésével - tudomást szerezzenek a községben zajló eseményekről).

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Az Önkormányzat polgármesteri hivatalának apparátusa, valamint az egyes érdekképviselői szervezetek segítségével a fogyatékos személyek minden információt megkapnak, ahhoz, hogy a számukra jogszabály szerint járó pénzbeli és természetbeni ellátásban részesüljenek.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 6201)	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 6301)	Összesen
2012	40	41	81
2013	38	40	78
2014	38	40	78
2015	31	38	69
2016	26	38	64
2017			0

Javítani kell a fogyatékossgal élők, a megváltozott munkaképességű személyek, valamint a pszichiátriai és szenvedélybetegek komplex, egészségügyi, foglalkoztatási és szociális rehabilitációjának hatékonyságát. Biztosítani kell a fogyatékossgal élők és idős személyek részére a tartós gondozáshoz és ápoláshoz való hozzáférés feltételeit.

Településünkön nincs nappali ellátás a fogyatékkal élő személyek számára, de törekedni kell arra, hogy a település lakosai számára olyan szintű és tartalmú ellátás legyen biztosítva, amely elősegíti, hogy az egyén a családjával a saját otthonában kialakított életét élhesse, és ne veszítsen életminőségének szintjéből.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A településen a közintézmények (pl. polgármesteri hivatal, közösségi könyvtár, egészségház, tanácsadó) akadálymentesítése nagyrészt megoldott. A mozgássérülteknek - amennyiben szükséges - a dolgozók szükség szerint segítséget nyújtanak a közlekedéshez. A község iskolájában és óvodájában sem teljes körű az akadálymentesítés.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Csak részben megoldott: a település művelődési háza, a posta és az üzletek is részint akadálymentesen megközelíthetők. Az információs és a kommunikációs akadálymentesítés nem megoldott (önkormányzati honlap).

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

A községben található munkahelyek akadálymentesítettsége nem, vagy csak részben megoldott.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége csak részben megoldott. Az önkormányzati utak és gyalogjárdák állapota miatt a rokkant járműbe kényszerülő mozgássérültek nehezen, vagy egyáltalán nem tudnak közlekedni.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Külön a fogyatékkal élők számára nem állnak rendelkezésre helyi szolgáltatások, azonban az Önkormányzat lehetőségeihez mérten támogatja a fogyatékos személyek társadalmi integrációját előmozdító kezdeményezéseket.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Az Önkormányzat elmondhatja, hogy támogatja a fogyatékos személyek társadalmi integrációját előmozdító kezdeményezéseket. Összességében az mondható el, hogy az akadálymentesítettség terén még van tennivalója az Önkormányzatnak, de ennek alapfeltétele olyan pályázati lehetőség, amelyből részben, vagy egészben megvalósítható a program.

A közutak építése, a járdák kialakítása során már figyelemmel voltak arra, hogy kerekesszékekkel, babakocsival is lehessen közlekedni, de ez csak az újonnan kiépített részeken biztosított, mivel a kialakítás eleve az ő figyelembe vételükkel történt. A településen megindult akadálymentesítési munkálatokon kívül hátránykompenzáló szolgáltatásokat az ősi lakosok elsősorban Várpalotán találhatnak.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Önkormányzati tulajdonú épületek, közutak, gyalogjárdák többsége korszerűtlen, balesetveszélyes és csak részben akadálymentesítettek.	Önkormányzati tulajdonú épületek, közutak, gyalogjárdák építése, felújítása, karbantartása, akadálymentesítése.
Az önkormányzati honlap nem akadálymentes.	Az önkormányzat hivatalos honlapjának akadálymentessé tétele.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Az önkormányzat nagyon szoros kapcsolatot tart fenn és egyben jó partnerségi viszonyt alakított ki úgy az egyházak, mint a civil szervezetek képviselőivel.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása
Ősiben számos civil szervezet tevékenykedik aktívan. Az önkormányzat pályázat útján évente támogatásban részesíti azok működését. Az önkormányzat és a civil szervezetek kapcsolata jó, ez megnyilvánul a közös rendezvényekben, a pályázatok megvalósításában. A civil szervezetek programokkal igyekeznek elérni a lakosságot.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség
A térség önkormányzatai között nagyon jól funkcionáló partnerség figyelhető meg, ami különösen jól működik azon települések között, akik egymásra vannak utalva.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége
Ősiben nem működik nemzetiségi-, ill. roma önkormányzat sem.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége
A civil szervezetek tevékenységét a fentiekben részleteztük.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.
Az önkormányzat a vállalkozásokkal jó kapcsolatot tart, hiszen az önkormányzat számára fontos a vállalkozások szerepvállalása a helyi közéletben. A jó partneri kapcsolatnak köszönhetően együtt hatékonyan tudnak kiállni az esélyegyenlőség megteremtése mellett.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A települési esélyegyenlőségi program készítése az HEP Fórum megtartását követően történt, melyre az említett intézmények egyházak, civil szervezetek, stb. meghívást kaptak, az önkormányzat szervezése mellett. A HEP Fórumon elhangzottak és az adattáblák kitöltése alapján létrejött helyzetelemzés alapozta meg a program intézkedési tervét. Az adatgyűjtés kiterjedt az önkormányzaton kívül az intézményekre, társintézményekre, közoktatási intézményekre, szervekre. Az összegyűjtött adatok elemzésekor megfogalmazódtak a településen élők problémái, az esélyegyenlőség biztosítását segítő megoldások. Az adatgyűjtés kiterjedt Ősi község közigazgatási területén a kistérségi és helyi dokumentumokra. A Program átfogó képet ad a községben élő célcsoportok hétköznapi életéről, lehetőségeiről, jövőjéről.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

A Képviselő-testület által elfogadott Esélyegyenlőségi Programot Ősi község honlapján elérhetővé tesszük a megvalósításában résztvevő szervezetek és a lakosság számára. A monitoring a társszervezetek vezetői, a célcsoportok képviselői, a civil szervezetek képviselői, és a Polgármesteri Hivatal munkatársai bevonásával történik.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összefoglalása

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mély-szegénységben élők	A közmunka programban való foglalkoztatás segítése.	Önkormányzat, intézményvezetők, Várpalotai Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály
	Érintettek támogatáshoz való hozzáféréseinek segítése.	Önkormányzat szociális ügyintézők, TNGK, Önkormányzat
	Közmunka programban, képzéseken való részvétel, család és gyermekjóléti szolgáltatáshoz való hozzáférés segítése.	TNGK, közoktatási intézmények vezetői
Gyermekek	Szülőkkel való kapcsolatfelvétel, a szülők munkához segítése.	TNGK, védőnő
	Információs lehetőségek biztosítása a család és gyermekjóléti szolgáltatáson keresztül.	TNGK, jelzőrendszer tagjai
	Többgenerációs szabadidős programok szervezése	TNGK, önkormányzati intézmények
	Nyári napközi szervezése a szünidőben.	Pedagógusok, közmunka programban résztvevők, önkéntesek
	További bölcsődei férőhelyek kialakítása	Önkormányzat, pályázatkészítő, kivitelező
	Az EU-s normáknak megfelelő, kis- és nagykaszkok, fiatal felnőttek számára is használható játszótér, sportpark, kondipark, pihenőpark építése	Önkormányzat, pályázatkészítő, kivitelező
Nők	A munkába való visszatérés önkormányzati támogatása.	Önkormányzat, polgármester, jegyző, munkába visszatérni szándékozó nők, munkaadók
	A családok életvezetésének szakmai segítése.	Szülők, TNGK
	Az elszegényedés eseteinek felkutatása és szakmai segítséggel, támogatással való megállítása.	TNGK,

Idősek	Az elmagányosodás megelőzése érdekében közösségi programok szervezése, nappali ellátás megszervezése.	Önkormányzat, nyugdíjasklub, civil szervezetek
	Több generáció bevonása a közösségi programokba, ehhez szükséges közösségi tér kialakítása.	Nyugdíjasklub, intézményvezetők, TNGK, önkormányzat
	Szociális étkezés önkormányzati kiszállításának megszervezése	Önkormányzat
	Nappali ellátás önkormányzati megszervezése	Önkormányzat
	Meglévő művelődési ház felújítása, átalakítása oly módon, hogy megfelelő közösségi teret biztosítson valamennyi korosztály számára.	Önkormányzat
	Az idősek biztonságának javítása, az áldozattá válás lehetőségeinek megelőzése.	Önkormányzat, Rendőrség (körzeti megbízott), Ósi Polgárőrsége Egyesület
Fogyatékkal élők	Önkormányzati tulajdonú épületek, közutak, gyalogjárda építése, felújítása, karbantartása, akadálymentesítése.	Önkormányzat
	Fogyatékkal élők másságának megismertetése, elfogadása	Gyermekintézmények, civil szervezetek, TNGK
	Az önkormányzat hivatalos honlapjának akadálymentessé tétele.	Önkormányzat

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mély-szegénységben élők	A közmunka programban való foglalkoztatás segítése.	Önkormányzat, intézményvezetők, Várpalotai Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály
	Érintettek támogatáshoz való hozzáféréseinek segítése.	Önkormányzat szociális ügyintézők, TNGK, Önkormányzat
	Közmunka programban, képzéseken való részvétel, család és gyermekjóléti szolgáltatáshoz való hozzáférés segítése.	TNGK, közoktatási intézmények vezetői

Gyermekek	Szülőkkel való kapcsolatfelvétel, a szülők munkáéhoz segítése.	TNGK, védőnő
	Információs lehetőségek biztosítása a család és gyermekjóléti szolgáltatáson keresztül.	TNGK, jelzőrendszer tagjai
	Többgenerációs szabadidős programok szervezése	TNGK, önkormányzati intézmények
	Nyári napközi szervezése a szünidőben.	Pedagógusok, közmunka programban résztvevők, önkéntesek
	További bölcsődei férőhelyek kialakítása	Önkormányzat, pályázatkészítő, kivitelező
	Az EU-s normáknak megfelelő, kis- és nagykaszkok, fiatal felnőttek számára is használható játszótér, sportpark, kondipark, pihenőpark építése	Önkormányzat, pályázatkészítő, kivitelező
Nők	A munkába való visszatérés önkormányzati támogatása.	Önkormányzat, polgármester, jegyző, munkába visszatérni szándékozó nők, munkaadók
	A családok életvezetésének szakmai segítése.	Szülők, TNGK
	Az elszegényedés eseteinek felkutatása és szakmai segítséggel, támogatással való megállítása.	TNGK,
Idősek	Az elmagányosodás megelőzése érdekében közösségi programok szervezése, nappali ellátás megszervezése.	Önkormányzat, nyugdíjasklub, civil szervezetek
	Több generáció bevonása a közösségi programokba, ehhez szükséges közösségi tér kialakítása.	Nyugdíjasklub, intézményvezetők, TNGK, önkormányzat
	Szociális étkezés önkormányzati kiszállításának megszervezése	Önkormányzat
	Nappali ellátás önkormányzati megszervezése	Önkormányzat
	Meglévő művelődési ház felújítása, átalakítása oly módon, hogy megfelelő közösségi teret biztosítson valamennyi korosztály számára.	Önkormányzat
	Az idősek biztonságának javítása, az áldozattá válás lehetőségeinek megelőzése.	Önkormányzat, Rendőrség (körzeti megbízott), Ősi Polgárőrsége Egyesület

Fogyatékkal élők	Önkormányzati tulajdonú épületek, közutak, gyalogjárdák építése, felújítása, karbantartása, akadálymentesítése.	Önkormányzat
	Fogyatékkal élők másságának megismertetése, elfogadása	Gyermekintézmények, civil szervezetek, TNGK
	Az önkormányzat hivatalos honlapjának akadálymentessé tétele.	Önkormányzat

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák diszkriminációtól mentes életet tudnak élni és hozzájutnak a munkalehetőségekhez.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élőknek javítsuk az életminőségén, élethelyzetén.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek jogainak érvényesülését, mint a civilizált életkörülményekhez, az egészséges élethez való jogot.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek egészségi állapotára, biztonságára, felkaroljuk az egyedülálló embereket és segítjük a mindennapi életükben. Célunk, hogy az idős ember, mint a társadalom megbecsült tagja egészséges legyen, ne legyen magányos, biztonságban és védettségben élhessen.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén az egyenlő bánásmód érvényesítését.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élőkre, fontosnak tartjuk a fogyatékkal élők életminőségének és munkaerő-piaci esélyeinek javítását.

0. Az intézkedési területek részletes kifejtése – Település szintű probléma

0/1. Intézkedés címe:	Játszótér bővítése, sport és pihenőpark kialakítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A jelenlegi játszótér nem biztosít minden korosztály számára kikapcsolódási lehetőséget.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A jelenleg meglévő játszótér bővítése több korosztályt megcélozva, a kamaszok, felnőttek, idősek szabadidőeltöltésére is figyelemmel, sportpark, kondipark, pihenőpark építése. Valamennyi korosztály számára hasznos szabadidőeltöltést nyújtó közösségi tér biztosítása, ezzel az egyes generációk közti távolság csökkentése. Egészséges szabadtéri mozgási lehetőség biztosítása gyermeknek, felnőttnek, idősnek.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A meglévő játszótéren további játszóeszközök (kiskamaszok számára is alkalmas játékvár, szabadtéri erősítő gépek, kosárlabdapalánk) megépítése. Ebben a térben pihenőpont erősítésére szaletli, ivókút megépítése.
Résztevők és felelős	Képviselő-testület
Partnerek	Önkormányzati dolgozók, pályázatkészítő, tervezők, kivitelezők

Határidő(k) pontokba szedve	2019. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	További játékok, eszközök / legalább 3 db, 1 db ivókút, 1 db szaletli. Dokumentáltság: helyi újság. Fenntarthatóság: A játszótér karbantartása folyamatosan történik az Önkormányzat alkalmazottai útján.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Megfelelő forrás hiánya. Ezt a pályázati lehetőségek feltárásával lehet ellensúlyozni.
Szükséges erőforrások	pénzügyi: Önkormányzati költségvetési és pályázati források, humán: pályázat benyújtása a Polgármesteri Hivatal munkatársai, technikai: külső kivitelező

0/2. Intézkedés címe:	Járda program
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Önkormányzati tulajdonú épületek, közutak, gyalogjárdák többsége korszerűtlen, balesetveszélyes és csak részben akadálymentesített
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Cél, hogy a település teljes területén lehetőség legyen a biztonságos, akadálymentes gyalogos közlekedésre, megfelelő minőségű gyalogjárdák legyenek. Ez a teljes lakosság és a kiemelt célcsoportok számára is fontos, hiszen a gyermekek, babakocsis kismamák, nehezen mozgó idős emberek, fogyatékkal élők számára így a gépjárműforgalom veszélyeitől mentes közlekedési lehetőség biztosított.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A település teljes területén megfelelő minőségű, biztonságos, akadálymentes gyalogjárdák biztosítása. a meglévő gyalogjárdák felújítása, hiányzó járdaszakaszok pótlása a községben. A meglévő felújított járdaszakaszok állagmegóvása (betonozás, gyomtalanítás)
Résztevők és felelős	Képviselő-testület
Partnerek	Önkormányzati dolgozók, közfoglalkoztatottak, pályázatkészítők, tervezők, kivitelezők
Határidő(k) pontokba szedve	2023. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutató: elkészült, felújított járdaszakasz / évente legalább 100 méter Dokumentáltság: Helyi újság útján, ill. önkormányzati nyilvántartásokban, esetleges kivitelezési dokumentációban Fenntarthatóság: Az önkormányzat saját dolgozói, közfoglalkoztatottjai útján a folyamatos karbantartás megoldott. A település lakosai az ingatlanok előtti járdaszakaszok tisztán tartására kötelezettek.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Megfelelő forrás hiánya. Ezt a pályázati lehetőségek feltárásával lehet ellensúlyozni.
Szükséges erőforrások	pénzügyi: Önkormányzati költségvetési és pályázati források, humán: pályázat benyújtása a Polgármesteri Hivatal munkatársai, technikai: külső kivitelező.

0/3. Intézkedés címe:	Kispad
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Önkormányzati tulajdonú épületek, közutak, gyalogjárdák többsége korszerűtlen, balesetveszélyes és csak részben akadálymentesített
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Valamennyi célcsoport számára a szabad téri mozgás, séta feltételeinek megteremtése, népszerűsítése. Ez egyben családi, baráti program is lehet. A pihenőpontok a településre látogatók, kerékpáros túrázók számára is fontosak.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pihenőpadok, ivóutak kihelyezése a település főutcáján. A Kossuth Lajos utca a Sisi-ligettől (első települési pihenőpont) a páratlan oldal végén lévő közparkig a település több pontján padok kihelyezése - egy-egy hosszabb séta közben pihenési lehetőséget, "találkozási pontot" biztosítva a településen élőknek, pihenési lehetőséget biztosítva a gyalogosan közlekedő idősebb korosztálynak, sétaútvonal kialakítása pihenőpontként szolgáló pihenőpadokkal. Legalább az utca 2-3 pontján ivókút kiépítése.
Résztevők és felelős	Képviselő-testület
Partnerek	Önkormányzati dolgozók, közfoglalkoztatottak, pályázatkészítő, tervezők, kivitelezők
Határidő(k) pontokba szedve	2023. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutató: 5- 10 db pihenőpad, 2-3 db ivókút Dokumentáltság: Helyiújság útján, ill. önkormányzati nyilvántartásokban, esetleges kivitelezési dokumentációban Fenntarthatóság: Az önkormányzat saját dolgozói, közfoglalkoztatottjai útján a folyamatos karbantartás megoldott. A település lakosai az ingatlanok előtti járdaszakaszok tisztán tartására kötelezettek.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Megfelelő forrás hiánya. Ezt a pályázati lehetőségek feltárásával lehet ellensúlyozni.
Szükséges erőforrások	pénzügyi: önkormányzati költségvetési és/vagy pályázati forrás, humán: külső kivitelező, önkormányzati dolgozók, közfoglalkoztatottak, külső kivitelezők

0/4. Intézkedés címe:	Művelődési Ház – közösségi tér a lakosságnak
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nincs az egyes célcsoportok (pl. idősek) számára az életkoruknak megfelelő szabadidős tevékenységhez megfelelő közösségi tér
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A település teljes lakossága, így valamennyi kiemelt célcsoport számára korszerű, fenntartható közösségi tér biztosítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A meglévő művelődési ház műszaki állapota, építési sajátosságai miatt nem tudja betölteni a korszerű, fenntartható közösségi tér funkcióját, nem ad megfelelő helyet a közművelődési rendeletben megfogalmazott feladatok ellátásához. A jelenleg meglévő Művelődési Ház helyett új építésével, vagy a jelenlegi épület átalakításával olyan közösségi tér kialakítása, mely a kor követelményeinek megfelelő műszaki, építészeti követelményekkel, felszereltséggel, fenntartható energiafogyasztással bír. Az épület megfelelő helyszínt adhatna a HEP IT programjainak megvalósításához is.

Résztevők és felelős	Képviselő-testület
Partnerek	Önkormányzati dolgozók, pályázt készítő, tervezők, kivitelezők
Határidő(k) pontokba szedve	2024. január 1.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutató: új / megújult épület / 1 db Dokumentáltság: Helyiújság útján, ill. önkormányzati nyilvántartásokban, esetleges kivitelezési dokumentációban Fenntarthatóság: Az önkormányzat saját dolgozói, közfoglalkoztatottjai útján
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Megfelelő forrás hiánya. Ezt a pályázati lehetőségek feltárásával lehet ellensúlyozni.
Szükséges erőforrások	Humán: önkormányzat megbízottjai és foglalkoztatottjai, pénzügyi: pályázati forrás, technikai: külső kivitelezők

0/5. Intézkedés címe:	A mi színpadunk
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nincs az egyes célcsoportok (pl. idősek) számára az életkoruknak megfelelő szabadidős tevékenységhez megfelelő közösségi tér
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A közösségi térként szolgáló közösségi parkban megkezdődött egy szabadtéri színpad kialakítása, ennek befejezését, fedését, esetlegesen öltöző/tároló helyiséggel való kiegészítését tűzzük ki célul
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A Kossuth Lajos utcában lévő közösségi park (587 hrsz) ad helyet az Önkormányzat szabadtéri rendezvényeinek. Itt található egy szabadtéri színpad, amely jelenleg egy "beton emelvény", fedése, végleges befejezése - elsősorban anyagi források hiánya miatt - még nem történt meg. A színpad megfelelő padozattal, tetőzettel való ellátása, esztétikus külső szerkezetének kialakítására lenne szükség.
Résztevők és felelős	Képviselő-testület
Partnerek	Önkormányzati dolgozók, pályázt készítő, tervezők, kivitelezők
Határidő(k) pontokba szedve	2024. január 1.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutató: Befejezett kültéri színpad / 1 db Dokumentáltság: Helyiújság útján, ill. önkormányzati nyilvántartásokban, esetleges kivitelezési dokumentációban Fenntarthatóság: Az önkormányzat saját dolgozói, közfoglalkoztatottjai útján
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Megfelelő forrás hiánya. Ezt a pályázati lehetőségek feltárásával lehet ellensúlyozni.

Szükséges erőforrások	humán: önkormányzat alkalmazottai, megbízottjai, pénzügyi: pályázati forrás, technikai: külső kivitelező
-----------------------	--

I. Az intézkedési területek részletes kifejtése – Romák és mélyszegénységben élők

I/1. Intézkedés címe:	Persely
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A hátrányos helyzetek generációkon át történő átörökítése.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Prevenációs program a szegénység generalizálódásának megelőzése érdekében
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A család nemcsak társadalmi egység, de egyben gazdálkodó szervezet is. A program célja a bevételi források praktikus felhasználásának megtanítása játékos módon, olyan értékrendszer kialakítása/megerősítése, ami lehetővé teszi a "pénzügyi tudatosság", a rossz forrásfelhasználás, átörökített rossz életvitel miatti szegénység generalizálódásának elkerülését. A programban megvalósul évi legalább egy-két osztályfőnöki óra, amely tematikusan/játékosan a pénzügyi tudatosság alapjaival ismerteti meg a gyerekeket.
Résztevők és felelős	TNGK (család- és gyermekjóléti szolgálat családsegítője)
Partnerek	intézményvezető, osztályfőnökök
Határidő(k) pontokba szedve	2019. december 31., majd ezt követően évente
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A tematikus osztályfőnöki órák száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Együttműködés hiánya a partnerek között, ez csökkenthető az aktív jelzőrendszeri együttműködés során
Szükséges erőforrások	Humán: család- és gyermekjóléti szolgálat munkatársai, pénzügyi, különösebb technikai forrást nem igényel

I/2. Intézkedés címe:	Szociális hátrány mellett munkában
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A mélyszegénységben élők körében magas a munkanélküliek aránya, az érintettek nem képesek az elsődleges munkaerőpiacon tartósan elhelyezkedni.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Cél, hogy a tartósan munkanélküli személyek a munka világában maradjanak, és fenn kelljen tartaniuk a társadalomhoz való alkalmazkodás szükségességét.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Napjainkra a közfoglalkoztatás "szociális foglalkoztatássá" vált. Azok az emberek kerülnek foglalkoztatásra ennek keretében, akik az elsődleges munkaerőpiacon valamely szociális vagy egészségi hátrányuk miatt egyáltalán, vagy tartósan nem képesek elhelyezkedni. Cél, hogy a munka világában maradjanak, és fenn kelljen tartaniuk a társadalomhoz való alkalmazkodás szükségességét.
Résztevők és felelős	Polgármester, képviselő-testület
Partnerek	Önkormányzat, intézményvezetők, Várpalotai Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály
Határidő(k) pontokba szedve	évente folyamatos, illetve az öt év vonatkozásában 2023. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Legalább 5 fő számára közfoglalkoztatási lehetőség biztosítása
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kedvezőtlen jogszabályi és támogatási változások, ennek csökkentésére eszköz nem áll rendelkezésre
Szükséges erőforrások	humán: Ősi Polgármesteri Hivatal foglalkoztatást előkészítő munkatársai, pénzügyi: önkormányzati költségvetés, közfoglalkoztatási pályázatok, technikai: közfoglalkoztatás tárgyi feltételeinek (munkaruha, munkaeszköz) biztosítása

I/3. Intézkedés címe:	Segítségét találni
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Megfelelő lakhatási körülmények bizonytalansága a magas közmű- és hiteltartozásokkal küzdő lakosok körében
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Támogatásokhoz, segítő szolgáltatásokhoz, képzési lehetőségekhez való hozzáférés segítése információ nyújtással. Minden célcsoport hozzáférjen az esélyegyenlőséget szolgáló pénzbeli, természetbeni ellátásokhoz

Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A családsegítő és a Polgármesteri Hivatal ügyintézőinek segítségével az esélyegyenlőséget szolgáló szolgáltatások, természetbeni és pénzbeni juttatásokhoz való hozzáférés segítése információnyújtással, ügyintézésben való közreműködéssel
Résztevők és felelős	Jegyző, családsegítő
Partnerek	Ósi Polgármesteri Hivatal szociális ügyintézői, TNGK (Család- és gyermekjóléti szolgálat munkatársai), Önkormányzat
Határidő(k) pontokba szedve	évente folyamatos, illetve az öt év vonatkozásában 2023. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eseti segítségnyújtás, napi ügyfélforgalom
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kedvezőtlen jogszabályi és támogatási változások, ezzel szemben csökkentési eszköz nem áll rendelkezésre. Kockázat, hogy nem a megfelelő szakemberhez fordulnak segítségért, ez azzal egyensúlyozható, hogy az egyes különböző intézmények szakemberei elsődlegesnek tartva a támogatásra szoruló érdekeit szükség esetén egymással is kapcsolatba lépnek
Szükséges erőforrások	humán: családsegítő TNGK, ügyintézők Polgármesteri Hivatal, pénzügyi: érintettek költségvetései, technikai: intézményekben rendelkezésre álló tárgyi, informatikai és egyéb eszközök

I/4. Intézkedés címe:	Szociális hátrány mellett munkában
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A mélyszegénységben élők körében magas a munkanélküliek aránya, az érintettek nem képesek az elsődleges munkaerőpiacon tartósan elhelyezkedni.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Cél, hogy a tartósan munkanélküli személyek a munka világában maradjanak, és fenn kelljen tartaniuk a társadalomhoz való alkalmazkodás szükségességét. A program célja a közfoglalkoztatás lehetőségének folyamatos fenntartása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Napjainkra a közfoglalkoztatás "szociális foglalkoztatássá" vált. Azok az emberek kerülnek foglalkoztatásra ennek keretében, akik az elsődleges munkaerőpiacon valamely szociális vagy egészségi hátrányuk miatt egyáltalán, vagy tartósan nem képesek elhelyezkedni. Cél, hogy a munka világában maradjanak, és fenn kelljen tartaniuk a társadalomhoz való alkalmazkodás szükségességét.
Résztevők és felelős	Polgármester, képviselő-testület
Partnerek	Ósi Polgármesteri Hivatal munkatársai, Várpalotai Járási Hivatal foglalkoztatási osztálya

Határidő(k) pontokba szedve	évente folyamatos, illetve az öt év vonatkozásában 2023. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Legalább 5 fő számára közfoglalkoztatási lehetőség biztosítása
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kedvezőtlen jogszabályi és támogatási változások, ezzel szemben csökkentési eszköz nem áll rendelkezésre
Szükséges erőforrások	humán: Ősi Polgármesteri Hivatal foglalkoztatást előkészítő munkatársai, pénzügyi: önkormányzati költségvetés, közfoglalkoztatási pályázatok, technikai: közfoglalkoztatás tárgyi feltételeinek (munkaruha, munkaeszköz) biztosítása

II. Az intézkedési területek részletes kifejtése – A gyermekek esélyegyenlősége

II/1. Intézkedés címe:	Boldog Iskola Programhoz való csatlakozás
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Problémás családi háttér, rossz anyagi körülmények
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A pozitív pszichológia kutatásainak eredményeire építve és annak módszereit alkalmazva az Ősi Általános Iskolában tanuló gyermekek csoportosan és egyénileg ismerjék meg a boldogság fő összetevőit. A programban olyan gyakorlatok elvégzésére inspirálják őket, amelyek hozzájárulnak a gyerekek boldogságszintjének növekedéséhez. Cél, hogy a gyermekek boldog, határozott, pozitív énképpel rendelkező felnőtté váljanak. Optimista, magabiztos és kitartó gyermekek, akik megoldandó feladatként kezelik a mindennapi kihívásokat, észreveszik az élet szépségeit, az örömteli pillanatokot.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Az óvodavezetőn keresztül az Ősi Általános Iskola vezetőségének figyelemfelhívása a programra, lehetőség szerint az Iskola csatlakozásának elősegítése
Résztevők és felelős	Óvodavezető
Partnerek	intézmények (óvoda és Iskola pedagógusai)
Határidő(k) pontokba szedve	2024. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Az Ősi Általános Iskola csatlakozása Boldog Iskola Programhoz
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A pedagógusok nem partnerek a programhoz való csatlakozásban.
Szükséges erőforrások	Pénzügyi erőforrást nem igényel, humán erőforrás az intézmények pedagógusai személyében rendelkezésre áll.

II/2. Intézkedés címe:	Bölcsődei ellátás bővítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A településen nincs bölcsőde, csak mini bölcsőde működik, nem elegendő a férőhelyek száma, A nők munkahelyre visszatérése a 3 év alatti gyermekek felügyeletének hiánya miatt nem megoldható
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A gyermekek megfelelő nappali felügyelete és a nők foglalkoztatása érdekében az igényekhez igazodó bölcsődei férőhelyszám megteremtése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Jelenleg mini bölcsőde működik a településen, itt 7 férőhely biztosított. A jelenleg meglévő mini bölcsődei férőhelyek számának bővítésére van szükség. Ennek megoldása bölcsőde kialakítása (12 férőhely) a meglévő mini bölcsőde (7 férőhely) mellett vagy helyett, a jelentkező igényektől függően.
Résztevők és felelős	Polgármester, Képviselő-testület
Partnerek	Ósi Polgármesteri Hivatal munkatársai, Önkormányzat által foglalkoztatott és megbízott személyek és szervezetek, kivitelezők, pályázatkészítő
Határidő(k) pontokba szedve	2020. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Az új bölcsődei férőhelyek száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nem áll rendelkezésre megfelelő forrás a bölcsőde kialakításához. Ez pályázati források bevonásával, figyelemmel kísérésével csökkenthető.
Szükséges erőforrások	Pénzügyi: költségvetési és pályázati forrás, humán és technikai: önkormányzati megbízottak, foglalkoztatottak, külső kivitelezők

II/3. Intézkedés címe:	Gyermekek nyári napközbeni felügyelete
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A nyári szünetben nem megoldott a gyermekek felügyelete
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Az iskolai nyári szünet időtartama alatt a 6-12 éves gyermekek nyári felügyeletének, e mellett tartalmas szabadidő-eltöltésének biztosítása. Cél, hogy az iskolai nyári szünet időtartama alatt a 6-12 éves gyermekek nyári felügyelete, e mellett tartalmas szabadidő-eltöltése biztosított legyen. Cél a napi étkezés, tízórai, ebéd és uzsonna biztosítása a felügyelet mellett. Ennek megvalósítására minden évben szükség van.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Legalább 2 hét időtartamban legalább 8.00-16.00 óra között nyári gyermekfelügyelet biztosítása, szabadidős programokkal, kreatív foglalkozásokkal, 20-25 6-12 év közötti gyermek számára.

Résztevők és felelős	Polgármester, Képviselő-testület
Partnerek	pedagógusok, önkéntesek
Határidő(k) pontokba szedve	2019. augusztus 31., majd ezt követően minden év nyári szünidejében
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	megvalósítással érintett időszak: legalább 2 hét, résztvevők száma: legalább 20 6-12 év közötti gyermek
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nem áll rendelkezésre megfelelő forrás. Ez pályázati források bevonásával, figyelemmel kísérésével csökkenthető.
Szükséges erőforrások	Humán: önkormányzat alkalmazottai, pénzügyi: költségvetési és/vagy pályázati forrás, technikai: helyi közösségi terek, Általános Iskola épületegyüttese mint helyszín, étkezés: önkormányzati fenntartású konyha

III. Az intézkedési területek részletes kifejtése – A nők esélyegyenlősége

III/1. Intézkedés címe:	Baba Mama Klub
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Családok életvezetési, szakmai segítése, életvezetési problémák, értékrend válsága a családon belül
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A női szerep nehézségeivel való megküzdéshez támogatás nyújtása, kölcsönös érzelmi és tapasztalati segítségnyújtás, munkába való visszatérés pszichés segítése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Kisgyermekes anyukák "önsegítő" csoportja, a felmerülő mindennapos problémákra közvetlen tapasztalatcsere lehetőségének biztosítása, legyen ez akár a gyermekneveléshez, akár a munkahelyre való visszatéréshez kapcsolódó probléma. Az anyaság problémáinak, frusztrációs helyzeteinek hasonló problémákkal küzdők körében való megosztása, tapasztalatcsere. Klubfoglalkozások kisgyermekes édesanyák számára. A klubösszejövetel a védőnő részvételével és közreműködésével valósulnak meg. A védőnő az aktuálisan több anyukát, nagyobb érdeklődést kiváltó téma kapcsán szakember meghívását, előadás szervezését kezdeményezheti, vagy további intézkedést kezdeményezhet az illetékes szervezetnél, önkormányzatnál.
Résztevők és felelős	Védőnő
Partnerek	szülők, TNGK

Határidő(k) pontokba szedve	2019. december 31., majd ezt követően az időszak végéig folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Havonta legalább 1 klubfoglalkozás.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kevés létszámú résztvevő, érdeklődés hiánya. Ez ellensúlyozható a védőnő folyamatos tájékoztatásán keresztül.
Szükséges erőforrások	Humán: védőnő, mint szervező, pénzügyi: különösebb pénzügyi forrást nem igényel, technikai: a szükséges helyiség rendelkezésre áll (közösségi terem, Ősi, Kossuth L. u. 117.)

IV. Az intézkedési területek részletes kifejtése – Idősek esélyegyenlősége

IV/1. Intézkedés címe:	Nagyi kincsei
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nemzedékek közötti kapcsolatokban előforduló nehézségek
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A program célja a gyermekek és az idősek közötti kapcsolat erősítése, az idős generáció által birtokolt tudás és tapasztalat átadása a gyermekek, fiatalok részére. Évi legalább két alkalommal egy-egy tematikus program lebonyolítása, melyet váltakozva kezdeményez az Ősi Általános Iskola és a helyi Szépkorúak Nyugdíjas Klub. A cél a generációk közötti távolság csökkentése, az idősek aktivitásának növelése. Cél, hogy a gyermekek közvetlen kapcsolatban ismerjék meg és fogadják el az időskorral járó életkori sajátosságokat, a generációk közötti kommunikáció bátorítása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Tematikus programok, közös munkával és ismeretátadással (pl. gyermeknapon közös bográcsozás, vagy fánk sütés farsangkor, mézeskalács készítés karácsony előtt, kézimunka, stb.)
Résztvevők és felelős	Nyugdíjas Klub
Partnerek	szülők, pedagógusok
Határidő(k) pontokba szedve	2019. november 30., majd ezt követően az időszak végéig évente legalább 2 program
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Legalább 2 tematikus program megtartása
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kevés létszámú résztvevő, érdeklődés hiánya. Ez ellensúlyozható a védőnő folyamatos tájékoztatásán keresztül.
Szükséges erőforrások	Humán: nyugdíjasklub tagjai, pedagógusok, Pénzügyi: szülői munkaközösségi forrás, közösségi programok költségvetési fedezet, civil szervezetek saját forrásai, technikai: intézmények és közösségi terek rendelkezésre álló épületei és tárgyi eszközei

IV/2. Intézkedés címe:	Védjük meg az időseket
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az idős személyek gyakran válnak áldozattá.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Az idősek kiszolgáltatottságának megakadályozása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Az idősek jelentős hányada egyedülélő személy, kiszolgáltatottak a csalókkal szemben, bűncselekmények kapcsán, cél ennek megakadályozása, elkerülése, a Polgárőrség rendszeres látogatása, közterületfigyelő kamerarendszer, rendőrség bűnmegelőzési előadásain keresztül.
Részvevők és felelős	Nyugdíjas Klub
Partnerek	szülők, pedagógusok
Határidő(k) pontokba szedve	Kamerarendszer: 2020. július 1., Polgárőr látogatások: 2019. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Kamerarendszer bővítése / db Polgárőrök látogatásainak száma / db
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pályázati lehetőség hiánya.
Szükséges erőforrások	Humán: polgárőrség tagjai, helyi rendőrség, pénzügyi: közterületfigyelő kamerarendszer bővítés: pályázati forrás, egyebekben pénzügyi forrást nem igényel

IV/3. Intézkedés címe:	NyugDigi
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nemzedékek közötti kapcsolatokban előforduló nehézségek.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Idősek digitális, infokommunikációs tudásának fejlesztése, a kor követelményeitől való leszakadás megelőzése érdekében. Idősek számára információ biztosítása a korszerű infokommunikációs lehetőségek és eszközök használatáról: internet, számítógép, laptop, okostelefon, stb.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A Digitális Jóléti Program (DJP) lehetőségein keresztül a könyvtárban (Ősi, Iskola u. 10.) az idős korosztály számára gyakorlati információátadás a korszerű infokommunikációs eszközökről és lehetőségekről. A programba való bevonás érdekében a helyi újság, hirdetőtáblák lehetőségei, Szépkorúak Nyugdíjas Klubon keresztül keressük meg az időseket.

Résztevők és felelős	DJP mentor, nyugdíjasok
Partnerek	Önkormányzat
Határidő(k) pontokba szedve	2023. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A programban résztvevők száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kevés létszámú résztvevő, érdeklődés hiánya. Ez ellensúlyozható a helyi újság, hirdetések általi figyelemfelhíváson keresztül.
Szükséges erőforrások	Humán: a DJP mentor, pénzügyi: pályázati forrásból biztosított technikai: pályázati forrásból biztosított

IV/4. Intézkedés címe:	Szociális étkezés kiszállítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Szociális étkeztetés biztosított, de ennek házhoz való kiszállítása nem megoldott
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Szervezett kiszállítás biztosítása a szociális étkezéshez.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A főként idősek által igénybe vett szociális étkezés a település konyhájáról biztosított. Az étel hazaszállításáról jelenleg mindenki maga gondoskodik. Az étkezés szervezett kiszállítására igény van a településen, ezt meg kell oldani. A kiszállításhoz szükséges tárgyi és személyi feltételek biztosítása, a napi kiszállítás lehetőségének biztosítása történne meg az intézkedés keretében.
Résztevők és felelős	Képviselő-testület
Partnerek	Önkormányzati dolgozók
Határidő(k) pontokba szedve	2019. augusztus 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Minden igénylő számára kiszállítási lehetőség biztosítása.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Megvalósításhoz szükséges forrás hiánya. Ez pályázati források, lehetőségek feltárásával ellensúlyozható.

Szükséges erőforrások	humán: legalább egy fő rész munkaidős személyt kell foglalkoztatni, pénzügyi: önkormányzati költségvetési forrás, pályázati forrás. Technikai: a szükséges tárgyi eszközöket be kell szerezni (kerékpár, szállítódoboz, stb.)
-----------------------	---

IV/5. Intézkedés címe:	Idősek Napközije
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Magas az idős és az egyedül élő személyek aránya, Idősek napközbeni ellátása (idősek napközije) nem megoldott
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	idősek, napi életvitelükben kisebb segítségre szoruló idős személyek számára napközbeni ellátás ("napköziotthon") lehetőségének kialakítása, étkezés biztosításával
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A napközbeni ellátás lehetőségének kialakítása, ezzel a családra háruló terhek könnyítése, annak segítése, hogy az idős személy ellátása családi környezetben megoldható legyen, az idős személyről gondoskodónak ne kelljen a munkahelyét feladnia. Az idős emberek társadalmi elszigetelődésének megelőzése, közösségben tartása is a cél.
Résztevők és felelős	Képviselő-testület
Partnerek	Önkormányzati dolgozók
Határidő(k) pontokba szedve	2023. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	1 db az ellátásra vonatkozó működési engedély
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Megvalósításhoz szükséges forrás hiánya. Ez pályázati források, lehetőségek feltárásával ellensúlyozható.
Szükséges erőforrások	humán: vonatkozó jogszabályok szerinti szakmai személyzet, pénzügyi: pályázati forrás technikai: az ellátáshoz szükséges tárgyi feltételek megteremtése, beleértve a szükséges épület kialakítását (átalakítás, építés)

IV/6. Intézkedés címe:	Szépkorúak Férfiklub
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Magas az idős és az egyedül élő személyek aránya
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Az időskorú férfilakosság aktiválása, társadalmi elszigetelődésének megelőzése

Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Az időskorú férfilekosságot megcélzó klub létrehozása. Az időskorú férfilekosság közösségi életbe való bevonása, elszigetelődésének megelőzése. Kártya, sakk, közös szurkolás - meccsek élőben és közvetítéssel, közös nótázás, filmvetítés, ismeretterjesztő előadások az adott időszaknak megfelelően
Résztevők és felelős	Szépkorúak Nyugdíjas Klub, Könyvtáros
Partnerek	Önkormányzati dolgozók
Határidő(k) pontokba szedve	2019. december 19.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	2019. évben legalább 1 "alakuló" klubfoglalkozás
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdeklődés hiánya, a célcsoport nehéz bevonhatósága. Ennek kockázatát csökkentheti a helyi újság és a hirdetések útján való toborzás.
Szükséges erőforrások	Humán: könyvtáros, pénzügyi: különösebb pénzügyi forrást nem igényel technikai: könyvtár útján rendelkezésre áll projektor, laptop, szükséges helyiség: közösségi helyiség (Ősi, Kossuth L. u. 117.) vagy könyvtár (Ősi, Iskola u. 10.)

V. Az intézkedési területek részletes kifejtése – Idősek esélyegyenlősége

V/1. Intézkedés címe:	Fogyatékkal élők mindennapjai – érzékenyítő tanóra
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A fogyatékkal élők másságának megismerése, elfogadása
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Cél, hogy a gyermekek megismerjék a fogyatékkal élők mindennapjait. Tudják kezelni azokat a helyzeteket, amikor fogyatékkal élő személlyel találkoznak, ne kerüljenek olyan helyzetbe, amikor a számukra "ismeretlen" körülményekkel nem tudnak mit kezdeni. A gyerekek megtanulják, hogy melyek azok a legalapvetőbb dolgok, mellyel a fogyatékkal élőknek alapvető segítséget tudnak adni (pl. látássérült közlekedésben való segítése). A másság az ebben a helyzetben átadásra kerülő új információkkal kevésbé riasztóvá, könnyebben elfogadhatóvá válik a gyerekeknek. Cél az érzékenyítés, információk bővítése, a mentális és fizikai akadályok feloldása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Rendhagyó érzékenyítő tanóra megtartása az Ősi Általános Iskolában, érdekképviselői szervek képviselőinek, fogyatékkal élő személyek meghívásával. Például a következő módon: Siketek, hallássérültek: jelbeszéd bemutató
Résztevők és felelős	családsegítő

Partnerek	pedagógusok, TNGK, érdekképviseleti szervek képviselői
Határidő(k) pontokba szedve	2019. december 19.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Évi egy előadás osztályonként. Dokumentálás: helyi újság útján.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nincs.
Szükséges erőforrások	humán: iskola pedagógusai, érdekképviseleti szervek képviselői, pénzügyi forrást, különösebb technikai forrást nem igényel

V/2. Intézkedés címe:	Fogyatékkal élők mindennapjai – ismeretterjesztő előadások
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A fogyatékkal élők másságának megismerése, elfogadása
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Cél, hogy mindenki megismerhesse a fogyatékkal élők mindennapjait. Tudják kezelni azokat a helyzeteket, amikor fogyatékkal élő személlyel találkoznak, ne kerüljenek olyan helyzetbe, amikor a számukra "ismeretlen" körülményekkel nem tudnak mit kezdeni. Megismerhetik, hogy melyek azok a legalapvetőbb dolgok, mellyel a fogyatékkal élőknek alapvető segítséget tudnak adni (pl. látássérült közlekedésben való segítése). A másság az ebben a helyzetben átadásra kerülő új információkkal kevésbé riasztóvá, könnyebben elfogadhatóvá válik. Cél az érzékenyítés, információk bővítése, valamennyi fogyatékkal élő csoport vonatkozásában, a mentális és fizikai akadályok feloldása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Nemcsak tanórák keretében gyermekek számára, hanem a felnőtt lakosság számára is indokolt a fogyatékkal élők mindennapjait megismertető tájékoztató előadás szervezése. Ismeretterjesztő előadás tartása érdekképviseleti szervek bevonásával.
Résztevők és felelős	családsegítő
Partnerek	TNGK, érdekképviseleti szervek képviselői
Határidő(k) pontokba szedve	2019. december 19.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	2019. évben legalább egy előadás a közösségi teremben (Ősi, Kossuth L. u. 117.). Dokumentálás: helyi újság útján.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdeklődés hiánya, a célcsoport nehéz bevonhatósága. Ennek kockázatát csökkentheti a helyi újság és a hirdetések útján való toborzás.

Szükséges erőforrások	Humán: érdekképviselői szerveken keresztül. Pénzügyi: nem igényel. Technikai: a közösségi teremben rendelkezésre áll
-----------------------	---

V/3. Intézkedés címe:	Biztonságos közlekedés mozgássérült elektromos járművekkel
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A fogyatékkal élők másságának megismerése, elfogadása
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Az elektromos járműveket használó mozgássérültek balesetmentes közlekedésének segítése. Az elektromos járműveket használó mozgássérültek balesetmentes közlekedéséhez információk átadása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Rendőrség bevonásával (közlekedésrendészet) ismeretterjesztő előadás tartása, figyelemfelhívás az elektromos mozgáskorlátozott járművek balesetmegelőzése érdekében.
Részvevők és felelős	családsegítő
Partnerek	TNGK,
Határidő(k) pontokba szedve	2019. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Évi egy előadás megtartása. Dokumentálás: helyi újság útján.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdeklődés hiánya, a célcsoport nehéz bevonhatósága. Ennek kockázatát csökkentheti a helyi újság és a hirdetések útján való toborzás.
Szükséges erőforrások	Humán: érdekképviselői szerveken keresztül. Pénzügyi: nem igényel. Technikai: a közösségi teremben rendelkezésre áll

V/4. Intézkedés címe:	Az önkormányzat hivatalos honlapjának akadálymentessé tétele.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az önkormányzati honlap nem akadálymentes.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A honlap akadálymentes használatának biztosítása a gyengén látó személyek részére Esélyegyenlőségüknek növelése az információhoz jutásban

Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A település honlapjának (www.osikozseg.hu) akadálymentesítése.
Résztevők és felelős	Önkormányzat Jegyző
Partnerek	Önkormányzat A honlap szerkesztője
Határidő(k) pontokba szedve	2023. szeptember 30., folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Akadálymentes honlap létrejötte A honlapot használó gyengén látó személyek számának emelkedése Több információhoz való jutás Folyamatos karbantartással, üzemeltethető fenntartható
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség a célcsoport részéről, Információhiány Plakátok, hirdetések, helyi újságban való tájékoztatás
Szükséges erőforrások	Humán: külső szakember bevonása szükséges, pénzügyi: pályázati forrás vagy önkormányzati költségvetési, technikai: külső szakember segítségével

V/5. Intézkedés címe:	Érzékek birodalma
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A fogyatékkal élők másságának megismerése, elfogadása
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Az "egészséges" emberek érzékenyítése, a fogyatékkal élők "világérzékelésének" megismerése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Játékos érzékenyítő program minden korosztály számára.A fogyatékkal élők érzékelésének megtapasztalása az egyes érzékek kizárását előidéző helyzetekkel (sötétszoba, feladatok teljesítése bekötött szemmel, hallás kizárásával, mozgásképeség akadályozásával)
Résztevők és felelős	„Ősiért!” Egyesület

Partnerek	Önkormányzat
Határidő(k) pontokba szedve	2020. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Egy program lebonyolítása. Dokumentálás: helyi újság útján.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdeklődés hiánya, a célcsoport nehéz bevonhatósága. Ennek kockázatát csökkentheti a helyi újság és a hirdetések útján való toborzás.
Szükséges erőforrások	Humán: Ősiért Egyesület tagjai, pénzügyi: egyesületi költségvetés, pályázati forrás, technikai: egyesület tagjai által készített speciális díszletek és eszközök

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
0. Település szintű probléma										
1	Játszótér bővítése, sport- és pihenőpark kialakítása	A jelenlegi játszótér nem biztosít minden korosztály számára kikapcsolódási lehetőséget.	A jelenleg meglévő játszótér bővítése több korosztályt megcélözva, a kamaszok, felnőttek, idősek szabadidőeltöltésére is figyelemmel, sportpark, kondipark, pihenőpark építése. Valamennyi korosztály számára hasznos szabadidőeltöltést nyújtó közösségi tér biztosítása, ezzel az egyes generációk közti távolság csökkentése. Egészséges szabadtéri mozgási lehetőség biztosítása gyermeknek, felnőttek, időseknek.	Az Önkormányzat Gazdasági Programja.	A meglévő játszótéren további játzóeszközök (kiskamaszok számára is alkalmas játékvár, szabadtéri erősítő gépek, kosárlabdapalánk) megépítése. Ebben a térben pihenőpont erősítésére szaletli, ivókút megépítése.	Képviselő-testület, polgármester	2019.12.31.	További játékok, eszközök / legalább 3 db, 1 db ivókút, 1 db szaletli	pénzügyi: Önkormányzati költségvetési és pályázati források, humán: pályázat benyújtása a Polgármesteri Hivatal munkatársai, technikai: külső kivitelező	A játszótér karbantartása folyamatosan történik az Önkormányzat alkalmazottai úján.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
2	Járda program	Önkormányzati tulajdonú épületek, közutak, gyalogjárdaik többsége korszerűtlen, balesetveszélyes és csak részben akadálymentesített	Cél, hogy a település teljes területén lehetőség legyen a biztonságos, akadálymentes gyalogos közlekedésre, megfelelő minőségű gyalogjárdaik legyenek. Ez a teljes lakosság és a kiemelt célcsoportok számára is fontos, hiszen a gyermekek, babakocsis kismamák, nehezen mozgó idős emberek, fogyatékkal élők számára így a gépjárműforgalom veszélyeitől mentes közlekedési lehetőség biztosított.	Önkormányzati Gazdasági Program	A település teljes területén megfelelő minőségű, biztonságos, akadálymentes gyalogjárdaik biztosítása a meglévő gyalogjárdaik felújítása, hiányzó járdaszakaszok pótlása a községben. A meglévő felújított járdaszakaszok állagmegóvása (betonozás, gyomtalanítás)	Polgármester, képviselő-testület	2023.12.31.	elkészült, felújított járdaszakasz / évente legalább 100 méter	pénzügyi: önkormányzati költségvetési forrás, pályázati forrás, humán: közmunkaprogram, önkormányzati dolgozók, külső kivitelezők, technikai: önkormányzat tulajdonában lévő eszközök, külső kivitelező	Az önkormányzat saját dolgozói, közfoglalkoztatottjain útján a folyamatos karbantartás megoldott. A település lakosai az ingatlanok előtti járdaszakaszok tisztán tartására kötelezettek.
3	Kispad	Önkormányzati tulajdonú épületek, közutak, gyalogjárdaik többsége korszerűtlen, balesetveszélyes és csak részben akadálymentesített	Valamennyi célcsoport számára a szabad téri mozgás, séta feltételeinek megteremtése, népszerűsítése. Ez egyben családi, baráti program is lehet. A pihenőpontok a településre látogatók, kerékpáros túrázók számára is fontosak.	Önkormányzat Gazdasági Programja	Pihenőpadok, ivókutak kihelyezése a település főutcáján. A település főutcáján (Kossuth Lajos utca) a Sisi-ligettől (első települési pihenőpont) a páratlan oldal végén lévő közparkig a település több pontján padok kihelyezése - egy-egy hosszabb séta közben pihenési lehetőséget, "találkozási pontot" biztosítva a településen élőknek, pihenési lehetőséget biztosítva a gyalogosan közlekedő idősebb korosztálynak, sétaútvonal kialakítása pihenőpontként szolgáló pihenőpadokkal. Legalább az utca 2-3 pontján ivókút kiépítése.	Polgármester, képviselő-testület	2023.12.31.	5- 10 db pihenőpad, 2-3 db ivókút	pénzügyi: önkormányzati költségvetési és/vagy pályázati forrás, humán: külső kivitelező, önkormányzati dolgozók, közfoglalkoztatottak, külső kivitelezők	Önkormányzati dolgozók a szükséges fenntartási, karbantartási munkát elvégzik

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
4	Művelődési Ház - közösségi tér a lakosságnak	Nincs az egyes célcsoportok (pl. idősök) számára az életkoruknak megfelelő szabadidős tevékenységhez megfelelő közösségi tér	A település teljes lakossága, így valamennyi kiemelt célcsoport számára korszerű, fenntartható közösségi tér biztosítása.	Önkormányzat Gazdasági Programja	<p>A meglévő művelődési ház műszaki állapota, építési sajátosságai miatt nem tudja betölteni a korszerű, fenntartható közösségi tér funkcióját, nem ad megfelelő helyet a közművelődési rendeletben megfogalmazott feladatok ellátásához.</p> <p>A jelenleg meglévő Művelődési Ház helyett új építésével, vagy a jelenlegi épület átalakításával olyan közösségi tér kialakítása, mely a kor követelményeinek megfelelő műszaki, építészeti követelményekkel, felszereltséggel, fenntartható energiafogyasztással bír.</p> <p>Az épület megfelelő helyszínt adhatna a HEP IT programjainak megvalósításához is.</p>	Képviselő-testület	2024.01.01.	új / megújult épület / 1 db	Humán:önkormányzat megbízottai és foglalkoztatottjai, pénzügyi: pályázati forrás, technikai: külső kivitelezők	Költségvetésben biztosított állami támogatás
5	A mi színpadunk	Nincs az egyes	A közösségi térként	Önkormányzat	A Kossuth Lajos utcában	Képviselő-	2024.01.01.	Befejezett kültéri	humán:	Önkormányzat

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
		célcsoportok (pl. idősek) számára az életkoruknak megfelelő szabadidős tevékenységhez megfelelő közösségi tér	szolgáltató közösségi parkban megkezdődött egy szabadtéri színpad kialakítása, ennek befejezését, fedését, esetlegesen öltöző/tároló helyiséggel való kiegészítését tűzzük ki célul	Gazdasági Program	lévő közösségi park (587 hrsz) ad helyet az Önkormányzat szabadtéri rendezvényeinek. Itt található egy szabadtéri színpad, amely jelenleg egy "beton emelvény", fedése, végleges befejezése - elsősorban anyagi források hiánya miatt - még nem történt meg. A színpad megfelelő padozattal, tetőzettel való ellátása, esztétikus külső szerkezetének kialakítására lenne szükség	testület		színpad / 1 db	önkormányzat alkalmazottai, megbízottjai, pénzügyi: pályázati forrás, technikai: külső kivitelező	költségvetési forrásai, alkalmazottai útján
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Persely	A hátrányos helyzet generációkon át történő átörökítése	Prevenációs program a szegénység generalizálódásának megelőzése érdekében	Önkormányzat gazdasági programja	A család nemcsak társadalmi egység, de egyben gazdálkodó szervezet is. A program célja a bevételi források praktikus felhasználásának megtanítása játékos módon, olyan értékrendszer kialakítása/megerősítése, ami lehetővé teszi a "pénzügyi tudatosság", a rossz forrásfelhasználás, átörökített rossz életvitel miatti szegénység generalizálódásának elkerülését. A programban megvalósul évi legalább	Család- és gyermekjóléti szolgálat családsegítője	2019.12.31.	Évi legalább egy tematikus tanóra	Humán: család- és gyermekjóléti szolgálat munkatársai, pénzügyi, különösebb technikai forrást nem igényel	Évente ismétlődő.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
					egy-két osztályfőnöki óra, amely tematikusan/játékosan a pénzügyi tudatosság alapjaival ismerteti meg a gyerekeket.					
2	Szociális hátrány mellett munkában	A mélyszegénységben élők körében magas a munkanélküliek aránya, az érintettek nem képesek az elsődleges munkaerőpiacon tartósan elhelyezkedni	Cél, hogy a tartósan munkanélküli személyek a munka világában maradjanak, és fenn kelljen tartaniuk a társadalomhoz való alkalmazkodás szükségességét. A program célja a közfoglalkoztatás lehetőségének folyamatos fenntartása.	Önkormányzati Gazdasági Program	Napjainkra a közfoglalkoztatás "szociális foglalkoztatássá" vált. Azok az emberek kerülnek foglalkoztatásra ennek keretében, akik az elsődleges munkaerőpiacon valamely szociális vagy egészségi hátrányuk miatt egyáltalán, vagy tartósan nem képesek elhelyezkedni. Cél, hogy a munka világában maradjanak, és fenn kelljen tartaniuk a társadalomhoz való alkalmazkodás szükségességét.	Polgármester, képviselő-testület, illetékes járási hivatal foglalkoztatási osztálya	2023.12.31.	Legalább 5 fő számára közfoglalkoztatási lehetőség biztosítása	humán: Ősi Polgármesteri Hivatal foglalkoztatást előkészítő munkatársai, pénzügyi: önkormányzati költségvetés, közfoglalkoztatási pályázatok, technikai: közfoglalkoztatás tárgyi feltételeinek (munkaruha, munkaeszköz) biztosítása	Az önkormányzat közfoglalkoztatási lehetősége esetén biztosított
3	Segítséget találni	Megfelelő lakhatási körülmények bizonytalansága a magas közmű- és hiteltartozással küzdő lakosok körében	Támogatásokhoz, segítő szolgáltatásokhoz, képzési lehetőségekhez való hozzáférés segítése információ nyújtással. Minden célcsoport hozzáférjen az esélyegyenlőségét szolgáló pénzügyi, természetbeni ellátásokhoz	Helyi rendeletek, Önkormányzat Gazdasági Programja	A családsegítő és a Polgármesteri Hivatal ügyintézőinek segítségével az esélyegyenlőséget szolgáló szolgáltatások, természetbeni és pénzügyi juttatásokhoz való hozzáférés segítése információnyújtással, ügyintézésben való közreműködéssel	Jegyző, Családsegítő	2024.01.01.	eseti segítségnyújtás napi ügyfélforgalom	humán: családsegítő TNGK, ügyintézők Polgármesteri Hivatal, pénzügyi: érintettek költségvetései, technikai: intézményekben rendelkezésre álló tárgyi, informatikai és egyéb eszközök	A megvalósításban részt vevő intézmények kötelezően fenntartandó intézmények, folyamatos közreműködésük biztosított

II. A gyermekek esélyegyenlősége

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
1	Boldog Iskola Programhoz való csatlakozás	Problémás családi háttér, rossz anyagi körülmények	<p>A pozitív pszichológia kutatásainak eredményeire építve és annak módszereit alkalmazva az Ősi Általános Iskolában tanuló gyermekek csoportosan és egyénileg ismerjék meg a boldogság fő összetevőit.</p> <p>A programban olyan gyakorlatok elvégzésére inspirálják őket, amelyek hozzájárulnak a gyerekek boldogságszintjének növekedéséhez. Cél, hogy a gyermekek boldog, határozott, pozitív énképpel rendelkező felnőtté váljanak.</p> <p>Optimista, magabiztos és kitartó gyermekek, akik megoldandó feladatként kezelik a mindennapi kihívásokat, észreveszik az élet szépségeit, az örömteli pillanatokat.</p>	Gólyafészek Óvoda és Mini Bölcsőde intézmény alapdokumentumai	Az óvodavezetőn keresztül az Ősi Általános Iskola vezetőségének figyelemfelhívása a programra, lehetőség szerint az Iskola csatlakozásának elősegítése	Óvodavezető	2024.12.31.	Az Ősi Általános Iskola csatlakozása Boldog Iskola Programhoz	Pénzügyi erőforrást nem igényel, humán erőforrás az intézmények pedagógusai személyében rendelkezésre áll.	A programhoz való csatlakozás esetén a követelményeket folyamatosan teljesíteni kell.
2	Bölcsődei ellátás	A településen nincs	A gyermekek megfelelő	Önkormányzat		Polgármester,	2020.12.31.	Új bölcsődei	Pénzügyi:	Az önkormányzat

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
	bővítése	bölcsőde, csak mini bölcsőde működik, nem elegendő a férőhelyek száma	nappali felügyelete és a nők foglalkoztatása érdekében az igényekhez igazodó bölcsődei férőhelyszám megteremtése.	Gazdasági Programja	Jelenleg mini bölcsőde működik a településen, itt 7 férőhely biztosított. A jelenleg meglévő mini bölcsődei férőhelyek számának bővítésére van szükség. Ennek megoldása bölcsőde kialakítása (12 férőhely) a meglévő mini bölcsőde (7 férőhely) mellett vagy helyett, a jelentkező igényektől függően.	képviselő-testület		férőhelyek száma	költségvetési és pályázati forrás, humán és technikai: önkormányzati megbízottak, foglalkoztatottak, külső kivitelezők	gondoskodik az intézmény folyamatos fenntartásáról.
3	Gyermekek nyári napközbeni felügyelete	A nyári szünetben nem megoldott a gyermekek felügyelete	Az iskolai nyári szünet időtartama alatt a 6-12 éves gyermekek nyári felügyeletének, e mellett tartalmaz szabadidő-eltöltésének biztosítása. Cél, hogy az iskolai nyári szünet időtartama alatt a 6-12 éves gyermekek nyári felügyelete, e mellett tartalmaz szabadidő-eltöltése biztosított legyen. Cél a napi étkezés, tízórai, ebéd és uzsonna biztosítása a felügyelet mellett. Ennek megvalósítására minden évben szükség van.	önkormányzati gazdasági program	Legalább 2 hét időtartamban legalább 8.00-16.00 óra között nyári gyermekfelügyelet biztosítása, szabadidős programokkal, kreatív foglalkozásokkal, 20-25 6-12 év közötti gyermek számára.	Képviselő-testület	2019.08.31.	megvalósítással érintett időszak: legalább 2 hét, résztvevők száma: legalább 20 6-12 év közötti gyermek	Humán: önkormányzat alkalmazottai, pénzügyi: költségvetési és/vagy pályázati forrás, technikai: helyi közösségi terek, Általános Iskola épületegyüttese mint helyszín, étkezés: önkormányzati fenntartású konyha	évente megismételhető, amennyiben a forrás biztosított

III. A nők esélyegyenlősége

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
1	Baba Mama Klub	Családok életvezetésének szakmai segítése	A női szerep nehézségeivel való megküzdéshez támogatás nyújtása, kölcsönös érzelmi és tapasztalati segítségnyújtás, munkába való visszatérés pszichés segítése		Kisgyermekes anyukák "önsegítő" csoportja, a felmerülő mindennapos problémákra közvetlen tapasztalatcsere lehetőségének biztosítása, legyen ez akár a gyermekneveléshez, akár a munkahelyre való visszatéréshez kapcsolódó probléma. Az anyaság problémáinak, frusztrációs helyzeteinek hasonló problémákkal küzdők körében való megosztása, tapasztalatcsere. Klubfoglalkozások kisgyermekes édesanyák számára. A klubösszejövetelek a védőnő részvételével és közreműködésével valósulnak meg. A védőnő az aktuálisan több anyukát, nagyobb érdeklődést kiváltó téma kapcsán szakember meghívását, előadás szervezését kezdeményezheti, vagy további intézkedést kezdeményezhet az illetékes szervezetnél, önkormányzatnál.	védőnő	2019.12.31.	Havonta legalább 1 klubfoglalkozás.	Humán: védőnő, mint szervező, pénzügyi: különösebb pénzügyi forrást nem igényel, technikai: a szükséges helyiség rendelkezésre áll (közösségi terem, Ősi, Kossuth L. u. 117.)	A védőnő a klub működését folyamatosan megtudja szervezni.

IV. Az idősek esélyegyenlősége

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
1	Nagyi kincsei	Nemzedékek közötti kapcsolatokban előforduló nehézségek.	<p>A program célja a gyermekek és az idősek közötti kapcsolat erősítése, az idős generáció által birtokolt tudás és tapasztalat átadása a gyermekek, fiatalok részére.</p> <p>Évi legalább két alkalommal egy-egy tematikus program lebonyolítása, melyet váltakozva kezdeményez az Ősi Általános Iskola és a helyi Szépkorúak Nyugdíjas Klub A cél a generációk közötti távolság csökkentése, az idősek aktivitásának növelése.</p> <p>Cél, hogy a gyermekek közvetlen kapcsolatban ismerjék meg és fogadják el az időskorral járó életkori sajátosságokat, a generációk közötti kommunikáció bátorítása.</p>		Tematikus programok, közös munkával és ismeretátadással (pl. gyermeknapon közös bográcsozás, vagy fánkcsütés farsangkor, mézeskalács készítés karácsony előtt, kézimunka, stb.)	Ősi Általános Iskola SZM elnök és Szépkorúak Nyugdíjas Klub vezetője	2019.11.30.	Legalább 2 tematikus program megtartása (pl. gyermeknapon közös bográcsozás, vagy fánkcsütés farsangkor, mézeskalács készítés karácsony előtt, stb.)	Humán: nyugdíjasklub tagjai, pedagógusok, Pénzügyi: szülői munkaközösségi forrás, közösségi programok költségvetési fedezet, civil szervezetek saját forrásai, technikai: intézmények és közösségi terek rendelkezésre álló épületei és tárgyi eszközei	Hagyományteremtés a cél. Évente a program ismétlődik.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
2	Védjük meg az időseket	Az idős személyek gyakran válnak áldozattá.	Az idősek kiszolgáltatottságának megakadályozása	Polgárőr Egyesület alapdokumentuma, háromoldalú megállapodás a közterületfigyelő kamerarendszer fenntartására és működtetésére önkormányzat-rendőrség-polgárőrség	Az idősek jelentős hányada egyedülélő személy, kiszolgáltatottak a csalókkal szemben, bűncselekmények kapcsán, cél ennek megakadályozása, elkerülése, a Polgárőrség rendszeres látogatása, közterületfigyelő kamerarendszer, rendőrség bűnmegelőzései előadásain keresztül	Ósi Polgárőrsége Egyesület vezetője, polgármester	2020.07.01.	Kamerarendszer bővítése / db Polgárőrök látogatásainak száma / db	Humán: polgárőrség tagjai, helyi rendőrség, pénzügyi: közterületfigyelő kamerarendszer bővítés: pályázati forrás, egyebekben pénzügyi forrást nem igényel	Közterületfigyelő kamerarendszer fenntartása az önkormányzat által folyamatos. A polgárőrség folyamatosan figyelemmel kíséri az idős, kiszolgáltatott lakosokat.
3	NyugDigi	Nemzedékek közötti kapcsolatokban előforduló nehézségek.	Idősek digitális, infokommunikációs tudásának fejlesztése, a kor követelményeitől való leszakadás megelőzése érdekében. Idősek számára információ biztosítása a korszerű infokommunikációs lehetőségek és eszközök használatáról: internet, számítógép, laptop, okostelefon, stb.		A Digitális Jóléti Program (DJP)lehetőségein keresztül a könyvtárban (Ósi, Iskola u. 10.) az idős korosztály számára gyakorlati információátadás a korszerű infokommunikációs eszközökről és lehetőségekről. A programba való bevonás érdekében a helyi újság, hirdetőtáblák lehetőségei, Szépkorúak Nyugdijas Klubon keresztül keressük meg az időseket.	Digitális Jóléti Program mentor	2023.12.31.	A programban résztvevők száma	Humán: a DJP mentor, pénzügyi: pályázati forrásból biztosított technikai: pályázati forrásból biztosított	Folyamatosan biztosítható a helyi könyvtári szolgáltató helyen.
4	Szociális étkezés	Szociális étkeztetés	Szervezett kiszállítás	Szociális étkezés		Polgármester,	2019.08.31.	Minden igénylő	humán: legalább egy	A megteremtett

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
	kiszállítása	biztosított, ennek házhoz való kiszállítása nem megoldott.	biztosítása a szociális étkezéshez.	szakmai programja	A főként idősek által igénybe vett szociális étkezés a település konyhájáról biztosított. Az étel hazaszállításáról jelenleg mindenki maga gondoskodik. Az étkezés szervezett kiszállítására igény van a településen, ezt meg kell oldani. A kiszállításhoz szükséges tárgyi és személyi feltételek biztosítása, a napi kiszállítás lehetőségének biztosítása történe meg az intézkedés keretében.	képviselő-testület		számára kiszállítási lehetőség biztosítása.	fő rész munkaidős személyt kell foglalkoztatni, pénzügyi: önkormányzati költségvetési forrás, pályázati forrás. Technikai: a szükséges tárgyi eszközöket be kell szerezni (kerékpár, szállítódoboz, stb.)	feltételek mellett a szolgáltatást az önkormányzat folyamatosan biztosítja.
5	Idősek Napközije	Magas az idős és az egyedül élő személyek aránya, Idősek napközbeni ellátása (idősek napközije) nem megoldott	idősek, napi életvitelükben kisebb segítségre szoruló idős személyek számára napközbeni ellátás ("napköziotthon") lehetőségének kialakítása, étkezés biztosításával		A napközbeni ellátás lehetőségének kialakítása, ezzel a családra háruló terhek könnyítése, annak segítése, hogy az idős személy ellátása családi környezetben megoldható legyen, az idős személyről gondoskodónak ne kelljen a munkahelyét feladnia. Az idős emberek társadalmi elszigetelődésének megelőzése, közösségben tartása is a cél.	Képviselő-testület	2023.12.31.	1 db az ellátásra vonatkozó működési engedély	humán: vonatkozó jogszabályok szerinti szakmai személyzet, pénzügyi: pályázati forrás technikai: az ellátáshoz szükséges tárgyi feltételek megteremtése, beleértve a szükséges épület kialakítását (átalakítás, építés)	Az ellátáshoz biztosított állami támogatás segítségével önkormányzati költségvetésből fenntartható
6	Szépkorúak	Magas az idős és az	Az időskorú férfilekosság			Szépkorúak	2019.12.15.	2019. évben	Humán: könyvtáros,	A későbbiekben

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
	Férfiklub	egyedül élő személyek aránya	aktiválása, társadalmi elszigetelődésének megelőzése		Az időskorú férfilekosságot megcélzó klub létrehozása. Az időskorú férfilekosság közösségi életbe való bevonása, elszigetelődésének megelőzése. Kártya, sakk, közös szurkolás - meccsek élőben és közvetítéssel, közös nótázás, filmvetítés, ismeretterjesztő előadások az adott időszaknak megfelelően	Nyugdíjas Klub, Könyvtáros		legalább 1 "alakuló" klubfoglalkozás	pénzügyi: különösebb pénzügyi forrást nem igényel technikai: könyvtár útján rendelkezésre áll projektor, laptop, szükséges helyiség: közösségi helyiség (Ósi, Kossuth L. u. 117.,) vagy könyvtár (Ósi, Iskola u. 10.)	minden évben több program kerülne megrendezésre az első klub alkalmával feltárt igények szerint
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
1	Fogyatékkal élők mindennapjai - érzékenyítő tanóra	Rendhagyó érzékenyítő tanóra megtartása az Ősi Általános Iskolában, érdekképviseleti szervek képviselőnek, fogyatékkal élő személyek meghívásával.	Cél, hogy a gyermekek megismerjék a fogyatékkal élők mindennapjait. Tudják kezelni azokat a helyzeteket, amikor fogyatékkal élő személlyel találkoznak, ne kerüljenek olyan helyzetbe, amikor a számukra "ismeretlen" körülményekkel nem tudnak mit kezdeni. A gyerekek megtanulják, hogy melyek azok a legalapvetőbb dolgok, mellyel a fogyatékkal élőknek alapvető segítséget tudnak adni (pl. látássérült közlekedésben való segítése). A másság az ebben a helyzetben átadásra kerülő új információkkal kevésbé riasztóvá, könnyebben elfogadhatóvá válik a gyerekeknek. Cél az érzékenyítés, információk bővítése, a mentális és fizikai akadályok feloldása.	gyermekintézmény alapidokumentumai	Siketek: hallássérültek: jelbeszéd bemutató	Szijjártó László családsegítő	2019.12.31.	Évi egy előadás osztályonként	humán: iskola pedagógusai, érdekképviseleti szervek képviselői, pénzügyi forrást, különösebb technikai forrást nem igényel	A program minden évben megtartható.
2	Fogyatékkal élők mindennapjai -	Fogyatékkal élők másságának	Cél, hogy mindenki		Nemcsak tanórák keretében gyermekek	Családsegítő	2019.12.01.	2019. évben legalább egy	Humán: érdekképviseleti	A későbbiekben lehetőség van újabb

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
	ismeretterjesztő előadások	megismerése, elfogadása.	megismerhesse a fogyatékkal élők mindennapjait. Tudják kezelni azokat a helyzeteket, amikor fogyatékkal élő személlyel találkoznak, ne kerüljenek olyan helyzetbe, amikor a számukra "ismeretlen" körülményekkel nem tudnak mit kezdeni. Megismerhetik, hogy melyek azok a legalapvetőbb dolgok, mellyel a fogyatékkal élőknek alapvető segítséget tudnak adni (pl. látássérült közlekedésben való segítése). A másság az ebben a helyzetben átadásra kerülő új információkkal kevésbé riasztóvá, könnyebben elfogadhatóvá válik. Cél az érzékenyítés, információk bővítése, valamennyi fogyatékkal élő csoport vonatkozásában, a mentális és fizikai akadályok feloldása		számára, hanem a felnőtt lakosság számára is indokolt a fogyatékkal élők mindennapjait megismertető tájékoztató előadás szervezése. Ismeretterjesztő előadás tartása érdekképviseleti szervek bevonásával.			előadás a közösségi teremben (Ősi, Kossuth L. u. 117.).	szerveken keresztül. Pénzügyi: nem igényel. Technikai: a közösségi teremben rendelkezésre áll	előadások megtartására, az első előadás tapasztalatait alapul véve.
3	Biztonságos közlekedés	Fogyatékkal élők biztonsága	Az elektromos járműveket használó		Rendőrség bevonásával (közlekedésrendészet)	Polgárőr Egyesület	2019.12.31.	évi egy előadás	humán: rendőrség szakembere, pénzügyi	A rendőrség való folyamatos

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
	mozgássérült elektromos járművekkel		mozgássérültek balesetmentes közlekedésének segítése. Az elektromos járműveket használó mozgássérültek balesetmentes közlekedéséhez információk átadása.		ismeretterjesztő előadás tartása, figyelemfelhívás az elektromos mozgáskorlátozott járművek balesetmegelőzése érdekében.	vezetője, Körzeti megbízott			forrás: nem szükséges, technikai: helyszín önkormányzati épületek útján rendelkezésre áll.	kapcsolattartás útján az előadás megismételhető, a napi közlekedésben figyelemfelhívással segíthető a jó gyakorlat fenntartása.
4	Települési honlap akadálymentesítése	Az önkormányzati honlap nem akadálymentes.	Elérhetővé, használhatóvá tenni a település és önkormányzat hivatalos honlap szolgáltatásokat a sérültek számára is	Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzata	A település honlapjának (www.osikozseg.hu) akadálymentesítése.	Jegyző	2023.09.30.	Akadálymentes honlap létrejötte A honlapot használó gyengénlátó személyek számára emelkedése Több információhoz való jutás	Humán: külső szakember bevonása szükséges, pénzügyi: pályázati forrás vagy önkormányzati költségvetési, technikai: külső szakember segítségével	A honlap folyamatos működtetésével megoldott
5	Érzékek birodalma	A fogyatékkal élők másságának megismerése, elfogadása	Az "egészséges" emberek érzékenyítése, a fogyatékkal élők "világérzékelésének" megismerése.		Játékos érzékenyítő program minden korosztály számára. A fogyatékkal élők érzékelésének megtapasztalása az egyes érzékek kizárását előidéző helyzetekkel (sötétszoba, feladatok teljesítése bekötött szemmel, hallás kizárásával, mozgásképeség akadályozásával)	Ősiért Egyesület	2020.12.31.	1 db játékos program lebonyolítása	Humán: Ősiért Egyesület tagjai, pénzügyi: egyesületi költségvetés, pályázati forrás, technikai: egyesület tagjai által készített speciális díszletek és eszközök	A programban részt vevők gondolkodásmódját a fogyatékkal élőkrol a megszervezett tapasztalatok megváltoztatják.

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

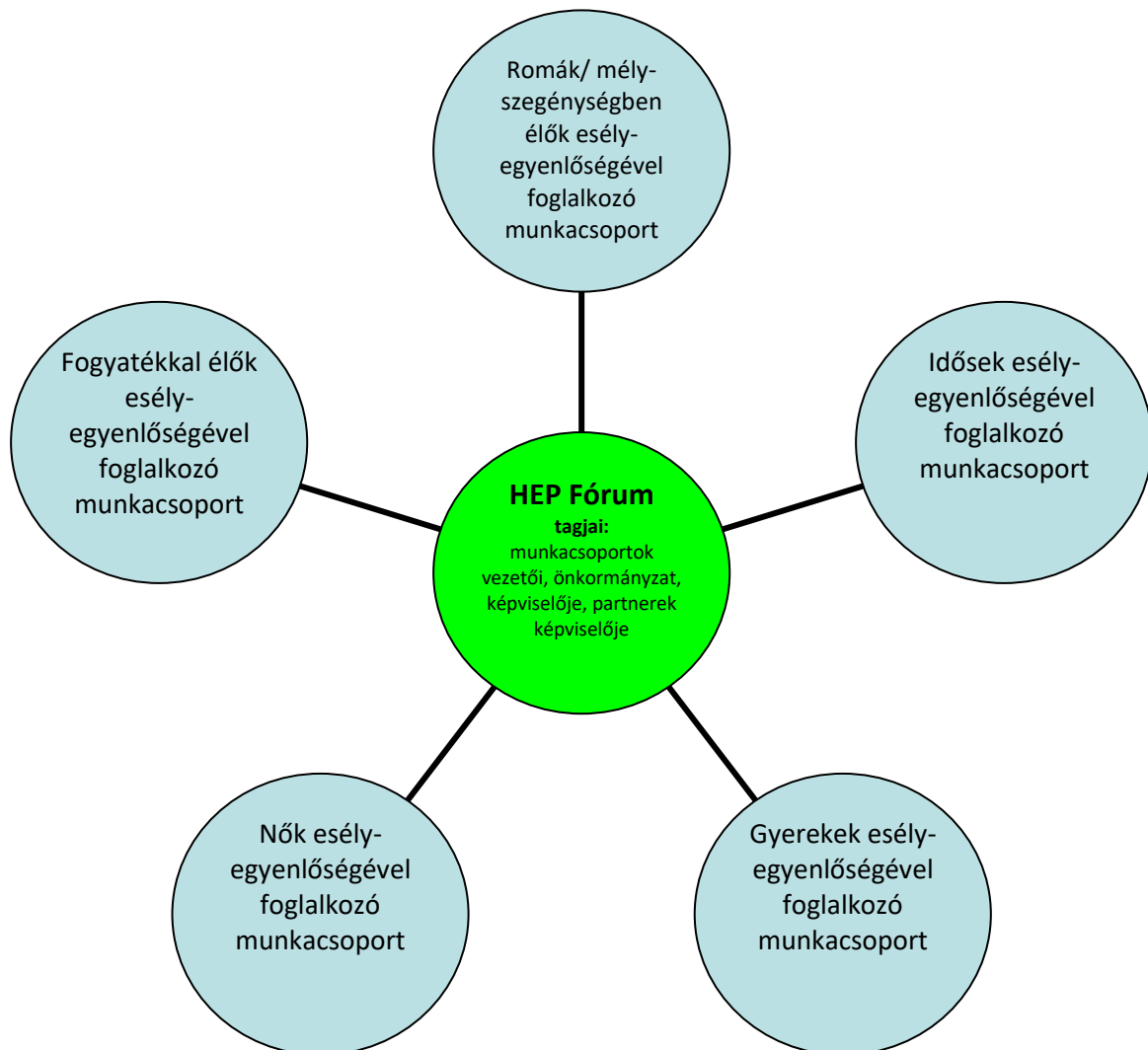
A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a

munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről Ősi Község Jegyzője felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
  - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.

- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Ósi község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitátást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Ósi Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 90/2019. (06. 06.) számú határozatával elfogadta.

Mellékletek: 90/2019. (06. 06.) képviselő-testületi határozat

Ó s i, 2019. június 6.

Kotzó László
polgármester

Andrásiné Marton Mónika
jegyző

Ósi Község Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

